

ΣΙΑΒΕΡΙΑΗΣ

5
μου

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

ΙΜΒΡΙΟΥ

Συγταχθέν μὲν

Παρά τοῦ Φιλολογωτάτου Κυρίου
Α. ΜΟΥΣΤΟΞΥΔΟΥ τοῦ ΚΕΡΚΥΡΑΙΟΥ

Ἀναπληρωθέν δὲ τὰ ἐλλείποντα

ὑπὸ

ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ ΚΟΥΤΛΟΥΜΟΥΣΙΑΝΟΥ

Τοῦ ΙΜΒΡΙΟΥ,

Ἔφ' οὗ καὶ ἐξεδόθη.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦ. Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑ. καὶ Π. ΠΑΣΠΑΛΗ.

1845.

1281

THE NATIONAL ANTHROPOLOGICAL

MUSEUM

OF THE SMITHSONIAN INSTITUTION

Washington, D.C.

1887

THE NATIONAL ANTHROPOLOGICAL MUSEUM

OF THE SMITHSONIAN INSTITUTION

1887

THE NATIONAL ANTHROPOLOGICAL MUSEUM

1887

1887

AKAHHMIA

THE NATIONAL ANTHROPOLOGICAL MUSEUM

OF THE SMITHSONIAN INSTITUTION

1887

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

ΙΜΒΡΙΟΥ

Συγταχθὲν μὲν

Παρά τοῦ Φιλολογωτάτου Κυρίου

Α. ΜΟΥΣΤΟΞΥΔΟΥ τοῦ ΚΕΡΚΥΡΑΙΟΥ

Ἀναπληρωθὲν δὲ τὰ ἐλλείποντα

ὑπὸ

ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ ΚΟΥΤΛΟΥΜΟΥΣΙΑΝΟΥ

τοῦ ΙΜΒΡΙΟΥ,

ὑφ' οὗ καὶ ἐξεδόθη.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦ. Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑ. καὶ Π. ΠΑΣΠΑΛΗ.

1845.

2025 .. οὐδέν γλύκιον ἤς πατρίδος ἠδὲ τοκῆων
γίγνεται.

ῥόδου. Γ'. στίχ. 34-35.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΣΟΙ

ΤΗ ΦΙΛΑΤΑΤΗ ΠΑΤΡΙΔΙ

Ι Μ Β Ρ Ο Ι

Ο ΣΟΣ ΒΛΑΣΤΟΣ

Β. Κ.

ΤΑ ΘΡΕΠΤΡΑ

102

LIBRARY OF THE

OF THE

B. R.

THE OPERA

AKAΔHMIA

ΝΥΝΗΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Ἐν ἔτει 1836, ὅτε ἐν Κερκύρα διέτριβον, ὁ ἐκεῖ εὐ-
λικρινέστατός μοι φίλος, Κύριος Ἀνδρέας Μουστοξύδης,
ἀνὴρ φιλολογώτατος καὶ ἀρχαιολόγος, εἰς ἔνδειξιν τῆς
πρὸς ἐμὲ ἀγάπης του, αὐτοπροαιρέτῳ γνώμῃ κινηθεὶς,
ἀνέλαβε κόπον γενναῖον, καὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἄξιον
καὶ ἐρανισάμενος ἐκ πολλῶν, ὅσα ἠδυνήθη νὰ εὔρη εἰς
τοὺς Συγγραφεῖς περὶ τῆς πατρίδος μου Ἰμβρου, συνηρ-
μολόγησε μὲν εὐμεθόδως τὸ πρῶτον Τμῆμα τοῦ παρόντος
Ἵπομνήματος, ἀφῆκε δὲ εἰς ἐμὲ τὴν ἀναπλήρωσιν τῶν
ὑπὸ τῶν Συγγραφῶν παραλειφθέντων.

Ἐνασχοληθεὶς λοιπὸν μετὰ ταῦτα καὶ ἐγὼ, καὶ τὸ δεύ-
τερον Τμῆμα φιλοπονήσας, κατ' ἐμὴν δύναμιν, ἐκδίδω
ἤδη ἀμφοτέρω εἰς φῶς. Καὶ τὸ μὲν πόνημα τοῦ φίλου,
μερίσας μόνον εἰς Ἄρθρα, πρὸς ἀνάπαυσιν τοῦ [ἀναγι-
νώσκοντος, προσθεὶς καὶ ὑποσημειώσεις μικράς, διὰ τοῦ
ἐπὶ τέλους αὐτῶν—B γνωριζομένας, τὰ λοιπὰ πάντα ἀ-
φῆκα, καθὼς ὁ κάλαμος ἐκείνου συνέταξεν.

Εἰς δὲ τὸ ὑπ' ἐμοῦ συνταχθὲν ἐσπούδασα, ὅσον τὸ δυ-
νατὸν, οὐ μόνον τὰ ἐλλείποντα ν' ἀναπληρώσω, ἀλλὰ καὶ
τὴν ἐνεστῶσαν καὶ πραγματικὴν τῆς νήσου κατάστασιν
νὰ ἐκθέσω συντόμως ἅμα καὶ ἀκριβῶς. Ἐπὶ τέλους δὲ
προσέθηκα καὶ κατάλογον τῶν γνωστῶν τῆς Ἰμβρου
Ἀρχιερέων. Ὑστερον δὲ πάντων ἐπισυνῆψα καὶ Τοπογρα-
φικὸν τῆς νήσου Χάρτην, σχεδιασθέντα ὑπὸ τινος Γερ-
μανοῦ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τόπου.

Ἐν Χάλκῃ 1845. κατὰ μῆνα Ἰανουάριον.

Ὁ Ἐκδότης.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

ΙΜΒΡΟΥ.

ΤΜΗΜΑ Α΄.

Περιέχον τὰ ὑπὸ τῶν Συγγραφέων περὶ
αὐτῆς ἀναφερόμενα.

ΑΡΘΡΟΝ Α΄.

Τοποθεσία τῆς Ἰμβροῦ Γεωγραφικῆ.

Ἡ ἸΜΒΡΟΣ εἶναι νῆσος τοῦ Αἰγαίου πελάγους, τοῦ ὁποίου γίνεται ὄριον, ὅταν εἰς τὸ πέλαγος τοῦτο δοθῇ ἡ μεγαλητέρα αὐτοῦ ἕκτασις (α). Ὁ Πλίνιος λέγει, ὅτι ἀπέχει ἀπὸ μὲν

- (α) Οὐρον δ' ἐς Τένεδον τεκμαίρεται ἑστατόωσαν,
Ἰμβρον ἔχων ἐτέρωθεν, ὅθεν στενὸς ἔρχεται αὐλῶν,
Συρόμενος βορέην δε Προποντίδος ἔνδοθι πάσης.

(Διονυσ. Οἰκουμέν. Περιήγ. Στίχ. 133. . .)

Τουτέστι, κατὰ τὸν Σχολιαστὴν αὐτοῦ Εὐστάθιον: « Ὁ τοῦ Αἰγαίου πόντου πλατὺς »
» πόρος, ἀπὸ Πατάρων ἀρχόμενος, εἰς Τένεδον καὶ Ἰμβρον περαίνεται· ἐκεῖθεν δὲ »
» στενὸς ἔρχεται αὐλῶν (ὁ Ἑλλησπόντος), συρόμενος πρὸς βορρᾶν ἕως εἰς τὴν »
» καθ' ἡμᾶς ταύτην τὴν πρὸ τοῦ Πόντου Εὐξείνου, ἀφ' οὗ καὶ ὀνομάζεται »
» Προποντίς. » — « Ἐπιπροφὴν γὰρ λαμβάνει πρὸς νότον ἀκρωτηριάζουσα »
» ἡ Θράκη, καθ' ἃ συνάπτει τῇ Μακεδονίᾳ, καὶ προσπίπτουσα εἰς τὸ πέλαγος, »
» τοὺς Ζεφύρους ἐντεῦθεν πνέοντας ἀποφαίνει τοῖς ἐν Θάσῳ, καὶ Ἀήμῳ, καὶ Ἰμ- »
» βρῳ, καὶ Σαμοθράκῃ, καὶ τῇ περὶ αὐτὰς θαλάττῃ. » (Στράβ. Βιβλ. Α΄. Κεφ. »
» Β΄. 21) — « Τὸ συνεχὲς, τὸ Αἰγαῖόν ἐστιν ἤδη σὺν τῷ Μέλαι κόλφῳ καὶ »
» τῷ Ἑλλησπόντῳ. . . αἱ τε Κυκλάδες νῆσοι εἰσὶ, καὶ αἱ Σποράδες. . . καὶ Ἀἴ- »
» μνος, καὶ Θάτος, καὶ Ἰμβρος, καὶ Σαμοθράκη » (ὁ αὐτὸς Βιβλ. Β΄. Κεφ. Ε΄.)

τὴν Λῆμον 22 μίλια· ἀπὸ δὲ τὴν Σαμοθράκην 32' (ῥ, κατ' ἄλλην γραφὴν, 20)· ἀπὸ τὴν Μαστουσίαν, ἀκρωτήριον τῆς Χερσονήσου, 75 (ῥ, καθὼς ἄλλαι ἐκδόσεις ἔχουσιν, 25)· καὶ ἀπὸ τὸν Ἄθωνα 88 (α). Ὁ Πτολεμαῖος τὴν θέτει εἰς βαθμὸν 53°, 45' τοῦ μήκους, καὶ 41°, 15' τοῦ πλάτους, ἐνῶ τοποθετεῖ τὴν μὲν Σαμοθράκην εἰς βαθμὸν 52°, 45' τοῦ Μ. καὶ 41°, 15' τοῦ Π. Τὴν δὲ Μαστουσίαν, εἰς βαθμὸν 54°, 30' τοῦ Μ. καὶ 40°, 40' Π. (β). Ὁ δὲ Εὐστάθιος λέγει: « Ἀπέχειν δὲ φασὶ τὴν Λῆμον καὶ τὴν Ἰμβρον σταδίου 120 » (γ). Ὁ Βορδώνης γράφει, ὅτι ἡ Ἰμβρος ἀπέχει 10 μίλια τῆς Τενέδου πρὸς ἀργέστην (μαῖστρον), ἄλλα τόσα ἀπὸ τὸ στενὸν τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀντικρὺ τοῦ ὁποίου κεῖται σχεδὸν πρὸς ζέφυρον (πονέντε), καὶ 300 ἀπὸ τὴν Δῆλον, πρὸς εὐρόνοτον (ὄστροσιρόκο) κειμένην (δ). Ὁ Μαγίνης ἐξ ἐναντίας γράφει, ὅτι ἡ Ἰμβρος κεῖται σχεδὸν ἐν μέσῳ διαστήματι, μεταξὺ Χερσονήσου καὶ Σαμοθράκης, ἀπέχουσα ἑκατέρωθεν 10 μίλια, μᾶλλον ἢ ἦττον (ε). Κατὰ τὸν Δαππέρσιον (*Dappers*), αὕτη ἀπομακρύνεται τῆς Λήμου βορειοανατολικῶς, πέντε ἢ ἕξ λέγας Γερμανικὰς· τοσαύτας σχεδὸν ἀπὸ τῆς Τενέδου πρὸς βορέαν· ἀπὸ δὲ τῆς Σαμοθράκης πρὸς μεσημβρίαν, κατὰ τὸ βόρειόν της ἀκρωτήριον, καὶ ἀπὸ τῆς εἰσόδου τοῦ Ἑλλησπόντου πρὸς δυσμὰς, περιπυρ μίαν λέγαν (ζ). Τὰ αὐτὰ σχεδὸν ἐπαναλαμβάνει καὶ ὁ Βωδράνδης, προσθέτων, ὅτι αὕτη ἀπέχει ἀπὸ τὸ Καπο-Γραῖκο (τὸν πάλαι Ἐλαιούντα, νῦν δὲ τουρκιστὶ Ἐλλεζ-μπουρουν), δώδεκα μίλια (η). Ἄλλοι ἄλλως ἔγραψαν περὶ αὐτῆς· καθότι ὁ μὲν,

(α) Ἱστορ. Φυσ. Βιβλ. Δ'. Κεφ. 12. (β) Γεωγρ. Βιβλ. Γ'. Πίν. 9.

(γ) Παρεκθ. Ἰλ. Ξ, σελ. 977 Ἐκδ. Βασιλείας.

(δ) Βενεδίκτου Βορδώνη (*Bordone*), ἔνθα πραγματεύεται περὶ πασῶν τῶν νήσων τοῦ κόσμου, σελ. 59 — Βενετ. 1527. εἰς 4ον

(ε) Ἰπομνήματα εἰς Κλαύδιον Πτολεμαῖον, σελ. 124, μεταγλωττισθέντα ἐκ τοῦ Λατινικοῦ—Βενετ. 1621, εἰς 4ον.

(ζ) Περιγραφὴ ἀκριβῆς τῶν νήσων τῆς Ἀρχιπαλάγου, μεταφρασθεῖσα Γαλλιστὶ ἐκ τοῦ Βελγικοῦ, σελ. 250—Ἀμστελοδ. 1703, εἰς φον.

(η) (*Baudraud*), παρὰ Μαρτινιέρη (*Bruzen la Martinière*), τὸ μέγα λεξικόν, Γεωγρ. καὶ Κριτικ. Τόμ. ς'. ἐν λέξει *Lembro*—Βενετ. 1737.

πέντε μίλια πρὸς μεσημβρίαν· ὁ δὲ, 27 πρὸς δυσμὰς· ὁ δὲ, 12 πρὸς λίβα (γαρμπι) θέτει αὐτὴν μακρὰν τῆς Χερσονήσου (α).

§. 2. Ἄλλ' ἡμεῖς, χωρὶς ν' ἀναφέρωμεν ὄλας τὰς διαφόρους γνώμας, ἢ νὰ διορθώσωμεν τὰς μᾶλλον σφαλεράς, θέλομεν ἀκολουθήσει τὸν ἐξαίρετον Γεωγραφικὸν Χάρτην, τὸν ὑπὸ τοῦ Χοισευλίου Γουφφιέρου (*Choiaseul Gouffier*) ἐκδοθέντα ἐν Παρισίοις, κατὰ τὸ 1809 ἔτος (β). Ὅλα τὰ μέρη τῆς ἀνωτέρω περιγραφῆς ἦσαν ἤδη ἐκτετοπισμένα, κακῶς προσδιωρισμένα, καὶ αὐτὰ τὰ διαστήματα τοῦ μήκους καὶ πλάτους ἡμαρτημένα καὶ ἐλαττωματικά. Ἡ Ἰμβρος τώρα, ἡ Δῆμος καὶ ἡ Σαμοθράκη, εἰς τὸν νέον τοῦτον Χάρτην, ἀποκαθίστανται πάλιν εἰς τὴν ἀληθῆ καὶ κυρίαν των θέσιν.

§. 3. Ἡ Ἰμβρος λοιπὸν ἀπέχει πρὸς ἀνατολάς μὲν, ἀπὸ τὴν Θρακικὴν Χερσονήσον, λέγας θαλασσίους Γαλλικὰς 3 1/4 πρὸς δυσμὰς· δὲ ἀπὸ τὴν Δῆμον, πρὸς μεσημβρίαν ἀπὸ τὴν Τένεδον, καὶ πρὸς βορρᾶν ἀπὸ τὴν Σαμοθράκην, τέσσαρας λέγας. Κεῖται μεταξύ τῶν βαθμῶν, 40°, 5'—40°, 4', 30" τοῦ πλάτους, καὶ 23°, 16'—23°, 35' τοῦ μήκους, κατὰ τῶν Παρισίων τὸν μεσημβρινόν.

§. 4. Ἡ Ἰμβρος ἐκτείνεται ἀπὸ βορρᾶν πρὸς νότον (*), ἔχουσα μῆκος πλέον τοῦ πλάτους (γ). Ὁ Πλίnius δίδει περιφέρειαν εἰς αὐτὴν 72 μίλια (δ), τὸ ὅποιον εἶναι ἀμάρτημα προφανές, ἴσως τῶν ἀντιγραφῶν, οἷτινες ἔγραψαν LXXII, ἀντὶ XXXII. Ἄλλοι λέγουσιν ὅτι γυρίζει 24, ἢ 27 μίλια (ε), ἄλλοι, 30 μίλια, (ζ)· καὶ ὁ Μελέτιος, ὄχι ὀλιγώτερα τῶν 60 (η). Ἡ Ἰμβρος

(α) Φραγγίσκος Πλακεντίας, τὸ Διγαῖον ἀνὰ ζωθὲν (Piacenza l'Œgeo) redinivo) σελ. 440—Μουτίνη (Modena) 1688, εἰς 4ον.

(β) Περιήγησις περιγραφικὴ τῆς Ἑλλάδος. Τόμ. Β'. σελ. 96. Πίν. 1Γ'. εἰς φον. μέγα.

(*) Μᾶλλον δὲ ἀπὸ καικίαν, πρὸς λίβα, ἦτοι ἀπὸ τὸν Γραῖον πρὸς τὸν Πονέντε, ἢ Γαρμπι—B

(γ) Μαγίτης—ἀνωτέρω. (δ) Αὐτόθι.

(ε) Πλακεντίας, Δαππέρσιος, καὶ Βωδράνης—αὐτόθι.

(ζ) Πορχάκιος, ἐν τῷ, Αἰ περιφημότεραι νῆσοι τοῦ κόσμου—Βιβλ. Β'. σελ. 81.

(η) Γεωγρ. Τμημ. ΚΔ'. κεφ. κά.—Γεωγράφοι δὲ νεώτεροι λέγουσιν, ὅτι ἡ Ἰμβρος ἔχει 3 9,10 τετραγωνικά μίλια γεωγραφικά κατ' ἐπιφάνειαν ἔχτατιν (*Α. Βάλδης καὶ ἄλλοι. *Ἄρθρ. Ἰμβρος) — B.

ἔμπορει νὰ λεχθῆ, ὅτι κεῖται εἰς τὸ στόμιον τοῦ Μέλανος κόλπου (α)· καὶ ὅστις διευθύνεται ἀπὸ τὴν Σαμοθράκην πρὸς τὸν Ἑλλάσποντον, ἔχει αὐτὴν ὑψηλὰ καταντικρὺ δεξιόθεν, ἐνῶ πρὸς τὰ ἀριστερὰ μένει ἡ Θράκη. Ὅθεν καὶ Ἀπολλώνιος, περιγράφων τὸν πλοῦν τῶν Ἀργοναυτῶν, οἵτινες, ἀφέντες τὴν νῆσον τῆς Σαμοθράκης, ἐστράφησαν πρὸς μεσημβρίαν, λέγει :

*Κεῖθεν δ' εἰρεσίη Μέλανος διὰ βένθεα πόπτου
Ίέμενοι, τῇ μὲν Θρηκῶν χθόνα, τῇ δὲ παιραίνῃ
Ίμβρον ἔχον καθύπερθε· νέον γεμῆν ἡελλιοῦ
Δουμέου, Χερόνησον ἐπὶ προῦχουσαν ἴκοτο·
Ἔνθα σφι λαιψήρὸς ἄη νότος· ἰστία δ' οὐρῶ
Στησάμενοι, κούρης Ἀθαμαντίδος αἰπὰ ῥέεθρα εἰσ-
έβαλον (β).*

Καὶ ὁ Λατίνος ποιητὴς, κατὰ μίμησιν τοῦ Ἀπολλωνίου, τὸν αὐτὸν πλοῦν ἐξυμνῶν, πρὸς κτήσιν τοῦ Χρυσοῦ δέρατος, ποιεῖ, ὅτι ἡ ναὺς Ἀργῶ, ἀφήσασα τὴν Ἀῆμον, καὶ ὑπερβᾶσα τὴν Σαμοθράκην, ἐπλησίασε πρὸς τὴν Ἰμβρον, καὶ ἐκείθεν ἄραξεν εἰς τὸ παραθαλάσσιον τοῦ Σιγείου (γ).

(α) Οὗτος, κατὰ τινὰς τῶν νεωτέρων, καλεῖται *Μέγα Ῥύσιον*, καὶ χυδαῖστὶ *Μαγαρίσι*—B.

(β) Ἀργοναυτ. Βιβλ. Α'. Στίχ. 922—928.

(γ) Βαλέριος Ἰλάκος, Ἀργοναυτ. Βιβλ. Β'. Στίχ. 443.

proracque accesserat Imbros.

Τὸ δὲ Σίγειον, εἶναι τὸ νῦν καλούμενον χωρίον *Γενίσαρι*, πλησίον τοῦ Κοῦμ—Καλέ—B.

ΑΡΘΡΟΝ Β΄.

Σχέσις τῆς Ἰμβροῦ πρὸς τινὰ ἀρχαίον.
κατακλυσμόν.

§. 5. Ἡ ἀρχὴ τῆς Ἰμβροῦ συνδέεται μὲ τὴν παράδοσιν ἐνὸς ἀρχαίου κατακλυσμοῦ, προελθόντος ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου Πόντου τὰ ὕδατα. Ἡ θάλασσα αὕτη, κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Διοδώρου (α) καὶ τοῦ Στράτωνος παρὰ Στράβωνι (β), ἦτο εἰς σχῆμα λίμνης· ἀπὸ δὲ τῶν εἰς αὐτὴν εἰσρέοντων ποταμῶν ἔλαβε τελευταίον τοσαύτην πλημμύραν, ὥστε, καταβαρυνθεῖσα ἀπὸ τὸν ὑπέριμετρον ὄγκον τῶν ὑδάτων, ἐρράγη καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν Προποντίδα καὶ εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ ἐκάλυψε τὰς παραθαλασσίους γαίας τῆς Ἀσίας, ἔτι δὲ καὶ μέρος τῆς Σαμοθράκης. Οἱ μόνοι ὑψηλότεροι αὐτῆς τόποι ἐδυνήθησαν νὰ προσφέρωσι καταφύγιον εἰς τοὺς κατοίκους· καὶ ὅσοι ἐφθασαν ἐκεῖ, δὲν ἐπαυσαν παρακαλοῦντες τοὺς Θεοὺς, ἕως ὅτου εἶδον ἑαυτοὺς σεσωσμένους. Μετὰ δὲ ταῦτα ἔστησαν καθ' ὅλην τὴν νῆσον τέρμονας, (ὄρια περιφρακτικὰ) ἀγγέλλοντας τὴν σωτηρίαν αὐτῶν, καὶ ἀνήγειραν βωμοὺς, ἐπὶ τῶν ὀρειῶν, καὶ εἰς τοὺς χρόνους ἔτι τοῦ Διοδώρου, ἐτέλουν τὰς θυσίας αὐτῶν.

Ἡ Ἰμβρος, κειμένη πλησιέστερον παρὰ τὴν Σαμοθράκην εἰς τοῦ Ἑλλήσποντου τὸ στόμιον, καὶ οὐσα χαμηλοτέρα ἐκεῖνης, μᾶς κάμνει εὐλόγως νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι αὐτὴ ἦσθάνθη βαρύτερα τὰ

(α) Τὸ γὰρ ἐν τῷ Πόντῳ πέλαγος, λίμνης ἔχον τάξιν, μέχρι τοσοῦτου πε-
 » πληρῶσθαι διὰ τῶν εἰσρέοντων ποταμῶν, μέχρις ὅτου διὰ τὸ πλῆθος, παρ-
 » ἐκχυθὲν τὸ ρεῦμα, λάθρως ἐξέπεσεν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ πολλὴν μὲν
 » τῆς Ἀσίας τῆς παρὰ θάλατταν ἐπέκλυσεν, οὐκ ὀλίγην δὲ καὶ τῆς ἐπιπέδου
 » γῆς ἐν τῇ Σαμοθράκῃ θάλασσαν ἐποίησε· καὶ διὰ τοῦτο, ἐν τοῖς μεταγενε-
 » στέροις καιροῖς, ἐνίοις τῶν ἀλιέων ἀνεσπακῆναι τοῖς δικτύοις λίθινα κιονό-
 » κрана, ὡς καὶ πόλεων κατακεκλυσμένων. » (Διοδ. Σικ. Βιβλιοθ. Β΄. κεφ. 47.

(β) Γεωγρ. Βιβλ. Α΄. κεφ. γ΄. §. 4. « Τοῦ δὲ Στράτωνος ἔτι μᾶλλον ἀπτο-
 » μένου τῆς αἰτιολογίας, ὅτι φησὶν οἶσθαι τὸν Εὐξείνου μὴ ἔχειν πρότερον
 » τὸ κατὰ τὸ Βυζάντιον στόμα, τοὺς δὲ ποταμοὺς βίβασθαι. »

ἀποτελέσμητι τῆς φρικτῆς ἐκείνης πλημμύρας, ἥτις βεβαιού-
ται καὶ τὴν σήμερον ἐξ αὐτῆς τῆς ὄψεως τῶν τόπων. Καὶ ἐπειδὴ
ἀπὸ τοῦς ἰδίους λόγους τοῦ Διοδώρου συνάγεται, ὅτι ἡ πλημ-
μύρα αὕτη συνέβη πρὸ τοῦ τελευταίου τῶν τριῶν μερικῶν κα-
τακλισμῶν, (οἵτινες εἶναι ὁ τοῦ Ἰγύγου, ὁ τοῦ Δευκαλίωνος,
καὶ ὁ τοῦ Λυκάωνος) δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι μία τοιαύτη
πλημμύρα βάλλει τὸ ὄριον μεταξὺ τῆς ἀρχαιοτέρας ἱστορίας
τῆς Ἰμβρου, ἥτις κατεποντίσθη, οὕτως εἰπεῖν, καὶ τῆς νεωτέρας,
ἥτις ἔμελλε ν' ἀρχίσῃ τοῦλάχιστον 1500 ἔτη πρὸ Χριστοῦ.

ΑΡΘΡΟΝ Γ'.

Πηγή ἐν Ἰμβρῷ στείρωτικὴ καὶ μεθυστικὴ, καὶ
σῶμα Γίγαντος μεγίστου, κατὰ Φιλόστρατον.

§. 6. Τὸ δυτικὸν τῆς Ἰμβρου ἀκρωτήριον, τὸ κατὰ τι πρὸς
Λῆμνον ἐστραμμένον, ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων *Αὔλακας*,
ἴσως διότι προσφέρει καταφύγιον εἰς τὰ πλοῖα· καὶ δὲν εἶναι
ἀμφιβολία, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ὑπὸ τοῦ Φιλοστράτου καλούμενος
Ναύλοχος. Ὁ *Ναύλοχος* (λέγει ὁ Σοφιστῆς οὗτος ὑπὸ τὸ πρό-
σωπον τοῦ ἀμπελοουργοῦ, ὅστις συνομιλεῖ μὲ τὸν ὑπ' αὐτοῦ φι-
λοξενούμενον *Φοίνικα*) ὁ *Ναύλοχος* εἶναι ἀκρωτήριον τῆς Ἰμβρου
ἐστραμμένον πρὸς νότον ἄνεμον· καὶ εἰς αὐτὸ ῥέει πηγή, ἥτις
τὰ μὲν ἀρσενικὰ τῶν ζώων ἀποτελεῖ εὐνούχους, τὰ δὲ θηλυκὰ
μεθύσκει τοσοῦτον, ὥστε βυθίζονται εἰς ὕπνον. Ἐκεῖ, τμημα
γῆς ἀποκοπὴν, ἔσυρε μεθ' ἑαυτοῦ σῶμα μεγίστου Γίγαντος· καὶ
ἂν δὲν πιστεῖης, ἄς πλεύσωμεν ἐκεῖ· αὐτὸς κείται ἀκόμη γυ-
μνός, καὶ ὁ πλοῦς ἕως εἰς τὸν *Ναύλοχον* εἶναι ὀλίγος (α). Ἡ

(α) « Ἔστι δέ τι, κατὰ νότον ἄνεμον, ἀκρωτήριον τῆς Ἰμβρου, *Ναύλοχος*,
» ἢ πηγή ὑψώριστα, τὰ μὲν ἄρρενα τῶν ζώων εὐνούχους ἐργαζομένη, τὰ δὲ
» θήλεα οὕτω μεθύσκουσα, ὡς καθεύθειν αὐτά. Τρύφος οὖν ἐνταῦθα τῆς γῆς
» ἀπορράγην, συνεπεσπάτατο σῶμα μεγίστου Γίγαντος. Ἐὰν ἀπιστῆς, πλεύσω-

αὐτοψεί τοῦ τόπου ἔρευνα ἠδύνατο νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ ἀκριβέστερα τὴν βᾶσιν τοιοῦτου τερατώδους διηγήματος. Ἐνδέχεται κόκκαλα ὀρυκτὰ ζώου τινὸς μεγάλου, ἢ, τὸ πιθανώτερον, βράχος τις, ἀνθρώπου σχῆμα ἔχων, νὰ παρίστανον Γίγαντος μορφήν (α).

§. 7. Τὸ δὲ ὕδωρ, εἰν ὑπάρχῃ ἀκόμη, ἔπρεπε νὰ καθυποβληθῇ εἰς χημικὴν ἀνάλυσιν. Ὅσον διὰ τὰ ἄρρενα τῶν ζώων, τὰ εἰς εὐνούχους μεταβαλλόμενα, δύναται τις ἴσως νὰ νοήσῃ, ὅτι ἀπετέλει αὐτὰ ἀνεπιτήδεια πρὸς τεκνογονίαν, καθὼς ἐλέγετο περὶ ὕδατος τινὸς ἐν Πύρρα (β), τὸ ὅποιον ἀπεστείρωνε τὰς γυναῖκας (γ)· καὶ περὶ ἄλλου τινὸς, ἐκ τοῦ ὁποίου, ὅσοι ἔπινον, ἐμεθύσκοντο, καθὼς καὶ οἱ πίνοντες τὸν οἶνον (δ)· πολλὰς ἄλλας δυνάμεις καὶ ιδιότητας ὑδάτων, εἴτε ἀληθεῖς, εἴτε ψευδεῖς, διη-

---

» μὲν πρόκειται γὰρ γυμνὸς ἔτι, καὶ ὁ εἰς Ναύλοχον πλοῦς, βραχύς. » (Φιλοστρ. Ἡρωϊκ. Διάλ. α. Ἀμπελοφυγ. καὶ Φοινίξ.)

Ἡκμαζε δὲ ὁ Φιλόστρατος οὗτος κατὰ τὸν Β'. αἰῶνα, Δῆμιος ὢν, ἢ, κατ' ἄλλους, Ἀθηναῖος τὴν πατρίδα — Β.

Σημειωτέον δὲ, ὅτι τοῦ διαλόγου τούτου ἡ σκηνὴ ἔκειτο εἰς τὸν Ἐλαιῶντα. Ἦτο δὲ ὁ Ἐλαιῶς, ὅστις καὶ Ἐλεοῦς γράφεται, πόλις τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου μὲ λιμένα, κειμένη ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς ἄκρας αὐτῆς, Ἐλεζμοῦρον ὑπὸ τῶν Τούρκων καλουμένης τὴν σήμερον. Εἰς ταύτην λέγεται, ὅτι ἦτο καὶ ὁ τάφος τοῦ Πρωτεσιλάου (Ἰλ. Β. Στίχ. 698 — Ἡροδ. Ζ. 33 — Δημοσθ. κστ' Ἀριστοκράτους — Chevalier voyage dans la Troade, L. 1. p. 271)

(α) Ἡ ἐπὶ τοῦ τόπου γενομένη ἀκριβεστάτη ἔρευνα οὐδὲν ἔχον ἠδυνήθη ν' ἀνακαλύψῃ, οὐδὲ τῶν τοῦ Γίγαντος κοκκάλων, οὐδὲ τῆς τοῦ ὕδατος πηγῆς — Β.

(β) Πόλις ποτὲ τῆς Θετταλικῆς Μαγνησίας (Στράβ. Βιβλ. Θ'. κεφ. ε. §. 5.) καὶ Καταουβώνιος (παρὰ Ἀθην. Δειπνοσοφ. Βιβλ. Β'. §. 15.)

(γ) « Ἐτι δὲ πρὸς τούτοις φύσεις εἶναι, δυνάμεναι ἄλλα πάθη ποιεῖν ἐνιαχοῦ » μὲν γὰρ φασὶ τὸ ὕδωρ παιδογόνον εἶναι γυναίξιν, ὡσπερ καὶ ἐν Θεσπιαῖς· » ἐνιαχοῦ δὲ ἄγονον, ὡς ἐν Πύρρα· τοῦτο γὰρ ἤτιπῶντο οἱ ἰατροὶ » (Θεοφρ. περὶ φυτῶν, βιβλ. Θ'. κεφ. 22.)

(δ) α Θεοπόμπος δὲ φησι παρὰ τὸν Ἐργάνην ποταμὸν δεξὴ εἶναι τὸ ὕδωρ, καὶ τὰς πίνοντας αὐτὸ μεθύσκεσθαι, καθὰ καὶ τοὺς τὸν οἶνον » (παρὰ Ἀθην. Δειπνοσοφ. Βιβλ. Β'. §. 18.)

Τὸ Σύγγραμμ μ τοῦ Θεοπόμπου, ἐκ τοῦ ὁποίου ἠρᾶνίσθη ταῦτα ὁ Δειπνοσοφιστῆς, ἦτο ἴσως τὸ ὑπὸ Διογ. Λαερτίου ὀνομαζόμενον Θεουμάσια, ὅπερ ἀναφέρει, Βιβλ. Δ'. κεφ. Ι'. §. 11 — Β.

γούνται οἱ καλοὶ μας ἀρχαῖοι (α). Ὅθεν δὲν εἶναι θαυμαστὸν νὰ λέγονται τοιαῦτα καὶ περὶ τῆς Ἰμβρίας πηγῆς.

ΑΡΘΡΟΝ Δ'.

*Ἐδαφος τῆς Ἰμβρου, καὶ προϊόντα αὐτῆς,
κατὰ τοὺς Συγγραφεῖς.

§. 8. Ἡ Ἰμβρος εἶναι μετέωρος καὶ βουνώδης, χαμηλότερα ὅμως τῆς Σαμοθράκης· διότι τὸ ὄρος ταύτης, (τὸ ὅποιον εἰς μὲν τὰς περισσοτέρας ἐκδόσεις τοῦ Πλινίου ὀνομάζεται *Σάωκη* (β), εἰς μίαν δὲ ἀρχαιότεραν ἐκδοσιν τοῦ αὐτοῦ ἀναγινώσκεται *Σάων*, ἢ *Σάον*· ἀνάγνωσις πολὺ ὀρθότερα μὲ τὴν ὅποιαν συμφωνεῖ καὶ ὁ Νίκανδρος) (γ). Τοῦτο, λέγω, τὸ ὄρος τῆς Σαμοθράκης φαίνεται ὑπεράνω τῆς Ἰμβρου εἰς τοὺς, ὅσοι ἐξέρχονται ἀπὸ τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ παριστάνει τρόπον τινὰ ὡς μίαν νῆσον τὰς δύο.

§. 9. Τὰ μικρὰ βουνὰ τῆς Ἰμβρου εἶναι δασώδη, ἐξαιρέτως δὲ ἀπὸ ἀγριαπιδιάς, καὶ γέμουσιν ἀγριοχοίρων καὶ λαγωῶν. Τὰ ὑψηλότερα ἔχουσι πολλὰς ὠραίας κοιλάδας, καλλιεργημένας ἐπιμελῶς, καὶ εἰς ἀγροὺς γεννημάτων διηρημένας. Πολλὰι πηγαὶ ὕδατος ἐξαιρέτου, πίπτουσαι ἀπὸ τοὺς βράχους, καὶ διὰ κατηφόρων ὀμαλῶν κατερχόμεναι, μορφόνουσι καθ' ὁδὸν μικρὰς δεξαμενάς (στέρνας), ἐσκιασμένας ἀπὸ συκέας, λυγαρίας, ἀγριοτριανταφυλλίας καὶ ἀγριοκλήματα.

§. 10. Ἀπὸ τὴν περιγραφὴν ταύτην, τὴν ὅποιαν κάμνουσι

(α) Πλίν. Ἱστορ. Φυσικ. Βιβλ. ΑΑ'. κεφ. 2.

(β) Ἱστορ. Φυσ. Βιβλ. Δ'. κεφ. 12.

(γ) Θουριακ. Στίχ. 472— Σημειωτέον ἐνταῦθα περὶ τῆς ὀνομασίας τοῦ ὄρους τούτου: Ὅτι ἀπὸ τὴν ἐκ τοῦ εἰρημένου κατακλισμοῦ §. 5) σωτηρίαν τῶν περιλειφθέντων κατοίκων τῆς Σαμοθράκης, καὶ εἰς τὰ ὄρη προσαναδραμόντων, ὠνομάσθη τυχρὸν τὸ ὑψηλότερον αὐτῆς ὄρος Σάων, ἢ Σάον. Ἀλλὰ καὶ ὄλη ἡ νῆτος Σάωννησος καλουμένη τοπαλαιῶν, κατὰ τὸν Διόδωρον (Βιβλι. οθ, Ε', κεφ. 47), ὕστερον μετωνομάσθη Σαμοθράκη— Β.

Σπών ὁ Γάλλος, καὶ ὁ Ἄγγλος Οὐήλερος, οἵτινες ὁμοῦ ἐπεσκέ-
φθησαν τὴν νῆσον κατὰ τὸ 1675 ἔτος, Σεπτεμβρίου 7 (*)
καὶ τὴν ὁποίαν ἴσως ἐπανελάθον, κατὰ τὴν μαρτυρίαν ἑαυτῶν,
ὁ Δαμπέρσιος καὶ ὁ Χοισεύλιος, δύναται τις νὰ συμπεράνη, ὅτι
ἡ διαβεβαίωσις τοῦ Πλακεντίου δὲν εἶναι τοσοῦτον ἀκριβοῦς,
ὅταν λέγη, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ νῆσος γέμει δένδρων καὶ ἀγρίων ζώων,
δὲν μένουσιν εἰς τὸν λαόν της προϊόντα νὰ συλλέξη, οὐδὲ νὰ ἐλπί-
σῃ μολονότι αὐτῇ, εὐρισκομένη σχεδὸν ἐπὶ τῆς διαβάσεως τοῦ
Ἑλλησπόντου, προμηθεύεται καλῶς ἀπὸ τὰ πλοῖα, ὅσα ἐκεῖθεν
παραπλέουσιν, ἢ ἐπίτηδες ἔρχονται ἐκεῖ. Ὅτι δὲ ἡ Ἰμβρος, νῆσος
τοσοῦτον στενὴ, περιέχει καὶ ζῶα ἀγρία, ἐπιβλαβῆ εἰς τοὺς
ἀνθρώπους, τοῦτο δὲν δύναται τις νὰ πιστεύσῃ ποτε, ἐκτὸς μόνον
ἐὰν εἰς τῶν τοιούτων ζώων τὸν ἀριθμὸν θελήσῃ νὰ βάλῃ τὸν
Κεγχρίνην καὶ τὸν *Ἀσκάλαβον* (**), εἶδη ὄφρων, οἵτινες, καθὼς
ῤαψωδεὶ ὁ Νίκανδρος περιγράφων αὐτοὺς, εὐρίσκονται ὄχι μόνον εἰς
τὴν Λῆμινον καὶ Σαμοθράκην, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τῆς Θράκης
νῆσους, μετὰξὺ τῶν ὁποίων βεβαίωτατα εἶναι καὶ ἡ Ἰμβρος (α).

(*) Εἶναι παρατηρήσεως ἄξιον, ὅτι εἰς ὅλην τὴν ἀνωτέρω τῆς νήσου μας πε-
ριγραφὴν, οἱ Συγγραφεῖς οὗτοι περιορίσθησαν εἰς τὸ ν' ἀναφέρωσιν, ὅσα ἄλλοι
εἶπον ἐπιπολαίως πρὸ αὐτῶν ἐνῶ ἔπρεπε νὰ κάμωσι τὴν Στατιστικὴν τῆς
νήσου, νὰ παραστήσωσι τὴν τότε κατάστασιν αὐτῆς, τὴν σειρὰν τῶν Ἐπισκόπων
αὐτῆς, κτλ. κτλ.

(**) Ὁ μὲν *Κεγχρίνης*, ἢ *Κεγχρίνας*, διὰ τὰ κεγχροειδῆ τυχὸν
στίγματα αὐτοῦ οὕτω καλούμενος, εἶναι ἄγνωστος ὅλως εἰς τὸν τόπον, τοῦλάχιστον
ὑπὸ τοιοῦτον ὄνομα ὄφρι. Ὁ δὲ *Ἀσκάλαβος*, ἢ *Ἀσκαλαβώ-
της*, εἶναι ἴσως τὸ κοινῶς λεγόμενον *Σαμαμίδι*. Ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν ὄφρων,
ὅσους ὁ Νίκανδρος ἀναφέρει, γνωστὸς εἶναι εἰς τὸν τόπον ὁ *Τυφλίνος*, ὅςτις
καὶ *Τυφλίνη* καὶ *Τύφλινος* λέγεται, καὶ κατ' Ἄριστότελῃν *Τύφλωψ*,
ὁ ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων *Τυφλίτης* καλούμενος· *Μυοθήρας*, ὁ κινῶς *Πο-
τικολόγος*· καὶ *Ἀκοντιάς*, κοινῶς *Σαῖτα*, ἴσως διὰ τὴν ταχύτητα
αὐτοῦ. Ὅφεις δὲ κινδυνώδεις εἰς τὸν τόπον εἶναι ἡ *Ἐχιδνα* (κοιν. *Ὀχε-
τρα*), καὶ ὁ ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων καλούμενος *Ἐλαφιάτης*, τυχὸν ἐκ τοῦ *Ἐλα-
φιάλης*, διὰ τὸ ὡς ἔλαφον ἄλλεσθαι καὶ πηθᾶν· διότι οὗτος καὶ λαγῶους
καταδιώκει, καὶ κατὰ τοῦ ἀνθρώπου ἐνίστη ὀρμητῆ, ἐν μεσημβρίᾳ μάλιστα εἰς καιρὸν
θέρους—B.

(α) Θηριακ. Στίχ. 458—484.

§. 11. Ααλοῦντες ἐνταῦθα περὶ τῶν προϊόντων τῆς νήσου ταύτης, δὲν θέλομεν νὰ παραδράμωμεν σιωπηλῶς, χωρὶς νὰ εἰδοποιήσωμεν εἰς τὸν ἀνγνώστην μας τὸ ἀναφερόμενον ὑπὸ τοῦ Πλινίου. Διηγείται οὗτος, (τὸ ὁποῖον, λέγει, εὔρηκεν εἰς τὸν Θεόφραστον) ὅτι οἱ Ἰμβριοὶ λαοὶ βράζουσι τὴν στάκτην τῶν καλάμων καὶ τῶν σχοίνων (βρούλλων) τοσοῦτον, ἕως οὗ νὰ μείνη μικρὰ ὑγρασία εἰς αὐτὴν, ἡ ὁποία, ἀφοῦ ἀπατμισθῆ ὀλοτελῶς καὶ πύξη, ἔχει δύναμιν ἀλατος (α). Ἄλλ' οἱ κριτικοὶ σημειοῦσιν ὡς ἡμαρτημένον τὸ κείμενον τοῦτο τοῦ Πλινίου, καὶ διὰ τῆς ἀξιόπιστίας τοῦ Ἀριστοτέλους ἀποδεικνύουσιν, ὅτι πρέπει νὰ διορθωθῆ μετὰ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ, *Οὔβριοι (Umbrii)* ἀντὶ τοῦ Ἰμβριοὶ (β).

ΑΡΘΡΟΝ Ε΄.

Ὀνομασία τῆς Ἰμβροῦ καὶ πόθεν.

§. 12. Ἡ νῆσος φυλάττει τὸ ἀρχαῖον τῆς ὄνομα : Ἰμβρος, τὸ ὁποῖον οἱ Ἰταλοὶ μετέβαλον εἰς τὸ Ἐμβρο, ἢ Λέμβρο, ἢ Ἐμβρο, κατὰ τὸν Πορκάκιον. Ὅτι δὲ αὕτη καλεῖται καὶ *Μαρμαρᾶς*, διὰ τὰ ἐν αὐτῇ λατομεῖα μαρμάρου, κατὰ τὸν Δεκιῆνον (*Michel le Quien*), εἶναι ἀδήλον πόθεν ὁ Δομινικανὸς οὗτος ἐξήγαγεν, ἢ ποῦ εὔρε τὴν ὀνομασίαν ταύτην· ἐκτὸς μόνον ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι, ἀμαθὴς τις πλοίαρχος, ἀράξας τυχὸν εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς νήσου

(α) *Apud Theophastrum invenio, Imbrios harundinis et junci cinerem decoquere aqua solitos, donec exiguum superesset humoris* (Ἱστορ. Φυσ. Β:βλ. ΑΑ'. κεφ. 7.)

(β) « Τοιοῦτον δ' ἔτιρον γίνεται καὶ ἐν Ὀμβρικοῖς, (τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ δηλ. » τῆς μεσαιᾶς Ἰταλίας): ἔστι γάρ τις τόπος, ἐν ᾧ πεφύκασι κάλαμος καὶ σχοῖνος. Τούτων οὖν κατακαίουσιν, καὶ τὴν τέφραν ἐμβάλλοντες εἰς ὕδωρ ἀφέουσιν· ὅταν δὲ λίπωσιν τι τοῦ ὕδατος, τοῦτο ψυχθὲν, ἀλῶν γίνεται πλῆθος » (Ἀριστοτ. Μετεωρολ. Β:βλ. Β'. κεφ. γ'.)

τὸ καλούμενον *Μάρμαρον* ἐξέλαβεν ἴσως τὴν τοιαύτην ὀνομασίαν ὡς ὄνομα τῆς ὅλης νήσου γενικόν (α).

§. 13. Τὸ ὄνομα Ἰμβρος προῆλθεν ἴσως εἰς τὴν νῆσόν μας, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Εὐσταθίου, ἐκ τῆς φωνῆς *Ἰμβραμος*, μετὰ τὸ ὅποσον οἱ Κᾶρες ὠνόμαζον τὸν Ἑρμῆν, τιμῶμενον κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν Ἰμβρον (β). Χωρὶς νὰ παραδεχθῶμεν ἡμεῖς, ἢ ν' ἀναιρέσωμεν τοιαύτην γνώμην, λέγομεν, ὅτι τὸ ὄνομα *Ἰμβρος* ἦτο κοινὸν καὶ εἰς ἕν φρούριον τῆς πόλεως Καύνου, κειμένης ἐπὶ τὴν ἠπειρον, κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς Καρίας, τὸ ἀνῆκον εἰς τοὺς Ῥοδίους (γ)· καὶ μεταξὺ τῶν δώδεκα υἰῶν τῆς Νύμφης Καλιάνδης καὶ τοῦ Αἰγίσθου, εἰς ἐξ αὐτῶν εἶχεν ὄνομα *Ἰμβρος* (δ). Ἰμβρος ἐκαλεῖτο καὶ τις ποταμὸς, κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Φαβωρίνου (ε), ἀν καὶ ἦναι κάλλιον ν' ἀκολουθήσωμεν Ἀπολλώνιον τὸν Ῥόδιον (ζ), τὸν Στράβωνα, καὶ τὸν Πλίνιον, οἵτινες ὀνομάζουσιν *Ἰμβρασον*, ποταμὸν τινα τῆς Σάμου, ῥέοντα πλησίον τῶν τειχῶν τῆς πόλεως (η). *Ἰμβριτία*, ἐλέγετο προσέτι τόπος τις εἰς τὰ περίξ τῆς πόλεως

(α) Oriens Christianus, ἦτοι, Ἀνατολή Χριστιανική—Ἐκκλησία Ἰμβρου.

(β) « Ἀπέχειν δέ φασι τὴν Ἀἴμνον καὶ τὴν Ἰμβρον ἀλλήλων σταδίους 120 » περὶ δὲ τῆς Ἰμβρου, ὅτι νῆτος Θρακική, ἔχουσα καὶ πόλιν ὀνόματιον, ὁμοίως τῇ Ἀθήνῃ, καὶ ὅτι Καβείρων ἱερὰ ἦν καὶ Ἑρμοῦ, ὃν Ἰμβραμον οἱ Κᾶρες ἐκάλουν, ἱστοροῦσιν οἱ παλαιοὶ » (Παρεκβ. Ἰλ. Ξ. Στίχ. 280)

Καὶ πάλιν ὁ αὐτός. « Ἡ δὲ Ἰμβρος Θρακική μὲν ἐστὶ νῆσος, ἱερὰ Καβείρων καὶ αὐτῇ ὄνομα δὲ δαιμόνων οἱ Κάβειροι· ἐτιμᾶτο δὲ αὐτῇ καὶ Ἑρμῆς, ὃν Ἰμβραμον λέγουσιν οἱ Κᾶρες, ὡς ἐν τοῖς ἐθνικοῖς ἀναγράφεται· ὅθεν τὰχα καὶ Ἰμβρος ἡ νῆσος παρονομάζεται (Παρεκβ. εἰς Διονύσιον. περιήγ. Στίχ. 522—524).

(γ) « Ἐχει δὲ ἡ πόλις (Καύνοσ) νεώρια καὶ λιμένα κλειστόν· ὑπέρκειται δὲ τῆς πόλεως ἐν ὕψει φρούριον, Ἰμβρος » (Στράβ. Β.βλ. 1Δ'. κεφ. 6'. §. 2—3.

(δ) « Οἱ δὲ ἐκ Καλιάνδης Νύμφης παῖδες δώδεκα. . . ἦσαν δὲ Εὐρύλοχος. . . Λίξος Ἰμβρος, κτλ. (Ἀπολλοδ. Β.βλ.ιοθ. Β.βλ. Β'. κεφ. 4.)

(ε) Λεξικόν.

(ζ) Ἀθήν. Δειπν. Β.βλ. Ζ'. κεφ. 7.

(η) « Οὐδ' ἐκαλεῖτο (ἡ Σάμος) τῇ αὐτῇ ὀνόματι πρότερον, ἀλλὰ Μελάμφυλος, . . . εἶτα Παρθενία, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Παρθενίου, δὲ Ἰμβρασον μετωνομάσθη » (Στράβ. Β.βλ. 1'. κεφ. 6'. §. 18.) = Amnes in ea (Σάμφ δηλ.) Imbrasus Chesias Ibettes (Πλίν. Ἱστορ. Φυσ. Β.βλ. Ε'. κεφ. 31)

Λοκροί, ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἑλλάδι (α)· καὶ Ἰμβρίτιον, ἄλλος τόπος τῶν Σαμνιτῶν (β), ἴσως ἐκ τοῦ Λατινικοῦ Ἰμπερ (*imber*), ὅπερ σημαίνει βραχθαίαν βροχὴν, παρὰ τὸ ὄμβρος· ἢ ἐκ τοῦ Ἰμβρεξ (*imbrex*). δηλοῦντος σωλῆνα, ἢ κέραμον, πρὸς σκέπην τῶν οἰκιῶν. Ἄλλ' ἐκ τῶν διαφόρων τούτων ὀνομασιῶν οὐδεμία θετικὴ συνέπεια δύναται νὰ ἐξαχθῇ περὶ τῆς ἐτυμολογίας τῆς ἡμετέρας νήσου.

ΑΡΘΡΟΝ Σ'.

Πόλις τῆς Ἰμβρου ὀμώνυμος, καὶ κατάστασις αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, καθ' Ὅμηρον.

§. 14. Ἰμβρος ἐκαλεῖτο ὀμωνύμως καὶ ἡ πόλις αὐτῆς (γ), καὶ Ἰμβριοὶ οἱ ταύτην κατοικοῦντες (δ)· ὁ δὲ ποταμὸς, ὁ τὴν νῆσον διατρέχων, καὶ ἴσως ὄχι μακρὰν τῆς πόλεως, ὠνομάζετο Ἰλισσὸς (ε), τὸ ὁποῖον ὄνομα, ὑπάρχον ἐπίσης καὶ τοῦ ποταμοῦ τῆς Ἀττικῆς, ἐδόθη ἴσως εἰς αὐτὸν, πρὸς μνήμην διηνεκῆ τῶν πατρίων πραγμάτων, τεθὲν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες, καθὼς ἐπομένως θέλομεν ἰδεῖ, ἐκατοίκησαν τὴν νῆσον.

§. 15. Ἡ πόλις τῆς Ἰμβρου, εἰς τοῦ Ὁμήρου τὸν καιρὸν, ἦτο καλῶς ὠκοδομημένη, κατὰ τὸ ἐπίθετον, τὸ ὁποῖον δίδει εἰς αὐτὴν ὁ ποιητὴς οὗτος, ὅταν ἀπαριθμῇ τοὺς τόπους, ὅσοι, διὰ τῆς Ἡρας τὴν ὄργην, ἐφοβήθησαν νὰ ὑποδεχθῶσι τὴν Λητῶ, μέλλουσαν νὰ γεννήσῃ (ζ). Καὶ, κατὰ τὴν πλασματικὴν ἐφεύρεσιν τούτου τοῦ

(α) Ἄλφρανὸς ὁ ἐκ Σαλέρνου—Βίος τῶν 12 Μαρτύρων, ἀναφερόμενος ὑπὸ τοῦ Ὁρτελλίου ἐν Θησαυρ. Γεωγρ. λέξει Imbritia.

(β) Τίτος Λίβιος—Βιβλ. Η'.

(γ) Εὐστάθ. ἐνθ' ἀνωτέρω καὶ Στέφ. Βυζάντ. Ἐθνικά. α Ἔστι καὶ πόλις Ἰμβρος δηλ· οἱ κατοικοῦντες Ἰμβριοί.

(δ) Ὁ αὐτὸς αὐτόθι, καὶ τὰ νομίσματα

(ε) Πλ.ν. ἐνθ' ἀνωτέρω καὶ Πausanias—Α'.

(ζ) Τὸ βήτην, Δήμιον τε καὶ Ἰμβρου ἄςυ λιπόν τε.

Ποσειδῶτος, φαίνεται, ὅτι εἰς τὰ περίξ τῆς Ἰμβρου ὑπῆρχεν ἡ καθέδρα τῶν θαλασσιῶν Θεῶν· διότι θέτει αὐτὸς τοὺς σταύλους τοῦ Ποσειδῶνος εἰς σπηλαῖον εὐρυχωρότατον, ἐν τῷ βάθει τῆς θαλάσσης, μεταξύ Τενέδου καὶ Ἰμβρου (α). Καὶ ἡ Ἴρις, ἀποσταλεῖσα παρὰ τοῦ Διὸς πρὸς τὴν Θετίην, διὰ τὴν παρακινήσῃ τὸν Ἀχιλλεῖα εἰς τὸ νὰ δεχθῆ τὰ δῶρα τοῦ Πριάμου, πρὸς ἐξαγορὰν τοῦ νεκροῦ τοῦ Ἔκτορος, ἐπήδησε μεταξύ τῆς Σάμου (Σαμοθράκης δηλ.) καὶ τῆς τραχείας Ἰμβρου, εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ εἰς τὸ βάθος ταύτης εὗρηκε τὴν Θετίην εἰς τὸ κοίλωμα ἐνὸς σπηλαίου (β).

§. 16. Ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ λοιπὸν πολέμου ὑπῆρχεν ἤδη εἰς τὴν Ἰμβρον πόλις, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται (§. 15.)· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, οἱ Ἰμβριοὶ ἐκυβερνῶντο αὐτονόμως· καθότι δὲν φαίνονται οὔτε μεταξύ τῶν ἀριθμουμένων ἐθνῶν, ὅσα ὑπὸ τὴν στρατηγίαν τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐπολέμουν πρὸς ἀνάκτησιν τῆς Ἑλένης, οὔτε μεταξύ τῶν συμμάχων τῶν Τρωαδιτῶν. Καὶ ἡ Ἑκάβη, κλαίουσα ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ Ἔκτορος, παραπονεῖται, ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς εἶχε πωλήσει ἄλλους ἐκ τῶν υἱῶν τῆς εἰς τὴν Σάμον (ὃ εἰς Σαμοθράκην), καὶ ἄλλους εἰς τὴν Ἰμβρον καὶ Λῆμον (γ). Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ Ὅμηρος ἀναφέρει Ἰμβριον τινὰ, υἱὸν Μέντορος, ὅστις ἦτο πλούσιος εἰς ἵππους, καὶ, πρὶν ἔλθωσιν εἰς τὴν Τρωάδα οἱ Ἀχαιοὶ, ἐκατοῖκει εἰς Πήδαιον τὴν πόλιν, ὅπου εἶχε συζευχθῆ τὴν Μηδεσικαστήν, θυγατέρα νόθον τοῦ Πριάμου (δ)· ἀλλ' ὁ Ἰμβριος οὗτος εἶναι ὄνομα κύριον, καὶ ὄχι ἐθνικόν, ὡ

(α) Ἔστι δὲ τι σπέος εὐρὺ βαθύης βένθεσι λίμνης, Μεσσηγὺς Τενέδοιο καὶ Ἰμβρου παιπαλοέσσης, Ἐνθ' ἵππους ἔστησε Ποσειδάων ἰνοσίχθων.

(Ἰλ. Ν. Στίχ. 32—34)

(β) Ὡς φάτο· ὦρτο δὲ Ἴρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα· Μεσσηγὺς δὲ Σάμου τε καὶ Ἰμβρου παιπαλοέσσης Ἐνθορε μείλανι πόντῳ· ἐπεστονάχησε δὲ λίμνη.

(Ἰλ. Ω. Στίχ. 77—79)

(γ) Ἰλ. Ω. Στίχ. 750—753.

(δ) Ἰλ. Ν. Στίχ. 170—173.

λέγει ὁ Εὐστάθιος, τὸ χωρίον τοῦτο |σχολιάζων: « Ὡςπερ ἐν » Ὀδυσσεΐα *Αἰγύπτιός τις* εὑρηται ὄνομα κύριον, ὁμονυμοῦν τῶ » ἐθνικῶ, οὕτω κἀνταῦθα *Ἰμβριος* ἀνὴρ, Πριάμου γαμβρὸς, οὐκ » ἀπὸ νήσου Ἰμβρου, ἀλλὰ κατὰ κυριωνυμίαν ». Ἰμβριος βέ-
βαια τὴν πατρίδα, καὶ ἴσως τῆς νήσου βασιλεὺς, ἦτο ὁ Ἡετίων,
τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Ποιητὴς (α), καὶ ὁ ὁποῖος ἦτο ὁμώνυμος
μὲ ἓνα σύγχρονόν του, πατέρα τῆς Ἀνδρομάχης, γυναικὸς τοῦ
ἔκτορος (β), βασιλέα καὶ αὐτὸν ἐνὸς πλησιοχώρου τόπου: του-
τέστι τῆς Θήβης, τῆς ὑπὸ τὸ ὄρος Πλάκιον. Ὁ Ἰμβριος οὗτος
Ἡετίων ἦτο ξένος τοῦ Εὐνήου (*), υἱοῦ μὲν τοῦ Ἰάσωνος, Ναυάρ-
χου τῶν Ἀργοναυτῶν, καὶ Ὑψιπύλης, βασιλίσσης τῆς Δήμου (γ),
φίλου δὲ τῶν Πριαμιδῶν. Εἰς τὸν Εὐνήον τοῦτον εἶχε παραχω-
ρήσει ὁ Ἀχιλλεὺς, διὰ τιμὴν ἑκατὸν βοῶν, τὸν ὑπ' αὐτοῦ αἰχμα-
λωτισθέντα υἱὸν τοῦ Πριάμου Λυκάονα· τὸν ὁποῖον, ἐξαγοράσας
ὑστερον Ἡετίων ὁ Ἰμβριος, ἐξέπεμψε μὲ δῶρα πολλὰ εἰς Ἀρίσθην·
ἐκεῖθεν δὲ φυγῶν κρυφίως ὁ ἄθλιος, ἔπεσεν ἐκ νέου εἰς τοῦ Ἀχιλ-
λέως τὰς ἀνδροφόνους χεῖρας (δ).

ΑΡΘΡΟΝ Ζ΄.

Πρῶτοι κάτοικοι τῆς Ἰμβρου οἱ Πελασγοί,
καὶ ὁποῖον γένος ἦσαν οὗτοι.

§. 17. Ὁ Ἀντικλειδης, ἀρχαῖος ἱστορικὸς, διηγεῖται, ὅτι οἱ
Πελασγοὶ πρῶτοι ἐσύσθησαν ἀποικίας εἰς τὴν Ἰμβρον καὶ Λῆμον (ε)

(α) Ἰλ. Φ. Στίχ. 43.

(β) Ἰλ. Ξ. Στίχ. 395—397.

(*) Ὁ Εὐνήος οὗτος ἐπέμψεν οἶνον εἰς τοὺς ἐν Τρωάδι Ἕλληνας, καὶ ἰδ.αι-
τέρως εἰς τοὺς Ἀτρεΐδας, χίλια μέτρα (Ἰλ. Η. Στίχ. 467—471)—B.

(γ) Ἀπολλοδ. Βιβλ. Α'. θ'.

(δ) Ἰλ. Φ. Στίχ. 34—120

(ε) α' Ἀντικλειδης δὲ πρῶτους φησὶν αὐτοὺς (τοὺς Πελασγοὺς) τὰ περὶ λῆ-
» μνον καὶ Ἰμβρον κτ'σαι· καὶ δὴ τούτων τινάς, καὶ μετὰ Τυρρηνῶν τοῦ Ἄττυος
» εἰς Ἰταλίαν συνᾶραι » (Στράβ. Βιβλ. Ε'. κεφ. β'. §. 5.)

Δεν ἀνήκει εἰς ἡμᾶς, (ἐπειδὴ εἶναι ὑπόθεσις, ἣτις ἐνησχόλησε τοὺς φιλόλογους πολὺ μὲ γνώμας διαφόρους)· νὰ ἐξετάσωμεν, ἢ νὰ προσδιορίσωμεν, ὁποῖον γένος ὑπῆρχον καθ' αὐτὸ οἱ Πελασγοὶ οὗτοι: τουτέστιν, ἂν ἦσαν λαὸς βάρβαρος καὶ πλανήτης, ἢ ἀρχαῖοι αὐτόχθονες τῶν τόπων, οἵτινες ἔπειτα, μιχθέντες μὲ τὰς Αἰγυπτιακὰς καὶ Φοινικικὰς ἀποικίας, ἐμόρφωσαν τὸ γένος τὸ Ἑλληνικόν. Ὅπως καὶ ἂν ἦναι, οἱ τὴν Ἴμβρον κατοικήσαντες Πελασγοὶ κατήγοντο ἀπὸ τὴν χώραν τῆς Ἀττικῆς, τὴν ὑπὸ τὸ ὄρος Ἴμπττον οὔσαν. Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον δώσει αὐτὴν εἰς τοὺς Πελασγοὺς πρὸς κατοίκησιν, δι' ἀνταμοιβὴν τοῦ τείχους, μὲ τὸ ὁποῖον αὐτοὶ εἶχον περικυκλώσει ποτὲ τὴν ἀκρόπολιν, περίπου 1192 ἔτη πρὸ Χριστοῦ (α). Ἀφ' οὗ οἱ Πελασγοὶ ἐκαλλιέργησαν τὴν χώραν ταύτην, καὶ τὴν κατέστησαν εὐκαρπον, ἀντὶ ἀκάρπου καὶ οὐτιδανῆς, τὸ ὁποῖον ἦτο πρότερον, βλέποντες αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ φθόνῳ καὶ ἐπιθυμίᾳ πρὸς αὐτὴν κινούμενοι, χωρὶς οὐδεμιᾶς ἄλλης αἰτίας, ἔξωσαν ἐκεῖθεν τοὺς Πελασγοὺς· οὕτω διηγεῖται ὁ Παλαιὸς Ἑκαταῖος. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐξ ἐναντίας ἔλεγον, ὅτι οἱ Πελασγοὶ ἐξώσθησαν δικαίως· διότι οὔτοι, ἐξορμῶντες ἀπὸ τῆς κατοικήσεώς των τὸν τόπον, τὸν διωρισμένον εἰς αὐτοὺς, ἔκαμνον καὶ ἄλλας ἐπιδρομὰς πρὸς βλάβην τῶν Ἀθηναίων, ἰδιαίτερος δὲ ἐβίαζον τὰς Ἀττικίδας νεάνιδας πρὸς ὕβριν καὶ ἀτιμίαν, ὡσάκις αὐταὶ ἀπῆρχοντο νὰ ὑδρεύσωσιν εἰς τὴν Ἐννεάκρουνον πηγὴν (β). Καὶ δὲν ἤρκεσε τοῦτο, ἀλλ' ἐβουλεύθησαν νὰ ἐφορμήσωσι καὶ κατ' αὐτῆς τῆς πόλεως τῶν Ἀθηναίων περὶ τοῦ ὁποίου καὶ ἐλήφθησαν ἐπ' αὐτοφώρῳ. Καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐδείχθησαν τότε ἄνδρες τοσοῦτον κρείττονες τῶν Πελασγῶν, ὥστε, δυνάμενοι νὰ τοὺς θανατώσωσι δικαίως, εὐχαριστήθησαν νὰ τοὺς ἐξώσωσι μόνον ἀπὸ τὴν χώραν των· οἱ δὲ ἐξωσθέντες

(α) Διονύσιος Ἀλικαρνεύσιος, Ῥωμαϊκῶν, Ἀρχαιολογία, Βιβλ. Α', §. 28.

(β) Ἑρόδοτος, Βιβλ. ε', §. 137.

Πελασγοὶ ἑκατοίκησαν τὴν Αἴμνον, καὶ ἄλλους τόπους. Ὅτι δὲ με-
ταξὺ τῶν τόπων τούτων συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ πλησίον Ἴμβρος,
μυθάζομεν τοῦτο ἀπὸ τὸν Πλούταρχον (α) καὶ τὸν Πολύαινον (β),
οἵτινες βεβαιοῦσιν, ὅτι οἱ Τυρρῆνοι, ἐξωσθέντες ἀπὸ τὴν Ἀττικὴν
ἐκυρίευσαν τὴν Αἴμνον καὶ τὴν Ἴμβρον. Ὀνομάζουσι δὲ αὐτοὺς
Τυρρῆνοὺς ἀντὶ Πελασγῶν, καθὼς τοὺς ὀνομάζει καὶ ὁ Θουκυδί-
δης (γ), διότι τὰ δύο ταῦτα ὀνόματα ὑπῆρξαν κοινὰ εἰς αὐτοὺς,
κατὰ τὴν μαρτυρίαν Διονυσίου τοῦ Ἀλικαρνασσεῶς (δ): ἐπειδὴ
οἱ Πελασγοὶ, οἵτινες κατήγοντο ἐκ τῆς Πελοποννήσου, μετὰ
πολλὰς τῆς τύχης μεταβολὰς, περιπλανώμενοι, ἀπῆλθον εἰς τὰ
δυτικὰ τῆς Ἰταλίας μέρη, ὀνομαζόμενα *Τυρρῆνια*: ἐκεῖθεν δὲ
διωχθέντες μετέβησαν εἰς τὴν Ἀττικὴν.

§. 18. Ἄλλ' ἴσως δὲν ἤθελεν εἶσθαι εἰκασία τολμηρὰ νὰ
εἴπωμεν, ὅτι οἱ Πελασγοὶ οὗτοι, οἵτινες, διωχθέντες ἐκ τῆς Ἀτ-
τικῆς, ἀπῆλθον εἰς τὴν Αἴμνον καὶ Ἴμβρον, δὲν ἀπῆλθον εἰς τὰς
νήσους ταύτας δι' ἄλλην αἰτίαν, εἰμὴ διότι ἑκατοικοῦντο ἀπὸ
ἀνθρώπου τῆς ἰδίας τῶν φυλῆς. Καὶ τινόντι γράφει ὁ Ἡρό-
δοτος, ὅτι ἐκ χρόνων ἀρχαιοτάτων, καὶ πρὶν ἔτι συνοικήσωσι
μετὰ τῶν Ἀθηναίων οἱ Πελασγοὶ, ἑκατοίκουν οὗτοι τὴν Σαμο-
θράκην, νῆσον πλησιεστάτην τῆς Ἴμβρου (ε). Καὶ ἂν δώσωμεν
πίστιν εἰς τὰς παλαιὰς διηγήσεις, τὰς ὁποίας ἀναφέρει Διονύσιος
ὁ Ἀλικαρνασσεύς, ἑκατοίκησαν ἐκεῖ, ἀφότου, ἀναχωρήσαντες
ἀπὸ τὴν ἐν Πελοποννήσῳ πρώτην καθέδραν τῶν, καὶ ἀπελθόντες
εἰς Θεσσαλίαν, ἐδιώχθησαν ἐκεῖθεν, περὶ τὰ 1700 ἔτη πρὸ Χρι-
στοῦ, ἀπὸ τοὺς Κουρήτας καὶ Λέλεγας, τῶν ὁποίων ἀρχηγὸς ἦτο

(α) Γυναϊκῶν ἀρεταὶ (Τυρρηνίδες).

(β) Στρατηγικ. Βιβλ. Ζ'. κεφ. μθ'. α Τυρρηνῶν οἱ Αἴμνον καὶ Ἴμβρον κα-
» τασχόντες, ἐξελαθέντες ὑπ' Ἀθηναίων, εἰς Ταίναρον κατασχόντες, Σπαρτιά-
» ταις περὶ τὸν Εἰλωτικὸν πόλεμον συνεμάχοντο. »

(γ) Βιβλ. Δ'. §. 109. « Καὶ τι καὶ Χαλκιδικὸν ἐνὶ βραχὺ, τὸ δὲ πλεῖστον,
» Πελασγικόν, τῶν καὶ Αἴμνον ποτὲ καὶ Ἀθήνας Τυρρηνῶν οἰκησάντων. »

(δ) Περὶ Ῥωμαϊκῶν Ἀρχαιοτήτων—Βιβλ. Α'. §. 25.

(ε) Ἡρόδ. Βιβλ. Δ'. §. 143.

Δευκαλίων, ὁ τοῦ Προμηθέως υἱός. Ἐκεῖνοι, φεύγοντες τότε, διεσχορπίσθησαν τῆδε κάκεισε· τινὲς δὲ ἐκυρίευσαν πολλοὺς τόπους παραθαλασσίους κατὰ τὸν Ἑλλάσποντον, καὶ πολλὰς νήσους (α). Ἐγραψε προσέτι καὶ Ἀντικλείδης, ὅτι οἱ Τυρρῆνοι, οἱ τὴν Λῆμνον καὶ Ἰμβρον οἰκοῦντες, ἀπῆλθον εἰς τὴν Ἰταλίαν μετὰ τὸν Τυρρῆνον, υἱὸν τοῦ Ἄττος, βασιλέως τῆς Λυδίας, ὡς προείρηται (§. 17. Σημ. δ΄.) περίπου 1300 ἔτη πρὸ Χριστοῦ.

§. 19. Οἱ ἀπὸ τὴν Ἀττικὴν ἐξωσθέντες Πελασγοί, ἔπαθον τοῦτο δῦο γενεάς μετὰ τὸν πλοῦν τῶν Ἀργοναυτῶν, ἢ ἓνα αἰῶνα, πρὶν ἔτι συστηθῶσιν εἰς τὴν Ἀσίαν αἱ ἀποικίαι τῶν Ἰώνων (β), τὸ ὁποῖον εἶναι, καθ' ὅσον δύναται τις νὰ εἴπῃ, περὶ τὰ 1160 πρὸ Χριστοῦ.

§. 20. Διηγείται ὁ Ἡρόδοτος, ὅτι οἱ Πελασγοί, ἐξωσθέντες ἐκ τῆς Ἀττικῆς, καὶ εἰς Λῆμνον προσορμισθέντες, ἐξῶσαν ἐκεῖθεν τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν τῶν Ἀργοναυτῶν, οἵτινες ἐκαλοῦντο Μινύαι, καὶ ὅτι οὗτοι ἀπῆλθον μετὰ ταῦτα εἰς Λακεδαίμονα (γ). Περὶ τῆς ὀνομασίας τῶν ἀριστεῶν ἐκεῖνων Ἀργοναυτῶν, λέγει ὡσαύτως καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Ρόδιος, ὅτι οἱ γείτονες αὐτῶν ἐκάλουν αὐτοὺς Μινύας:

*Τοὺς μὲν ἀριστῆας Μινύας περιραιετάστες
Κικλησοκ μάλα πάντα, ἐπεὶ Μινύαιο θυγατρῶν
Οἱ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι ἀφ' αἵματος εὐχετόωντο
Ἐμμεναι (δ).*

Ὅτι δὲ οἱ Μινύαι κατεῖχον καὶ τὴν Ἰμβρον, καὶ ὅτι ἐξώσθησαν καὶ ἐκεῖθεν, ὡς καὶ οἱ ἐν τῇ Λήμνῳ, ὑπὸ τῶν αὐτῶν Πελασγῶν, τῶν ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἐλθόντων, βεβαίῳ τοῦτο ὁ Κόνων, ἐν τῇ λς΄. αὐτοῦ διηγῆσει, λέγων: « Ὡς φιλόνομος ὁ Σπαρτιάτης,

(α) Διονύς. Ἀλικαρν. Ῥωμαϊκ. Ἀρχαιστ. Βιβλ. Α΄. §. 17—18.

(β) Πausan. Βιβλ. Ζ΄. κεφ. 6΄. §. 2.

(γ) Βιβλ. Δ΄. §. 146.

(δ) Ἀργοναυτ. Βιβλ. Α΄. Στίχ. 229—232.

» προδούς Λακεδαιμόνα Δωριεῦσι, δῶρον ἔχει Ἀμύκλας, καὶ
» συνοικίζει ταύτην ἐξ Ἴμβρου καὶ Δήμου » (α). Ὁ σκοπὸς ἡμῶν
δὲν εἶναι νὰ εἰσελθῶμεν εἰς τὴν διήγησιν τῶν διαφορῶν τυχῶν,
ὅσας ἔλαβον οἱ Μινῶαι οὗτοι, οἵτινες ὑπῆρξαν αἴτιοι ἄλλων ἀποικιῶν (β). ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ παρέλθῶμεν σιωπῶντες, ὅτι ὁ Πλούταρχος καὶ ὁ Πολύαινος ἔπεσον εἰς μεγάλην ἀπάτην, συγχέαντες τοὺς ἐξωσθέντας Μινῶας μὲ τοὺς ἐξώσαντας αὐτοὺς Πελασγούς· ἀπάτην, τὴν ὁποίαν ἄλλοι, μὲ τὰς μαρτυρίας τοῦ Ἡροδότου, Ἀπολλωνίου τοῦ Ροδίου, Καλλιμάχου, Παιουσανίου καὶ ἄλλων, ἀπέδειξαν ἤδη σαφῶς (γ).

§. 21. Οἱ Πελασγοὶ ἐξηκολούθησαν κατοικοῦντες τὴν Ἴμβρον, ἕως εἰς τοὺς χρόνους τοῦ βασιλείως τῶν Περσῶν Δαρείου, υἱοῦ Ἰστάσπου, ὁ ἔπαρχος τοῦ ὁποίου Ὀτάνης, εἰς τὸν πρῶτον Μηδικὸν πόλεμον, 514 ἔτη πρὸ Χριστοῦ, ὑποτάξας τὸ Βυζάντιον, τὴν Χαλκηδῶνα, τὴν Ἄντανδρον, καὶ τὸ Λαμπώνιον (*), καὶ λαβὼν πλοῖα ἐκ τῶν Λεσβίων, ἐκυρίευσε τὴν Δήμον καὶ Ἴμβρον (δ). Μάλιστα ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ Ἡροδότου δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι καὶ οἱ Ἴμβριοι εἶχον ἀκολουθήσει τὸν Δαρεῖον εἰς τὴν κατὰ τῶν Σκυθῶν ἐκστρατείαν του· καὶ ὅτι, κατηγορηθέντες ἔπειτα ὡς λειποτάκται, ἐκακώθησαν ἐπὶ τοιαύτῃ προφάσει ὑπὸ τοῦ Ὀτάνου· καὶ ὅτι δὲν ἀντεπολέμησαν γενναίως πρὸς αὐτὸν, καθὼς οἱ Ἀθημιοί. Εἰς τοῦ αὐτοῦ πολέμου τὸν καιρὸν, φεύγων ὁ Μιλτιάδης, διὰ τὸν φόβον τῶν Περσῶν, ἀπὸ τὴν Χερσόνησον, τῆς ὁποίας ἦτο ἐξουσιαστής, κατέφυγε μὲ τέσσαρα πλοῖα εἰς τὴν Ἴμβρον, διωκόμενος ὑπὸ τῶν Φοινίκων, καὶ ἐκεῖθεν ἔπειτα ἀπῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας (ε).

(α) Παρὰ Φωτ. Μυριοβ. Κόνωνος Διηγήσεις Ν'. Διήγ. λς'.

(β) Ἡρόδ. Β.βλ. Δ'. §. 148.

(γ) Ἄ. Μουστοξύδης—Σημ. 201. εἰς τὸ Δ'. Β.βλ. τοῦ Ἡροδότου.

(*) Ἡ Ἄντανδρος καὶ τὸ Λαμπώνιον, ἢ, κατὰ τὸν Στέφανον, Λαμπωνία (ἦς τὸ ἐθνικὸν, Λαμπονιεὺς) ἦσαν πόλεις τῆς Τρωάδος—Β.

(δ) Ἡρόδ. Β.βλ. Ε'. §. 26—27.

(ε) Ὁ αὐτὸς Β.βλ. ζ'. §. 41—42.

ΑΡΘΡΟΝ Η΄.

Ἡ Ἰμβρος ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἀθηναίων, ἀποικία τούτων εἰς ἐκείνην, παροικία περὶ αὐτῶν, καὶ κατάστασις αὐτῶν εἰς τοὺς ἐφεξῆς χρόνους.

§. 22. Ἡ Ἰμβρος ὕστερον μετέβη ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἀθηναίων· τίνι δὲ τρόπῳ μετέβη, δυνάμεθα νὰ τὸ ἐξάξωμεν με εἰκασίας εὐλόγους. Οἱ Πελασγοὶ, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Δαρείου, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, ἐκατοίκουν τὴν Ἰμβρον· ἀλλὰ, μετὰ παρέλευσιν χρόνου τινός, ὅταν ὁ Ἡρόδοτος συνέγραφε τὰς ἑαυτοῦ ἱστορίας, δὲν ἐκατοίκουν πλέον ἐκεῖ· ἀλλέως, δὲν ἤθελεν εἰπεῖ αὐτὸς, ὅτι ὁ Ὀτάνης « εἶλε Δῆμνόν τε καὶ Ἰμβρον, ἀμφοτέρας ἔτι τότε » ὑπὸ Πελασγῶν οἰκομένης » (α). Μηκέτι λοιπὸν οἰκουμένης τῆς Ἰμβρου ὑπὸ τῶν Πελασγῶν, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἡροδότου, δῆλον ὅτι ἐξώσθησαν ἐκεῖθεν πρὸ αὐτοῦ· ἡ δὲ ἐξωσίς των αὐτὴ ὑποτίθεται ὅτι ἐγένεεν ἀκριβῶς κατ' αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐξώσθησαν ἐκ τῆς Δῆμνου καὶ οἱ λοιποὶ Τυρρῆνοὶ Πελασγοὶ ὑπὸ τοῦ Μιλτιάδου (β), ὅτε, καὶ προσορμισθέντες εἰς Ταίναρον τῆς Λακωνίας, ὡς προεῖρηται (§. 17), συνεβοήθουν τοὺς Σπαρτιάτας εἰς τὸν Εἰλωτικὸν πόλεμον. Ἐξώσθησαν δὲ οἱ τὴν Ἰμβρον κατοικοῦντες Πελασγοὶ, εἴτε διότι, γενόμενοι συμμέτοχοι καὶ αὐτοὶ μετὰ τῶν τῆς Δῆμνου, εἰς τὴν διαρπαγὴν τῶν γυναικῶν τοῦ Βραυρωῶνος (γ), κατεστάθησαν ἐπομένως εἰς τοὺς Ἀθηναίους μισητοί· εἴτε, ὡς ἔπεται φυσικῶς νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι, ἔχοντες κοινὴν τὴν καταγωγὴν καὶ τὴν τύχην, ὑπέπεσον ἔπειτα, μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς ἐξωσίν των, καὶ εἰς μῖσος κοινόν· ἢ, τε-

(α) Ἡρόδ. Βιβλ. Ε΄. §. 26.

(β) Ἡρόδ. Βιβλ. ζ΄. §. 140.

(γ) Ὁ αὐτὸς Βιβλ. ζ΄. §. 138. « Οἱ δὲ Πελασγοὶ οὗτοι (οἱ ἐξωσθέντες δηλ. ἐκ τῆς Ἀττικῆς) Δῆμνον τότε νεμόμενοι . . . παλλακὰς εἶχον. »

λευταίον, διότι εἰς τὸν Μιλτιάδην, τῆς Χερσονήσου τὸν ἐξουσιαστὴν, καὶ εἰς τοὺς Ἀθηναίους ἦτο ὠφέλιμος ἡ κτῆσις τῆς πλησιοχώρου Ἰμβρου.

§. 23. Ἀφ' οὗ λοιπὸν οἱ Ἀθηναῖοι ἔγειναν κύριοι τῆς Ἰμβρου, καὶ ἐγνώρισαν πόσον τοὺς ἐχρησίμευεν ἡ νῆσος αὕτη διὰ τὴν ἐπὶ τῆς Χερσονήσου δεσποτείαν των, διὰ τὰς εἰς τὴν Θράκην ἐπιχειρήσεις των, καὶ διὰ τὴν διάβασιν τοῦ Ἑλλησπόντου, πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι αὐτοὶ, ἀκολουθοῦντες τὴν παλαιάν των συνθήειαν, καὶ προσέτι, διὰ νὰ ἦναι ἀσφαλεῖς περὶ τοῦ νέου κτήματός των, ἀπέστειλαν κατοίκους ἐκεῖ ἀπὸ τοὺς ἰδίους των πολίτας ἐκ τῶν, ὅσοι εἰς τὴν πατρίδα των ἦσαν πτωχοὶ καὶ ἀκτῆμονες· οἵτινες, πεμπόμενοι εἰς τὰς ἔξω πόλεις, ἐλάμβανον ὅπλα ἐκ τοῦ δημοσίου καὶ ἐφόδια (α). Οὗτοι, καθὼς καὶ οἱ εἰς τὴν Δῆλον, εἰς τὴν Σαλαμίνα, καὶ ἀλλαχοῦ, ἐλέγοντο *Κληροῦχοι*· διότι εἶχον μεμερισμένας ἀναμεταξύ των τὰς γαίας, καὶ διετήρουν τὰ πολιτικὰ δικαιώματα εἰς τὴν Μητρόπολιν των, καὶ ἔφερον τὸ ὄνομα τοῦ Δήμου, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκον. Τοῦτο εἶναι φανερὸν ἀπὸ τὰς ἐπιγραφάς, τὰς ὁποίας μετ' ὀλίγον θέλομεν ἀγαφῆραι· ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ Θουκυδίδου· ὅτι οἱ Ἰμβριοὶ εἶχον τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἔθιμα τῶν Ἀθηναίων (β)· καὶ ἀπὸ τὴν σαφῆ τοῦ Δημοσθένους μαρτυρίαν, ὅτι Ἀθηναῖοι ἐκατοίκουν τὴν νῆσον (γ).

§. 24. Ἡ ἀποστολὴ τῆς εἰρημένης Ἀθηναϊκῆς ἀποικίας εἰς τὴν Ἰμβρον, πρέπει νὰ ταχθῆ μετὰ τὸν πρῶτον Μηδικὸν πόλεμον, ὡς προείπομεν (§. 21.), μᾶλλον δὲ μετὰ τὸν δεύτερον· καθότι οἱ Ἀθηναῖοι ἠδύνατο μὲν νὰ κυριεύσῃ τὴν νῆσον, ἀλλ' ὄχι καὶ νὰ στοχασθῶσι τὴν κατοίκησιν αὐτῆς, ἐνόσω εὐρίσκοντο εἰς ἀνάγκην νὰ προφυλάξῃ τὴν ἰδίαν των χώραν ἀπὸ τὴν εἰς-

(α) Διδίω. ἐν τῇ ὑποθέσει τοῦ περὶ τῶν ἐν Χερῶν. λόγου τοῦ Δημοσθένους.

(β) Ἀθηναῖοι μὲν αὐτοὶ Ἴωνες ἐπὶ Δωριέας Συρακουσίους ἐκόντες ἦλθον· καὶ αὐτοῖς τῇ αὐτῇ φωνῇ καὶ νομίμοις ἔτι χρώμενοι Ἀθήνιοι, καὶ Ἰμβριοι, καὶ Ἀλγινῶται, οἱ τότε Ἀΐγιαν εἶχον » (Θουκ. Β. βλ. Ζ'. §. 57.)

(γ) Ψήφισμα Ἀθηναίων, Δημοσθ. ἐν τῷ περὶ Στεφάνου λόγῳ. §. 34.

βολὴν τοῦ ἤδη κατέχοντος αὐτὴν βαρβάρου· καὶ πολὺ ὀλιγώτερον ἤθελον τολμήσει νὰ καθιδρυθῶσι πλησίον τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀπὸ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ὁποίου, καὶ ἐπὶ τὰ ὄπισθεν τοῦ ὁποίου ἐκινεῖτο ὅλη ἡ Ἀσία πρὸς βλάβην των. Ἄλλ' ἀφ' οὗ ἡ ἐλευθερία ἐσησεν εἰς τὴν Σαλαμίνα τὸ τρόπαιον, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἠύξησαν μολύβως εἰς δόξαν καὶ δύναμιν ναυτικὴν, τότε πρέπει νὰ ὑποτεθῆ, ὅτι ἔπεμψαν ἀποικίαν εἰς τὴν Ἰμβρον. Καὶ ἀρμόζει, ἂν καὶ ἡ Ἱστορία σιωπᾷ, ἀλλ' ἐξ εἰκασίας εὐλόγου, μὲ τὴν ὁποίαν συμφωνοῦσι καὶ οἱ καιροὶ· ἀρμόζει, λέγω, ν' ἀναφέρωμεν αὐτὴν εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Περικλέους, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπέμφθησαν οἱ Κληροῦχοι καὶ εἰς τὴν πλησίον Χερσόνησον, καὶ εἰς ἄλλας νήσους, περίπου 453 ἔτη πρὸ Χριστοῦ (α).

§. 25. *Παροιμία.* Τοὺς Ἀθηναίους τούτους, τοὺς τὴν Ἰμβρον κατοικοῦντας, αἰνίττεται ἡ παροιμία, Ἰμβριοι, τὴν ὁποίαν μετεχειρίζοντο ἴσως οἱ Κωμικοὶ, καὶ ἡ ὁποία, καθὼς ἀναφέρει ὁ Φώτιος (β) καὶ ὁ Εὐστάθιος, ἐκ τοῦ Ἀλικαρνασσεῶς Αἰλίου Διονυσίου, ἐσήμαιναν ἐκείνους, οἵτινες, διὰ ν' ἀπατήσωσι τὸν ἐνάγοντα, καὶ ν' ἀποφύγωσι τὴν κρίσιν, ἐπροφασίζοντο λέγοντες, ὅτι δὲν παρευρίσκοντο ἐκεῖ, ἀλλ' ἦσαν εἰς τὴν Ἰμβρον διὰ τὰς ὑποθέσεις των. « Ἰμβριοι, οἱ τὰς δίκας ἀποφεύγοντες· ἐπεὶ τινες, » εἰς δίκας καλούμενοι, ἐσκήπτοντο ἐν Ἰμβρῷ εἶναι » (γ). Τὴν αὐτὴν δύναμιν καὶ σημασίαν ἔχει πρὸς τούτους καὶ ἡ λέξις *Λήμνιοι*, καθὼς ὁ Ἡσύχιος γράφει: « Ἰμβριος καὶ Λήμνιος, οἱ » τὰς δίκας ἀποφεύγοντες, ἐσκήπτοντο ἐν Λήμνῳ, ἧ ἐν Ἰμβρῷ » εἶναι. »

§. 26. Εἰς τὸ τέταρτον ἔτος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, καθ' ὃν χρόνον οἱ Ἀθηναῖοι ἐπολέμουν τὴν Λέσβον (δ), οἱ Ἰμβριοι

(α) Πλούταρχ. βίος Περικλέους.

(β) Δεξικόν.

(γ) Παρεκβ. Εὐστάθ. Ἱλ. Ξ. σελ. 1304, Ἐκδ. Βασιλείας = Ἐρασμος — Παροιμιῶν χιλιάδες. σελ. 353.

(δ) Θουκυδ. Βιβλ. Γ', §. 5.

ἐχηρήματισαν συμβοηθοὶ αὐτῶν, καὶ μὲ αὐτοὺς συνεστράτευσαν ἔπειτα κατὰ τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Συρακούσης (α). Εἰς τὸν εἰκοστὸν πρῶτον χειμῶνα τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ὅταν τὸ θέατρον αὐτοῦ ἔγεινεν εἰς τὸν Ἑλλάσποντον, κατὰ μὲν τὴν πρώτην ὀρμὴν, οἱ Πελοποννήσιοι κυριεύουσι τρία πλοῖα Ἀθηναϊκὰ πλησίον τοῦ Ἐλαιούντος, καίουσι καὶ ἐν ἄλλο κενὸν πλησίον τῆς Ἰμβρου, ὅπου εἶχον καταφύγει καὶ ἕτερα, διωκόμενα ὑπ' αὐτῶν. Ὑστερον ὅμως, λαβόντες πάλιν αὐτὰ οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ ναυμαχῆσαντες ὑπὸ τὴν στρατηγίαν Θρασυβούλου, τοῦ γενναίου τῆς ἐλευθερίας ὑπεραπιστοῦ, ἔξησαν τῆς νίκης τὸ τρόπαιον, κατὰ τὸ λεγόμενον *Κυρὸς σῆμα*, ἀκρωτήριον τῆς Χερσονήσου ἐν τῷ Ἑλλάσπόντῳ (β).

§. 27. Οἱ Ἀθηναῖοι, ζηλότυποι διὰ τὴν ἐπὶ τῆς Ἰμβρου δεσποτείαν των, ὄχι ὀλιγώτερον παρὰ τὴν ἐπὶ τῆς Δήμου καὶ Σκύρου, δὲν ἠθέλησαν νὰ συμφωνήσωσιν εἰς τὰς περὶ εἰρήνης συνθήκας, τὰς ὁποίας οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐπρόβαλλον πρὸς Τιρίβαζον, τὸν στρατηγὸν Ἀρταξέρξου τοῦ Μέμνονος, καὶ εἰς τὰς ὁποίας ἐμπεριείχετο, τὸ νὰ μείνωσιν αὐτόνομοι αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις καὶ νῆσοι (γ). Διὰ τοῦτο, ὅταν ὕστερον, κατὰ συνέπειαν τῶν διαπραγματεύσεων τούτων, ἡ οὕτω καλουμένη *Εἰρήνη τοῦ Ἀρταλκίδου* ὑπεγράφη, 287 ἔτη πρὸ Χριστοῦ, μία ἐκ τῶν συνθηκῶν ὑπῆρξε, τὸ νὰ χαίρωσι τὴν αὐτονομίαν των αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις μεγάλαι καὶ μικραὶ, ἐκτὸς τῆς Δήμου, Ἰμβρου καὶ Σκύρου, αἱ ὁποῖαι νὰ μένωσιν, ὡς καὶ πρότερον, ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τῶν Ἀθηναίων (δ).

§. 28. Οἱ Χῖοι, οἱ Ρόδιοι, οἱ Βυζάντιοι καὶ οἱ Κῶιοι, εἰς τὸν συμμαχικὸν αὐτῶν πόλεμον, τὸν ὁποῖον ἐπεχειρίσθησαν κατὰ τῶν Ἀθηναίων, ἐλεηλάτησαν, ὡς τούτων κτῆμα, τὴν Δήμον καὶ τὴν Ἰμ-

(α) Ὁ αὐτὸς Βιβλ. Δ'. 28—Z. §. 57.

(β) Ὁ αὐτὸς Βιβλ. Η'. §. 102—106.

(γ) Ξενοφ. Ἑλληνικ. Βιβλ. Δ'. κεφ. 4.—Δισχύνης ἐν τῷ Παραπροσβ. λόγῳ.

(δ) Ξενοφ. Ἑλληνικ. Βιβλ. Δ', κεφ. 4.—Ἀνδοκίδης, λόγῳ περὶ τῆς πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους εἰρήνης.

βρον, 358 ἔτη πρὸ Χριστοῦ (α). Εἰς τὰς αὐτὰς νήσους, ἐφορμήσας καὶ Φίλιππος ὁ Μακεδὼν, περὶ τὸ τρίτον ἔτος τῆς 105 Ὀλυμπιάδος, ὡς συμπεραίνεται, τουτέστι πρὸ Χριστοῦ 258 ἔτη, ἠχμαλώτισε τοὺς ἐκεῖ πολίτας Ἀθηναίους, καθὼς λέγει ὁ Δημοσθένης:

« Οὐχ ὥσπερ τὸν παρελθόντα χρόνον εἰς Ἀἴμονα καὶ Ἰμβρον »
 « ἐμβαλὼν (ὁ Φίλιππος), αἰχμαλώτους πολίτας ἡμετέρους ὦχετ' »
 « ἀπιῶν » (β). Ἐπραξε δὲ τοῦτο ὁ Φίλιππος, εἴτε διότι ἐκεῖ ἦτο τῶν Ἀθηναίων ἡ φρουρά, εἴτε διότι ὡς τοιοῦτοι ἔπρεπε νὰ λογίζωνται οἱ Κληροῦχοι. Κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὁ Ναυσικλῆς, ἐκείνος ὁ ἴδιος, ὅστις ἐπέμφθη διὰ ν' ἀποκλείσῃ τὴν διάβασιν τῶν Θερμοπυλῶν εἰς τὸν Φίλιππον, ἐβοήθησεν ἐξ ἰδίων του τὴν Ἰμβρον· διὸ ἀντήμειψεν αὐτὸν ἢ τῶν Ἀθηναίων Δημοκρατία μὲ τιμὰς, αἵτινες ἀναφέρονται εἰς τὸ ψήφισμα, τὸ ἀναγνωσκόμενον εἰς τὸν Περὶ Στεφάνου λόγον τοῦ Δημοσθένους (§. 34), ἔχον οὕτως

« Ὅτε ἦτο Ἄρχων Δημόνικος ὁ Φλυεὺς, τὴν εἰκοστὴν ἔκτην τοῦ Βο- »
 « ἠδρομιῶνος (Σεπτεμβρίου), κατὰ γνώμην τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ »
 « Δήμου, Καλλίας ὁ Φρεάρβιος εἶπε ταῦτα· φαίνεται εὐλογον εἰς »
 « τὴν Βουλὴν καὶ τὸν Δῆμον νὰ στεφανωθῇ Ναυσικλῆς, ὁ τῶν πε- »
 « ζῶν στρατάρχης· διότι, ἐνῶ ἦσαν εἰς τὴν Ἰμβρον δύο χιλιάδες »
 « ὀπλίται Ἀθηναῖοι, πρὸς βοήθειαν τῶν λοιπῶν Ἀθηναίων τῶν κα- »
 « τοικούντων τὴν νῆσον, καὶ ὁ Φίλων, ὁ πρὸς διοίκησιν τῶν ἐξό- »
 « δων ἐκλεχθεὶς, δὲν ἠδύνατο νὰ πλεύσῃ ἐκεῖ ἐξ αἰτίας τοῦ χει- »
 « μῶνος, καὶ νὰ δώσῃ εἰς τοὺς ὀπλίτας τοὺς μισθοὺς, ὁ Ναυσι- »
 « κλῆς οὗτος ἔδωκεν αὐτοὺς ἐκ τῆς ἰδίας του περιουσίας, καὶ δὲν »
 « τοὺς ἐπέρασεν εἰς λογαριασμὸν τοῦ Δήμου. Ὁ στέφανος θέλει »
 « ἀναγορευθῆ εἰς τὰς ἐορτὰς τοῦ Διονύσου, ὅταν παριστάνωνται »
 « νέαι τραγωδίαι. »

§. 29. Εἴτε ὁ ἔσχατος Φίλιππος (ὁ τοῦ Περσέως πατὴρ), Βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας, εἶχεν ἀφαιρέσει τὴν Ἰμβρον ἀπὸ τοὺς Ἀ-

(α) Διόδ. Σικελ. Βιβλ. 15'. κεφ. 21.

(β) Κατὰ Φιλίππ. λόγῳ Δ'. §. 16.

θηναίους, τῶν ὁποίων ἦτο πολέμιος· εἴτε οἱ Ῥωμαῖοι, (οἷτινες ὑπερα-
σπίζοντο αὐτοὺς κατὰ τῶν ἐχθρῶν κινήματων τοῦ βασιλέως ἐ-
κείνου) ἠθέλησαν νὰ ἀσφαλίσωσιν εἰς αὐτοὺς τὴν κτῆσιν τῆς νήσου
ταύτης· ὅπως καὶ ἂν ἦτο, εἰς τὰ ἄρθρα τῆς εἰρήνης, τῆς γενομένης με-
τὰ τὴν ἐν *Κυνὸς Κεφαλαί* (*) μάχην, ἐν ἔτει ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης
557, τούτέστι, 196 πρὸ Χριστοῦ, ἐκυρώθη πρὸς τοῖς ἄλλοις,
ὥστε ἡ Πάρος, Ἰμβρος, Δῆλος, καὶ Σκύρος, νὰ μένωσιν ὑπὸ τὴν
κυριότητα τῶν Ἀθηναίων (α).

§. 30. Ταύτας τὰς μικρὰς εἰδήσεις εὐρίσκομεν εἰς τοὺς συγ-
γραφεῖς περὶ τῶν, ὅσα ἀποβλέπουσι τῆς Ἰμβρου τὰς μεταβολὰς
εἰς τοὺς Ἑλληνικοὺς καὶ Ῥωμαϊκοὺς χρόνους· ἐκτὸς μόνον ἐὰν
θελήσῃ τις ν' ἀναφέρῃ, ὅτι, Ἀντίοχος ὁ Μέγας, ὁ τῆς Συρίας
βασιλεὺς, ὅταν διέβη ἀπὸ τὴν Ἀσίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, διὰ νὰ
κινήσῃ κατὰ τῶν Ῥωμαίων πόλεμον, ἀναχωρήσας ἀπὸ τὰ πα-
ράλια τοῦ Ἰλίου, ὃ ἐστὶ τῆς Τρωάδος, μὲ 100 πλοῖα πολεμικὰ,
καὶ φορτηγὰ διακόσια, φέροντα παντοῖα εἶδη ζωοτροφῶν, καὶ
ἄλλα πολεμεφόδια, ἦλθε πρῶτον εἰς τὴν Ἰμβρον, ἐν ἔτει πρὸ
Χριστοῦ 191, εἶτα ἐκεῖθεν μετέβη εἰς τὴν Σκίαθον (β). Ὡσαύτως
καὶ ὁ Ὀβίδιος, ὅταν ἔπλεε διὰ ν' ἀπέλθῃ εἰς *Τόμους*, ἧ, κατὰ
τὸν Στέφανον, εἰς *Τομεῖς*, πόλιν παρὰ τὸν Εὐξείνιον Πόντον κει-
μένην, καὶ τόπον τῆς ἐξορίας του, ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν Ἰμβρον,
ὡς τὸ ἀναφέρει ὁ ἴδιος εἰς τὰ ποιήματά του, τὰ ἐπιγραφόμενα
Ἐλεγεία, ἢ *Μελαγχολικά*, ὅπου λέγει:

- *Ἐστρέψαμεν ἀριστερὰ τὸν πλοῦν μας· κ' ἐκ τῆς Τροίας,*
- *Ἦ Ἰμβρος, ε' τοὺς λιμένας σου ἤλθομεν ἐπ' εὐθείας (γ).*

(*) Γράφεται καὶ συνημμένως *Κυνοςκεφαλαί*· εἶναι δὲ δύο ὑψηλοὶ
λόφοι, πλησίον τῆς πόλεως Σκοτούσης ἐν Θεσσαλίᾳ, ὅπου ὁ στρατηγὸς τῶν Ῥω-
μαίων Κουίντος Φλαμίνιος ἐνίκησε κατὰ κράτος Φίλιππον τὸν δεῦτερον, βα-
σιλέα τῆς Μακεδονίας, τὸ 197 ἔτος πρὸ Χριστοῦ—B.

(α) Οὐαλέριος Ἀντίας, παρὰ Τίτῳ Διδίῳ· Δεκ. Δ'. Βιβλ. λγ'. κεφ. 30.

(β) Τίτ. Δίδιος Δεκ. Δ'. Βιβλ. λδ'. κεφ. 43

(γ) *Fleximus in laeyum cursus· et ab Hectoris urbe Venimus in portus,*
Imbria terra, tuos. (Βιβλ. Δ'. Ἐλεγ. ιά. Στίχ. 9—10)

ΑΡΘΡΟΝ Θ'.

Ἀθηνόδωρος Ἰμβριος, ἐπαγγελμα, χαρακτήρ
καὶ τύχαι αὐτοῦ.

§. 31. Ὅσον πρὸς ἄνδρας, περιφήμους εἰς ἔργα ἀνδρίας, συνέσεως καὶ εὐφυίας, δὲν ἔπρεπε νὰ ἦναι παντάπασι ἐλλιπὴς ἡ Ἰμβριος· ἔπρεπε μάλιστα νὰ στολισθῆ ἀπὸ τὴν Ἀθηναϊκὴν σοφίαν καὶ τὸν ἐξευγενισμόν· ἀλλ' ὅμως ἓνα μόνον μᾶς ἀναφέρει ἡ Ἱστορία : τὸν Ἀθηνόδωρον. Τοῦτου τὰς πολλαχοῦ διεσπαρμένας εἰδήσεις θέλομεν συναθροίσει ἐνταῦθα εἰς ἓν.

§. 32. Ὁ Ἀθηνόδωρος ὑπῆρξε στρατιωτῶν μισθοφόρων ἀρχηγός· ὁ ὁποῖος, καθὼς πολλοὶ ἄλλοι Ἕλληνες ἐσυνείθιζον νὰ πράττωσιν, ἐμβαίνοντες εἰς δούλευσιν ἐκείνου, ὅστις καλῆτερα τοὺς ἐπλήρουν, ἐστράτευσε καὶ αὐτὸς μισθωτὸς ὑπὸ τὸν Ἀρτάβαζον, σατράπην τῆς Ἰωνίας, ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἀρταξέρξου, τοῦ ἐπονομαζομένου Ὠχοῦ. Ἴσως ὁ Ἀθηνόδωρος ἐδέχθη τὸν μισθὸν τοῦ σατράπου τούτου, ἀκολουθῶν τὸν Χάρητα, Ἀθηναῖον στρατηγὸν τοῦ συμμαχικοῦ πολέμου· καὶ μὴ ἔχων πόθεν νὰ πληρώσῃ τοὺς μισθοὺς τῶν στρατιωτῶν, ἐμβῆκεν εἰς τοῦ Ἀρταβάζου τὴν δούλευσιν, περὶ τὸ 357 πρὸ Χριστοῦ (α) Ἀφ' οὗ ἔπειτα ἐπιτάσθη ὁ Ἀρτάβαζος ἀπὸ τὸν Αὐτοφραδάτην, σατράπην τῆς Λυδίας, καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ : Μέντορα καὶ Μέμνονα τοὺς Ῥοδίους, καὶ ἀφ' οὗ, διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις των, ὑψώθησαν εἰς μεγάλην φήμην, ἐκινήθησαν κατὰ τῶν βοηθῶν ἐκείνου, μὲ τοὺς ὁποίους ἦτο καὶ Χαρίδημος ὁ ἐκ τοῦ Ὠρεοῦ, πόλεως τῆς Εὐβοίας ἄνθρωπος ραδιοῦργος καὶ πονηρότατος. Οὗτος, ἀθετῶν τὸν πρὸς τοὺς εἰρημένους συγγενεῖς τοῦ Αὐτοφραδάτου ὄρκον αὐτοῦ, ἐκυρίευσεν, μὲ τρόπον ἄπιστον, τὰς πόλεις Κέβρηννα, Σκῆψιν καὶ Ἴλιον (β). Τὸ δὲ Ἴλιον ἐκυριεύθη μὲ στρατήγημα, ἀναφερόμενον

(α) Δημοσθ. κατὰ Ἀριστοκράτους, §. 63 π. Διόδ. Σικελ. Βιβλ. Ιϛ'. κεφ. 22.

(β) Ὁ αὐτὸς αὐτόβιβ.

ὑπὸ Αἰνείου τοῦ Τακτικοῦ, τὸν ὁποῖον, ὡς ἀρχαιότερον, προτιμῶμεν ὑπὲρ τὸν Πλούταρχον (α), καὶ Πολύαινον (β), οἵτινες διηγοῦνται τὸ αὐτὸ κατ' ἄλλον τρόπον, ἂν καὶ τοῦτο οὐδὲν ὠφελεῖ εἰς τὴν ἡμετέραν ὑπόθεσιν.

§. 33. *Στρατήγημα*: « Ἐξήρχετο, λέγει, ἀπὸ τὸ Ἴλιον καθ' ἑκάστην ἓνας δούλος τοῦ ἀρχοντος πρὸς ζήτησιν τροφῶν, καὶ πάλιν τὸ ἑσπέρας εἰσήρχετο. Διαφθαρεῖς ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Χαριδήμου, εἰσέρχεται τὴν νύκτα μὲ τριάκοντα στρατιώτας, μετημφιεσμένους εἰς γυναῖκας καὶ παιδία, τοὺς ὁποίους προσποιεῖται, ὅτι αὐτὸς ἠχμαλώτευσεν. Ἡ μεγάλη πύλη τῆς ἀκροπόλεως ἀνοίγει, ἢ φρουρὰ φονεύεται, ὁ Χαριδίμος εἰσέρχεται εἰς τὴν πόλιν. Μόλις γίνεται κύριος αὐτῆς, καὶ ὁ Ἴμβριος Ἀθηνόδωρος, μὲ τὸ σῶμα τῶν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἑλλήνων, παρουσιάζεται εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ φρουρίου. Τὸν ἐρωτᾷ τὸ σύνθημα: *Διώσκουροι*: ὁ δὲ ἀποκρίνεται τὸ τοῦ Χαριδήμου: *Τυνδαρίδαι*. Ἡ ὁμοιότης τοῦ ὀνόματος ἐσύγχισεν (ἐμπέρδευσε) κατ' ἀρχὰς τοὺς στρατιώτας τοῦ Χαριδήμου: ἀλλ' ἀφ' οὗ ἐξηγήθη τὸ πᾶν, ὁ Ἀθηνόδωρος διώκεται μετὰ τῶν στρατιωτῶν του, καὶ ὁ Χαριδίμος μένει κύριος τῆς πόλεως καὶ τοῦ φρουρίου » (γ).

(α) Εἰς τὸν βίον Σερτωρίου. κεφ. α. (β) Στρατηγ. Βιβλ. Γ'. κεφ. 14.

(γ) Αἰνείου Τακτικά. κεφ. κδ' — Τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ Πολυαίνου ἀναφερόμενον στρατήγημα, ἔχει κατὰ λέξιν οὕτως:

« Χαριδίμος, Ἰλιέων λεηλατούντων αὐτοῦ τὴν πόλιν, οἰκέτην Ἰλιέα, προελθόντα ἐπὶ λείαν, συλλαβὼν, μεγάλοις δώροις ἔπεισε προδοῦναι τὴν πόλιν. Ἴνα δὲ πιστὸς φανεῖ τῷ φυλάττουσι τὰς πύλας, ἔδωκεν αὐτῷ πολλὰ πρόβατα καὶ ἀνδράποδα δις πού καὶ τρεῖς ἀγαγεῖν. Οἱ δὲ φύλακες, ταῦτα νειμάμενοι, συνεχώρουν αὐτῷ πολλὰκις ἐξίεναι νύκτωρ, καὶ σὺν αὐτῷ ἄνδρας πλειόνας, τὴν λείαν περιελαύνοντας. Χαριδίμος τοὺς μὲν σὺν αὐτῷ συλλαβὼν ἔδωκε: τὰ δὲ τούτων ἱμάτια περιεβαλὼν ἰδίοις ἀνδράσι ὀπλισμένοι, ἔδωκεν αὐτοῖς τὰ τε ἄλλα τῆς λείας, καὶ ἔπικον ὡς αἰχμαλώτων. Οἱ φύλακες, ἵνα δέξαιτο τὸν ἔπικον, πᾶσαν τὴν πύλην ἀνέφξαν. Οἱ στρατιῶται, τῷ ἔπικῳ συνεισπεσόντες, τοὺς τε φύλακας ἀπέκτειναν, καὶ τὴν λοιπὴν δύναμιν δεξάμενοι, τῆς πόλεως ἐκράτησαν. Ὅστε, εἰ χρὴ τι καὶ παῖξαι, δευτέρον ἐάλω τὸ Ἴλιον, πάλιν ἔπικῳ καταστρατηγούμενον. »

Μὲ ὄλην τὴν συνέμπιψιν τῆς ἐλώσεως τοῦ Ἰλίου δευτέραν φορὰν διὰ μέσου

§. 34. Τὰ ὄπλα τῶν Ἑλλήνων ἔσωσαν τὸν Ἀρτάβαζον ἀπὸ τὴν ἀδιάλλακτον ὀργὴν τοῦ μισητοῦ Ἀρταξέρξου ὄχου, καὶ αἱ ἐκδουλεύσεις αὐτῶν ἀντημείφθησαν πληρέστατα ἀπὸ τὴν ἐλευθέραν εὐγνωμοσύνην τοῦ σατράπου. Ἄλλ' ὁ ὄχος ἔπεμψε πρεσβείαν διὰ νὰ παραπονεθῆ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, λέγων, ὅτι αὐτὸς θέλει βοηθήσει μὲ τριακόσια πλοῖα τοὺς ἐπαναστάτας τοῦ συμμαχικοῦ πολέμου, καὶ οὕτω τοὺς ὑπεχρέωσε νὰ καλέσωσιν ὀπίσω τὸ στράτευμά των (α). Τότε εἶναι πιθανόν, ὅτι καὶ ὁ Ἀθηνόδωρος κατέλιπε τὴν Ἀσίαν.

§. 35. Μετὰ ταῦτα ἀναφαίνεται πάλιν ὁ Ἀθηνόδωρος εἰς μεγαλητέραν σκηνήν. Αὐτὸς ἐπέρασεν εἰς τὴν Θράκην, καθὼς ἐπέρασεν ἐκεῖ καὶ ὁ Χαρίδημος, ὅστις ἐλέγετο *Ξεναγὸς τῶν Ἀθηναίων*, διότι ἔτρεφε ξένον στρατεύμα ὑπὲρ συμμαχίας αὐτῶν, ὡς εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ κατὰ Ἀριστοκράτους λόγου τοῦ Δημο-

---

ἴπου, ὡς ὁ μὲν Πολυάινος παίξει, ὁ δὲ Πλουτάρχος φιλοσοφῶν παρατηρεῖ, δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν τὸ Ἴλιον τοῦτο μὲ τὸ Ὀμηρικόν. Τὸ Ὀμηρικόν Ἴλιον, ὃ ἐστὶν ἡ Τρωάς, ἔκειτο ἐπὶ τίνος γλώσσης τῆς γῆς, μεταξὺ τῶν τὴν σήμερον τουρκιστὶ καλουμένων ποταμῶν: *Μεντερέ-σοῦ* (τοῦ πάλαι Σκαμάνδρου,) καὶ τοῦ *Γκιουμπρέκ-ντερε-σοῦ* (τοῦ Σιμόντος), εἰς τὸν τουρκιστὶ λεγόμενον τόπον *Τσιπλάκ-κιοῦ*: τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ Πολυαίνου καὶ τοῦ Πλουτάρχου ἱστορούμενον Ἴλιον, κτισθὲν ὑπὸ τῶν Αἰολέων, περίπου ἐξηκοντα ἔτη μετὰ τὰ Τρωϊκά, ἔκειτο καὶ αὐτὸ ἐπὶ τῆς αὐτῆς μὲν γλώσσης τῆς γῆς, κατωτέρω ὅμως τοῦ Ὀμηρικοῦ πρὸς δυσμὰς, ὡς 30 στάδια (Στράβ., Γεωγρ. Βιβλ. ΙΓ'. κεφ. 4.), ὅπου τὴν σήμερον ὑπάρχει τὸ καλούμενον *Παλαϊόν*, ἡ τουρκιστὶ, *Ἐσκι-Καλαφατλί*, καθὼς μετὰ πολλὰς ἀπάτας καὶ ὄνειροπολήματα τῶν φιλολόγων καὶ περιηγητῶν, ἐξηκριβώθη ἄριστα ὑπὸ τοῦ κυρίου Φιλίππου Βαρκέρου Οὐεββίου (Barker Webb), Ἄγγλου εὐγενοῦς, εἰς τὰς ἐν ἔτει 1819 γενομένας παρατηρήσεις του περὶ τῆς ἀρχαίας καὶ ἐνεστώσης καταστάσεως τοῦ *Τρωϊκοῦ Ἀγροῦ*, αἵτινες ἐξεδόθησαν ἰταλίστῃ ἐν τῇ *Ἰταλικῇ Βιβλιοθήκῃ*, τὸ 1821 ἔτος (Ἐφημερίς φιλολογικῆ, ἐν Μεδιολάνοις).

Σημειωτέον προσέτι ἐνταῦθα, ὅτι ὁ Σκαμάνδρος ποταμὸς (*Μεντερέ-σοῦ*) κατὰ τὸν τοπικὸν χάρτην τοῦ Τρωϊκοῦ Ἀγροῦ, τὸν ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Οὐεββίου, ἐκδοθέντα, χύνεται εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, ὀλίγον τι μακρὰν πρὸς ἀνατολὰς τοῦ *Κοῦμ-Καλέ*, φρουρίου ἐπὶ τὰ παράλια τῆς Ἀσίας, εἰς τοῦ Ἑλλήσποντου τὸ στόμιον—B.

(α) Διδό. Σικελ. Βιβλ. ις'. §. 22.

σθένους φαίνεται. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ Κότυος (α), βασιλέως τῆς Θράκης, ἐπεὶδὴ Κερσοβλέπτης ὁ υἱὸς καὶ διάδοχος ἦτο ἔτι παιδάριον, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ αὐτοῦ ἀδελφοὶ: Βηρισάδης καὶ Ἀμάδοκος, τὸ πᾶν τῆς διοικήσεως ἦτο εἰς χεῖρας τοῦ Χαριδήμου. Ἄλλ' ἡ σκληρότης αὐτοῦ παρῴξυνε τοὺς λαοὺς τῆς Θράκης, καὶ ὁ Βηρισάδης καὶ Ἀμάδοκος συνώμοσαν κατ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἀθηνόδωρος, συγγενεύσας μὲ τὸν Βηρισάδην, ἔλαβε τὴν εὐκαιρίαν ταύτην· καὶ ποιήσας συμμαχίαν μετ' αὐτῶν, ἠτοιμάσθη πρὸς μάχην. Τότε, φοβηθεὶς ὁ Κερσοβλέπτης, ἔστερξε νὰ υπογράψῃ μίαν συνθήκην, ὑπαγορευθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἀθηνοδώρου, εἰς τὴν ὁποίαν ἠναγκάσθη νὰ ὀρκισθῆ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους καὶ τοὺς λοιποὺς δύο βασιλεῖς, ὥστε τὸ κοινὸν τῆς Θράκης βασιλείον νὰ διαιρεθῆ εἰς τρία, καὶ αὐτοὶ ν' ἀποδώσωσιν εἰς τοὺς Ἀθηναίους τοὺς τόπους των. Ἄλλ' οἱ Ἀθηναῖοι ἀφῆκαν τὸν Ἀθηνόδωρον χωρὶς βοήθειαν χρηματικὴν, καὶ πᾶν ἄλλο ὑποστήριγμα, ἐκ τοῦ ὁποίου οὗτος ἠναγκάσθη ν' ἀπολύσῃ τοὺς ἀνθρώπους του. Καὶ ἐπεὶδὴ ἡ τοῦ πολέμου ἐπιτροπὴ ἐδόθη εἰς τὸν Χαβρίαν, αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἄλλο εἶχεν, εἰμὴ ἐν μόνον πλοῖον, ὁ Χαριδήμος ἠρνήθη αὐθαδῶς, ἔκαμε δὲ καὶ τὸν Κερσοβλέπτην ν' ἀρνήθῃ τὴν πρὸς τὸν Ἀθηνόδωρον συνθήκην· εἶτα ἐπρόβαλε νέαν συνθήκην πρὸς τὸν Χαβρίαν, ὅστις, μὴ ἔχων δυνάμεις ἱκανὰς πρὸς ἀντίστασιν, ἠναγκάσθη νὰ τὴν δεχθῆ.

§. 36. Τὴν συνθήκην ταύτην ἀκυρώσαντες οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπεμφαν δέκα πρέσβεις, διὰ νὰ υποχρεώσωσι τὸν Κερσοβλέπτην εἰς τὴν τήρησιν τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀθηνοδώρου γενομένης συνθήκης. Ἄλλ' ἐπεὶδὴ οὗτοι δὲν ἐπέτυχον τοῦ σκοποῦ, ἐπέμφθη ὁ Χάρης ἐπὶ κεφαλῆς ἐνὸς σώματος μισθοφόρων στρατιωτῶν, καὶ μὲ ἀξίωμα ἀρχιστρατήγου. Ἀφ' οὗ μὲ τοῦτον ἤνωσαν τὰς δυνάμεις των ὁ Ἀθηνόδωρος καὶ οἱ δύο βασιλεῖς, ὁ Χαριδήμος καὶ ὁ Κερσοβλέπτης ἔκα-

---

(α) Ἦ φρονεθέντος ὑπὸ τοῦ Πύθωτος, ὡς λέγει Δημοσθένης, λόγῳ κατὰ Ἀριστοκράτους. §. 70.

μον τὴν ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην δικαιοσύνην καὶ πρέπουσαν συνθήκην. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, θέλων ὁ Χαρίδημος νὰ ἀπατήσῃ τοὺς Ἀθηναίους, καὶ νὰ γείνη τῆς Θράκης κύριος, διὰ νὰ συνταράξῃ καὶ καταστήσῃ ἀπράκτους τοὺς στρατηγοὺς τῶν δύο βασιλείων, τοὺς ἐναντίους τοῦ Κερσοβλέπτου, καὶ νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν ἰδίαν του ζωὴν, κατώρθωσεν, ὥστε νὰ προβληθῇ εἰς τοὺς Ἀθηναίους ὑπότινος Ἄριστοκράτους, Ἀθηναίου νομιζομένου, ὅπως διόλου νέον καὶ ἀσυνειθιστον ψήφισμα, μετὴν τὴν δύναμιν τοῦ ὁποίου, ὅστις ἤθελε φονεύσει τὸν Χαρίδημον, ἔπρεπε νὰ φερθῇ εὐθὺς ἀνεξετάστως εἰς τιμωρίαν· καὶ ἂν τις, ἢ πόλις, ἢ ἰδιώτης ἄνθρωπος, ἤθελε τολμήσει νὰ ἀφαρπάσῃ τὸν κατὰδικον τοῦτον, ἢ νὰ τὸν βοηθήσῃ ὀπωσοῦν, ὁ τοιοῦτος νὰ γίνεταί ἐκπτώτος τῆς συμμαχίας τῶν Ἀθηναίων. Τοιοῦτον ψήφισμα ἀπέβλεπε τὸν Ἀθηνόδωρον καθ' αὐτό, ὅστις, ὡς φύσει πολίτης τῶν Ἀθηναίων, ἔπρεπε νὰ φυλάττεται ἀπὸ τοῦ νὰ φανῇ καταφρονητὴς τοῦ ψήφισματός των, φοβούμενος μήπως, ἐὰν συμβῇ τι δυστύχημα εἰς τὸν Χαρίδημον, ἀποδοθῇ τὸ πταίσμα εἰς αὐτόν. Εὐθυκλῆς δὲ τις Ἀθηναῖος ἄλλος, μεταχειρισθεὶς τὸν Δημοσθένην, κατηγορήσῃ τὸ ψήφισμα τοῦτο ἰσχυρῶς, καὶ ἐγκάλυσε τὸν Ἄριστοκράτην, καθὼς φαίνεται εἰς τὴν μέχρι τοῦδε σωζομένην δημηγορίαν, ἣτις ἐπραγματεύθη τὸ πρῶτον ἔτος τῆς 107 Ὀλυμπιάδος, ἐπὶ Ἄρχοντος Ἀριστοδήμου, 332 ἔτη πρὸ Χριστοῦ. Τῆς Δημηγορίας ταύτης ἡ ἔκθεσις εἶναι ἄδηλος.

§. 37. Δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξακολουθήσωμεν περαιτέρω τοῦ Ἀθηνόδωρου τὴν ἱστορίαν, διὰ τοῦ χρόνου τὰ χάσματα. Βλέπομεν μόνον εἰς τὸν Πολύαινον, ὅτι, ἐνῶ ἐσρατῆγει ὑπὲρ τοῦ βασιλέως, κατὰ τὸν Ἄταρνεά, ἀκρωτήριον τῆς Μυσίας, νικηθεὶς ὑπὸ τοῦ Φωκίωνος, ἐξώρκισε τοὺς σρατιώτας του καὶ τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν, νὰ πολεμήσωσιν ἐκ νέου ἕως ἐσχάτης ἀναπνοῆς. Οἱ δὲ, ἀνανεώσαντες τὴν μάχην διὰ τὸν ὄρκον, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τόπου, ἐφάνησαν τότε παρὰδόξως οἱ μὲν νενικημένοι νικηταί, οἱ δὲ νικηταί νενικημένοι (α).

(α) « Ἀθηνόδωρος, βασιλεὺς στρατηγῶν, ἠττηθεὶς ὑπὸ Φωκίωνος, περὶ Ἄταρ-

§. 38. Ἀπὸ τὸ χωρίον τοῦτο καταλαμβάνομεν, ὅτι ὁ Ἀθηνόδωρος ὑπῆγεν εἰς δούλευσιν ἐνὸς βασιλέως, ὅστις ἔπρεπε νὰ ᾗτο ὁ Φίλιππος· διότι ὁ Φωκίων δὲν ἐπολέμησε ποτὲ μὲ τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν, ἀλλὰ μὲ τὸν τῶν Μακεδόνων (α). Οὔτε εἶναι θαυμαστὸν, ἂν ὁ Ἀθηνόδωρος, εὖνους καὶ σπουδαστῆς τῶν Ἀθηναίων ὑπάρχων πρότερον, ἔγεινεν ἔπειτα τοῦ Φιλίππου ὀπαδός· διότι, ὡς μισθοφόρων στρατηγός, ἔτρεχεν ἐκεῖ, ὅπου ἡ τύχη τὸν ἐκάλει καλήτερα. Οὔτε τὸν ἔλειπαν ἴσως ἄλλα αἷτια ἰσχυρά, ὥστε νὰ τὸν ἀναγκάσουν νὰ προτιμῆσθαι τοιαύτην δούλευσιν. Αὐτὸς ἔβλεπε τὴν ταράχην, τὴν ἀκαταστασίαν, καὶ τῶν χρημάτων τὴν ἔνδειαν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκοντο οἱ Ἀθηναῖοι. Ἐβλεπεν αὐτοὺς, ὅτι ἐπεριποιῦντο καὶ ἐτίμων τὸν ἀντίπαλόν του Χαρίδημον, καὶ ἐνεπιστευόντο μᾶλλον εἰς τοὺς τούτου ὀπαδοὺς. Ἐβλεπε τελευταῖον τὸν Φίλιππον, ἐχθρὸν τοῦ ἐχθροῦ του Κερσοβλέπτου, ὅτι ὑπερίσχυεν εἰς τὴν Θράκην, καὶ κατ' ὀλίγον ἐγένετο κύριος αὐτῆς· καὶ ἐπομένως ὁ Ἀθηνόδωρος ἤθελε φυσικὰ νὰ διατηρήσῃ τὰ πλούσια κτήματα, ὅσα εἶχεν ἐκεῖ (β).

§. 39. Ὅπως καὶ ἂν ᾗται, ὁ Ἀθηνόδωρος, καθὼς πάντες οἱ τοῦ ἐπαγγέλματός του μιμηταί, ἄνθρωπος ἀνήσυχος καὶ ἐπιχειρηματίας, ὑπέπεσεν εἰς τοῦ Ἀλεξάνδρου τὴν ὀργὴν, ἐνῶ ἐζηκολούθει τὰς πρὸς τοὺς Μακεδόνας ἐκδουλεύσεις του. Τοῦτο διδασκόμεθα ἀπὸ τὸν Πλούταρχον (γ) καὶ τὸν Αἰλιανόν, οἵτινες διηγοῦνται, ὅτι ὁ Ἀλεξάνδρος, τιμῶν τὸν Φωκίωνα μεγαλοφρόνως καὶ μεγαλοπρεπῶς, ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου. Ὁ δὲ Φωκίων τὸ μὲν ἀργύριον δὲν ἐδέχθη· διὰ νὰ μὴ φανῆ ὅμως παντελῶς, ὅτι κατα-

---

» νέα, ὤρκισε τοὺς στρατιώτας, καὶ τοὺς ἡγουμένους αὐτῶν, ἀναμαχήσασθαι
 » μέχρις ἂν ζῶσι. Καὶ δὴ συνέβαλον πάλιν ὡς διὰ τὸν ὄρκον. Καὶ ἦν ἰδεῖν
 » τοὺς μὲν νικήσαντας ἡττημένους, τοὺς δὲ ἡττημένους νικήσαντας » (Πλούταιν.
 Στρατηγ. Βιβλ. Ε'. κεφ. κά.)

(α) Πλούταρχ. εἰς τὸν βίον Φωκίωνος.

(β) Ἰσοκράτους συμμαχικός. §. 9. « Καὶ μὲν δὴ καὶ τῆς Θράκης. . . πολλοὺς ἂν τόπους τοιοῦτους δυνηθείημεν κατασχεῖν ».

(γ) Εἰς τὸν βίον Φωκίωνος §. ιή.

φρονεῖ τὸν Ἀλέξανδρον, παρεκάλεσεν αὐτὸν ν' ἀφήσῃ ἐλευθέρους, διὰ χάριν του, Ἐχεκρατίδην τὸν Σοφιστὴν, Ἀθηνόδωρον τὸν Ἴμβριον, καὶ δύο Ροδίους ἀδελφοὺς: Δημάρατον καὶ Σπάρτωνα, οἵτινες, κατηγορηθέντες διὰ πταίσματα τινὰ, ἐφυλάττοντο δέσμιοι εἰς τὰς Σάρδεις· καὶ τοιοῦτοτρόπως ἠλευθερώθησαν οὗτοι ἀπὸ τὰ δεσμὰ (α).

§. 40. Ὁ Ὀρτέλιος (β), τὸν ὁποῖον ἠκολούθησεν ὁ Πλακεντίας, μεταβάλλει τὸ ὄνομα τοῦ Ἀθηνοδώρου εἰς Θεόδωρον, καὶ ἀναφέρει κακῶς τὴν ἀξιοπιστίαν τοῦ Πλουτάρχου καὶ τοῦ Αἰλιανοῦ, οἵτινες καὶ οἱ δύο ὀνομάζουσιν αὐτὸν Ἀθηνόδωρον. Ἐκτὸς τούτου, τὸν λέγει καὶ Σοφιστὴν, πεσὼν ἴσως εἰς τοιοῦτον ἀμάρτημα, διότι βλέπει τὸ ὄνομα αὐτοῦ, χωρὶς ἐπωνυμίαν τινὰ διακριτικὴν ἐπαγγέλματος, συνημμένον μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἐχεκρατίδου, ὅστις ἐπονομάζεται Σοφιστὴς ὑπὸ τῶν εἰρημένων Συγγραφέων. Μὲ ὅλην ὁμῶς τὴν ἀπάτην του ταύτην ὁ Ὀρτέλιος, διορθώνει τὸ κείμενον τοῦ Αἰλιανοῦ, ὅστις, ἐναντίον τῶν ἀξιοπίστων μαρτυριῶν, τὰς ὁποίας ἀνεφέραμεν, ὀνομάζει τὸν Ἀθηνόδωρον Ἴμεραῖον, ἀντὶ Ἴμβριον. Τοιαύτην διόρθωσιν παρεδέχθη καὶ ὁ Κοραῆς εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην ἔκδοσιν τοῦ Αἰλιανοῦ.

ΑΡΘΡΟΝ Ι΄.

Ἵπομνήματα τῆς Ἴμβρου.

§. 41. Εἰς τὰ ὀλίγα, ὅσα ἠδυνήθημεν νὰ συλλέξωμεν περὶ τῆς Ἴμβρου ἀπὸ τοὺς Συγγραφεῖς, ὀλιγώτερα θέλομεν συλλέξει ἀπὸ τὰ λείψανα τῶν ὑπομνημάτων της. Ἐὰν πιστεύσωμεν εἰς τὸν Πλακεντίαν, βλέπομεν εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην τῆς νήσου μας περιγραφὴν, ὅτι εἰς τὰς πεδιάδας αὐτῆς ἐσώζοντο ἔχνη ἀρχαιότητος, καὶ μετὰξὺ τῶν ἄλλων, ἔχνη γαῶν, ἀφιερωμένων εἰς τὴν θεὰν Γῆν,

(α) Αἰλιαν. Ποικίλ. Ἱστορ Β:βλ. Α'. κεφ. λέ.

(β) Thesaurus Geographicus ἐν λέξει: Ἴμβρος.

καὶ εἰς τὸν Ἑρμῆν, ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ὁποίου, ὡς αὐτὸς βεβαιοῖ, ἐσώζοντο περισσότερα ἔχνη ἀξιοσημείωτα, παρὰ ἐκ τοῦ εἰς τὴν Γῆν ἀφιερωμένου. Ἄν καὶ ὁ Συγγραφεὺς οὗτος, ὡς συγκεχυμένος καὶ ὀλίγον ἐπιμελής, ἦναι ὀλίγης πίστεως ἄξιος, ἀλλ' ὅμως καὶ ὁ Χοισεύλιος βεβαιοῖ, ὅτι φαίνονται τὰ ἔχνη ἀρχαίας πόλεως καὶ ναοῦ.

§. 42. Μία μόνη ἐπιγραφή, καὶ τρία νομίσματα ἐδημοσιεύθησαν, ἀνήκοντα εἰς τὴν Ἰμβρον. Ἡ ἐπιγραφή εἶναι ἔμμετρος, τοῦ ἀφιερωματικοῦ εἴδους, ἐγκεχαραγμένῃς λίθον μικρὸν, ἢ τεμάχιον λιθίνης βάσεως, πλατὺ δύο ποδῶν, ἔχουσα οὕτω

*Κήρυκ' ἀθανάτων Ἑρμῆ στήσαμι' ἀγοραῖα,
Σοὶ μὲν, ἀναξ, δῶρον, κόσμον δ' αὐτοῖσι τιθέντες,
Αὐτοκασιγνήτοι παῖδες πατρὸς ἐξ Ἀγασίππου·
[Π]ασικράτης Εὐωνυ[μεὺς] Ἀγασικλῆς Εὐωνυ[μεὺς].*

Τὸν λίθον τοῦτον εἶχεν ὁ ἐλλόγιμος Σουηκὸς Ἀκερβλάδιος (*Akerblad*), ὅστις ἐταξείδευσεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ αὐτὸς πρῶτος ἐδημοσίευσεν τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην εἰς τὸ πονημάτιόν του, ἐπιγραφόμενον, *Περὶ τῶν δύο χαλκίνων ἐλασμάτων (laminette), εὑρεθέντων ἐν Ἀθήναις (Ῥώμη, 1791 εἰς 4^{ον})*. Τὴν σήμερον ἡ πρωτότυπος αὕτη ἐπιγραφή σώζεται εἰς τὸ ἐν Ἀγγλίᾳ Στραγγφορδιανὸν Μουσεῖον, ἣτις ἐξεδόθη ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Ἰακωβσίου (*Jacobs*) (α), καὶ μετὰ ἀνάγνωσιν μᾶλλον διορθωμένην, ὑπὸ τοῦ Βοικίου (*Bœkhius*) (β).

§. 43. Τὴν ἐλλείπουσαν ἀρχὴν τοῦ τελευταίου στίχου ἀναπληρώνει ὁ Βοίκιος διὰ τοῦ Π, ἀναγινώσκων δηλαδὴ, *Πασικράτης· ἀλλ' ἴσως ἔπρεπε κάλλιον ν' ἀναγνώσωμεν αὐτὴν, συμφώνως μετὰ τὸν Ἀκερβλάδιον, Ἀγασικράτης· καθότι τὸ Ἀγασ εὐρίσκεται εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν λοιπῶν δύο ὀνομάτων (Ἀγασίππου καὶ*

(α) Προσθῆκαι Ἀνθολογίας Παλατιανῆς Τόμ. Γ'. σελ. 100.

(β) *Corpus Græc. Inscript.* Pars 11. No. 2156.

(*Ἀγασικλῆς*) ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιγραφῇ, καὶ χρησιμεύει ὡς διακριτικὸν τῆς οἰκογενείας, καθὼς εἰς παρομοίας περιστάσεις ἐσυνεΐθιζον νὰ κάμνωσιν οἱ Ἕλληνες (α).

§. 44. Ὁ Ἀκερβλάδιος ὑποπτεύει, ὅτι τὸ ἐπίθετον τοῦτο: ἀγοραῖος, ἐδόθη εἰς τὸν Ἑρμῆν ἀπὸ ἐμπόρους Ἀθηναίους ταξι-διώτας, ἐλθόντας εἰς τὴν Ἴμβρον διὰ τινὰς ὑποθέσεις των. Ἀλλὰ τὰ ἀνωτέρω εἰρημένα ἐνισχύουσι τοῦ Βοικκίου τὴν γνώμην, καὶ μᾶς πείθουσι νὰ ἐναγκαλισθῶμεν αὐτὴν: Ὅτι δηλαδὴ ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἐτέθη ἀπὸ τῆς Ἴμβρου τοὺς Κληρούχους, οἵτινες διετήρουν τὸ ἐπώνυμον, *πολίτης Ἀθηναῖος* (β)· καὶ ἐπειδὴ οἱ πολῖται τῶν Ἀθηναίων ἦσαν διηρημένοι πρῶτον εἰς δέκα, εἶτα εἰς δεκατρεῖς φυλάς, διὰ τῶν ὁποίων ἐμερίζοντο οἱ δῆμοι τῆς Ἀττικῆς, ὁ Ἀγασικράτης, Ἀγάσιππος καὶ Ἀγασικλῆς δηλοποιοῦσιν ἑαυτοὺς *Εὐώνυμοις* τὸν δῆμον, οὕτω καλούμενον ἀπὸ τὸν Ἡρώα τοῦ ὀνόματος τοῦτου *Εὐώνυμον*, υἱὸν τοῦ Κηφισσοῦ, καὶ ἀνήκουσιν εἰς τὴν φυλὴν *Ἐρεχθίδα*.

§. 45. Ἡ τιμὴ, ἡ διδομένη εἰς τὸν Ἑρμῆν διὰ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης ἀναμνηστικῶς τὴν ἐξάαιρετον λατρείαν, τὴν ὁποίαν οἱ Ἴμβριοι προσέφερον εἰς τοῦτον τὸν Θεόν, ὅστις μὲ φωνὴν Καρίαν, ὡς προεῖρηται, ἐκαλεῖτο Ἴμβρασος, καὶ ἔδωκε τὴν ὀνομασίαν εἰς τὴν Ἴμβρον, ἢ αὐτὸς ἔλαβεν ἐκεῖθεν τὸ ἐπίθετον, ὡς ἐπιχώριον.

§. 46. Ἐνταῦθα φαίνεται, ὅτι δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἀρμοδιώ-τατα ὁ τύπος ἐνὸς τῶν τριῶν σωζομένων νομισμάτων τῆς Ἴμβρου. Αὐτὸ εἶναι χάλκινον, καὶ ἔχει: ἐκ μὲν τοῦ ἐνὸς μέρους κεφαλὴν γυναικείαν, βλέπουσαν πρὸς τὰ δεξιὰ· ἐκ δὲ τοῦ ἐτέρου, **ΙΜΒΡΙΩΝ**· καὶ προσέτι, καθὼς ὁ Μιοννέτης περιγράφει αὐτὸ, μορ-

(α) Ἀριστοφ. Νεφ. Στίχ. 63—67. Καὶ εἰς τὰς ἐπιγραφὰς πάμπολλα εἶναι τὰ παραδείγματα.

(β) Οὕτως εἰς ἓν ψήφισμα τῆς Σαλαμίνος ἀναφέρονται Θεόδοτος Εὐστράφου Πειραιεύς, Θεόβγετος Καλλιμάχου Λευκονιεὺς, μολονότι οὗτοι ἦσαν Σαλαμίνιοι ἤτοι Κληρούχοι Ἀθηναῖοι.

φὴν ἀνδρικὴν, οὐδεύουσαν πρὸς τὰ δεξιὰ, μὲ ὄρθιον τὸ αἰδοῖον, ἐπιστηρίζουσαν τὴν δεξιὰν χεῖρα εἰς ῥόπαλον, κρατοῦσαν εἰς τὴν ἀριστερὰν δίσκον (*patera*), καὶ ἔμπροσθεν αὐτῆς ἔχουσαν ῥάβδον μὲ ῥόζους (α). Ὁ δὲ Χοισεύλιος, ὅστις ἐκδίδει τοῦ νομίσματος τούτου τὴν χαλκογραφίαν, στοχαζόμενος αὐτὴν ὡς ἀνεκδότον, ἐξηγεῖ δι' αὐτοῦ Πριάπον ὄρθιον, μὲ ἐπιγραφὴν *IMBPOY* (β). Ἄλλ' εἶναι δῆλον, ὅτι ἡ μορφή αὕτη ἄλλο δὲν εἶναι, εἰμὴ ὁ Ἑρμῆς. Περὶ τούτου μᾶς πιστοποιεῖ ὁ Ἡρόδοτος (γ), ὅστις λέγει, ὅτι τοῦ Ἑρμοῦ τὰ ἀγάλματα, μὲ ὄρθια τὰ αἰδοῖα, πρῶτοι τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων κατεσκεύασαν οἱ Ἀθηναῖοι, διδασθέντες τοῦτο ἀπὸ τῶν Πελασγῶν, ἀφ' οὗ ἔγειναν οὗτοι τῶν Ἀθηναίων σύνοικοι, οἵτινες ὅμως πρότερον ἐκατοίκουν τὴν Σαμοθράκην· καὶ ὅποιος ἐκατηχίθη (προσθέτει ὁ Ἱστορικὸς) τὰ μυστήρια τῶν Καβείρων, τὰ ὅποια ἐπιτελοῦσιν οἱ Σαμοθρακῖται, παραλαβόντες αὐτὰ ἀπὸ τῶν Πελασγῶν, ἐκεῖνος καταλαμβάνει ὅπερ λέγω.

§. 47. Ἐκ τῶν ἀξιοσημειώτων τούτων λόγων συνάγεται, ὅτι οἱ Ἴμβριοι, ὄχι μόνον ὡς Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ καὶ ὡς φύλακες τῆς λατρείας, ἥτις ἐξ ἀρχαίων χρόνων ἐπεκράτει εἰς τὴν νῆσόν των, παρίστανον τὸν Ἑρμῆν εἰς τὸν ἄσεμνον ἐκεῖνον τρόπον. Παρίστανετο δὲ οὕτω, κατὰ τὴν μωρίαν τῶν ἀρχαίων ἐκεῖνων θρησκειῶν, διὰ τὰ αἴτια, τὰ ὅποια σημειοῖ ὁ Κικέρων καὶ ὁ Πορφύριος, καὶ τὰ ὅποια μᾶς εἶναι ἀνωφελεῖ ν' ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα (δ).

§. 48. Ὁ Ἑρμῆς, κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Μνασέου καὶ τοῦ Διονυσιδώρου (ε), ἦτο εἷς τῶν Καβείρων θεῶν, οἵτινες ἐλατρεύοντο μὲ ἰδιαιτέραν λατρείαν, προελθοῦσαν ἐκ τῆς Σαμοθράκης· ἐτιμῶντο προσέτι καὶ εἰς τὴν Ἴμβρον (ζ). Τὸ νὰ θελήσωμεν νὰ εἰσέλθωμεν

(α) Νομισμ. Ἀρχ. Τόμ. Α'. σελ. 433. (β) Τόμ. Β'. σελ. 198.

(γ) Βιβλ. Β'. §. 51.

(δ) Περὶ φύσεως Θεῶν. Βιβλ. Γ'. §. 16—Πορφύρ. παρὰ Εὐσέβ. Εὐαγγελ. Προπαρασχ. Βιβλ. Β'. 11.

(ε) Σχολ. Ἀπολλ. Ῥοδίου Ἀργοναυτ. Βιβλ. Α'. Σελ. 918.

(ζ) Στράβ. Γεωγρ. Βιβλ. Ι'. κεφ. γ'. §. 21₂.

εις τὸν γνόφον, τὸν τοὺς Καθείρους καλύπτοντα, καὶ νὰ ἐρμηνεύσωμεν ἐκεῖνας τὰς τελετὰς μεταξὺ τοσοῦτων καὶ μεγίστων διαφοριῶν ἀνδρῶν πεπαιδευμένων, ἤθελεν εἶσθαι ἔξω τοῦ προκειμένου σκοποῦ τοῦ ἡμετέρου πονήματος, ἴσως δὲ καὶ οὐδεμιᾶς ὠφελείας. Ὅστις ὁμως εἶναι περιέργος, δύναται νὰ συμβουλευθῆ τὰ συγγράμματα, ὅσα πραγματεύονται καθ' αὐτὸ περὶ τούτων (δ).

§. 49. Ἐκτὸς τοῦ νομίσματος, περὶ τοῦ ὁποίου ἐλαλήσαμεν ἀνωτέρω, εἶναι προσέτι δύο ἕτερα, ἀμφοτέρα χάλκινα (β), φέροντα τὴν κεφαλὴν τῆς Παλλάδος (Ἀθηνᾶς), πρὸς τὰ δεξιὰ βλέπουσαν, μὲ τὴν περικεφαλαίαν. Ἄλλ' εἰς τὸ ἀντίστροφον μέρος ἢ μία ἔχει: **IMBΡΙΩΝ**. Γυναῖκα ὀρθὴν, ἐνδεδυμένην ποδήρη, κρατοῦσαν δίσκον εἰς τὴν δεξιάν, καὶ εἰς τὴν ἀριστεράν, λύραν. Ἡ δὲ ἑτέρα ἔχει: **IMBΡΙΩΝ**. Γυναῖκα ὀρθὴν, μὲ τὴν δεξιάν ὕψυμένην, κρατοῦσαν εἰς τὴν ἀριστεράν τὸ κέρασ τῆς ἀμαλθείας, ἀφθονίας καὶ πλοῦτου τεκμήριον.

§. 50. Καὶ ἄλλαι ἐπιγραφαί, ἢ μᾶλλον τίτλοι ἐπιτάφιοι τῶν Ἀθηναίων Κληρῶν, εὐρέθησαν εἰς τὴν νῆσόν μας, οἵτινες εἶναι οἱ ἑξῆς:

ΑΝΔΡΟΚΡΙΤΟΣ
ΔΙΟΔΩΡΟΥ
ΑΦΙΔΝΑΙΟΣ

ΧΑΙΡΙΓΕΝΗΣ
ΑΝΔΡΟΚΡΙΤΟΥ
[Α] ΦΙΔΝΑΙΟΣ

(α) Λατινιστὶ μὲν ταῦτα: I. A. Ἀστορίου (Astorii) — Ἀδριανῷ Ῥελανδίου (Adriani Reland) — Κομβερλανδίου (Cumberland) Διατριβὴ περὶ τῶν Θεῶν Καθεύρων — Τωβίου Ἰουτθερλεθίου (Tobia Iutherleth) Διατριβὴ φιλοσοφικὴ περὶ τῶν μυστηρίων τῶν Θεῶν Καθεύρων — Γερμανιστὶ δὲ τὰ ἐξῆς: Κάρλου Μιχεκλέρου (Carlo Michecler) πραγματεία ἱστορικο-κριτικὴ περὶ τῶν φοινικικῶν μυστηρίων — Σχελλιγγίου (Scheling) περὶ τῶν θεοτήτων τῆς Σαμοθράκης — Μουντέρου (Munter) Διασάφσις ἐπιγραφῆς τινος Ἑλληνικῆς, ἀναφορικῆς πρὸς τὰ Σαμοθρακικὰ μυστήρια — Ἰταλιστὶ: Ῥινκίου (Rinck) περὶ ἐπιγραφῆς τινος Ἑλληνικῆς περὶ τῶν Θεῶν Καθεύρων — Γαλλιστὶ δὲ: Saint-Croix, ἔρευνα ἱστορικὰ καὶ κριτικὰ περὶ τῶν μυστηρίων τῆς εἰδωλολατρείας — Πικτέτου (Pictet), περὶ τῆς λατρείας τῶν Καθεύρων πρὸς τοῖς ἀρχαίοις Ἰρλανδοῖς.

(β) Μιονέτης, εἰς τὸν προειρημένον τόπον. Τὸ πρῶτον τῶν δύο τούτων νομισμάτων φαίνεται ἐγκεχαραγμένον καὶ εἰς τοῦ Κοισευλίου τὸ σύγγραμμα (ἐνθ' ἀνωτέρω.

Πιθανώς ὁ Χαιριγένης ἦτο υἱὸς τοῦ Ἀνδροκρίτου, ἢ ἕγγονος αὐτοῦ, εἰάν στοχασθῶμεν, ὅτι καὶ παρ' Ἑλλήσιν ὁ ἕγγονος ἀνελάμβανε τὸ ὄνομα τοῦ πάππου. Τὸ δὲ *Ἀφίδρα*, ἢ *Ἀφιδραι* πληθυντικῶς, Δῆμος ἦτο τῆς Ἀττικῆς, ἐκ τῆς Λεοντίδος φυλῆς.

ΧΑΙΡΙΓΕΝΗΣ

ΧΑΙΡΥΛΛΑ

. . . ΓΑΣΙΟΥ

ΧΑΙΡΙΓΕΝΟΥ [Σ]

[Ι] ΚΑΡΙΕΥΣ

ΙΚΑΡΙΕΩΣ

Σημειωτέον τὸ, *Χαιρε*, ὅτι εὑρίσκεται εἰς τρία τῶν συνθέτων τούτων ὀνομάτων, ὡς σημεῖον τῆς μεταξύ αὐτῶν συγγενείας. *Ἰκαρία*, ἢ *Ἰκάριον*, ἦτο Δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἐκ τῆς *Αἰγιίδος* φυλῆς.

. . . ΙΟΥ ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ

Ἐνταῦθα ἐλλείποντος τοῦ κυρίου ὀνόματος, οὐδὲν σώζεται ἄλλο, εἰμὴ ἡ κατάληξις τοῦ πατρωνυμικοῦ τοῦ Κληρούχου τούτου, ὅστις ὑπῆρχεν ἐκ Μαραθῶνος, Δήμου τῆς Ἀττικῆς, ἐκ τῆς *Λεοντίδος* φυλῆς, κατὰ τὸν Στέφανον· κατ' ἄλλους δὲ, ἐκ τῆς *Αἰατίδος*.

ΤΙΜΟΣΤΡΑΤΟΣ

ΤΗΣΙΟΥ, ἴσως Τισίου, ἢ Ἀγησίου.

ΠΑΙΑΝΙΕΩΣ

Παιανία Δῆμος ἦτο τῆς Ἀττικῆς, ἐκ τῆς *Παρδιονίδος* φυλῆς.

. . . ΝΟΣ ΣΚΗΤΙΟΥ

Ἀναγρωστέον Σφητίου· *Σφητὸς* δὲ ἦτο Δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἐκ τῆς *Ἀκαματίδος* φυλῆς.

ΩΣ ΤΗΣ ΝΕΜΕΣΕΩΣ

Τούτο εἶναι ἴσως ἀπόσπασμα τῆς ἐπιγραφῆς, ἣτις ἐπικαλεῖται τὴν θεῖαν Νέμεσιν κατὰ τῶν τυμβωρύχων (*).

(*) Αἱ ἀνωτέρω ἐπιγραφαὶ εὑρέθησαν ἐν ἔτει 1838, ὅτε, ἀνακαινιζομένης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Μητροπόλεως, καὶ διαφόρων μαρμάρων συγκομιζομένων, εἰς τὴν οἰκοδομὴν αὐτῆς, ἐκ τοῦ ἐκεῖ παλαιοῦ φρουρίου, ὑπῆρχε μεταξύ τῶν λοιπῶν καὶ τὸ τὰς ἐπιγραφὰς ταύτας φέρον—B

ΑΡΘΡΟΝ ΙΑ΄.

Ἡ Ἰμβρος ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ῥωμαίων, χωρία, καὶ γνωστοὶ τινες αὐτῆς πολῖται, κατὰ τοὺς νεωτέρους Συγγραφεῖς.

§. 51. Καθὼς μέγα μέρος τῆς οἰκουμένης ὑπέπεσεν εἰς τὸ κράτος τὸ Ῥωμαϊκὸν, οὕτω καὶ ἡ Ἰμβρος ἐπομένως δὲ καὶ κατοικοὺς Ῥωμαίους ἔλαβεν, ὡς δεικνύται ἐκ τῆς ἐξῆς ἐπιγραφῆς.

Εἰς τὸν πρὸς ἀνατολὰς τοῖχον τῆς νῦν Μητροπόλεως, τῆς Ἰμβρου, ἀνακαινισθείσης περὶ τὸ 1799 ἔτος, εὕρισκεται μάρμαρον, σχήματος ὀρθογωνίου, τοῦ ὁποῦο ἡ μὲν βᾶσις εἶναι ποδῶν $1\frac{1}{2}$, τὸ δὲ ὕψος σχεδὸν ἑνός. Ἐν αὐτῷ παριστάνεται γυνή, καθημένη ἐπὶ λίθου τετραγώνου, καὶ κρατοῦσα τὴν εἰς χεῖρας ἔμπροσθεν δὲ αὐτῆς παρὰ τοὺς πόδας, ἴσταται ἑτέρα, ὡς ἀνήλικος· καὶ κάτωθεν αὐτῶν ἀναγινώσκονται ταῦτα :

ΚΑΛΛΙΝΙΚΗ ΤΙΤΟΥ ΣΕΡΟΥΤΙΛΙΟΥ

ΘΥΓΑΤΗΡ ΧΑΪΡΑΙ (γρ. χαῖρε)

Τὸ ἀνωτέρω μάρμαρον εἶναι μία τῶν ἐπιτιτυμβίων πλακῶν, μετὰ τὰς ὁποίας ἐσυνείθιζον οἱ ἔθνηκιοι νὰ στολιζῶσι τοὺς τάφους των, παριστάνοντες εἰς αὐτὰς τὸν ἀποχαιρετισμὸν τοῦ ἀποθανόντος ἐκ μέρους τῆς οἰκογενείας του. Ὁ νεκρὸς ἐκάθητο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ ἑδρας τινός, καὶ πλησίον αὐτοῦ ἴσαντο, κατὰ τὴν περίστασιν, οἱ γονεῖς, τὰ τέκνα, κτλ. Ἐὰν δὲ παριστάνετο γυνή, αὕτη ἐκράτει πολλάκις εἰς χεῖρας μυροθήκην τινά· ἡ δὲ ἐπιγραφή ἀνέφερε συνήθως τοῦ ἀποθανόντος μόνον τὸ ὄνομα, μετὰ τὸ προσφώνημα *Χαῖρε*.

Ὁ δὲ *Τίτος Σερουτίλιος* εἶναι προφανῶς εἰς τῶν Ῥωμαίων ἐκείνων, τοὺς ὁποίους οἱ Αὐτοκράτορες κατέστησαν εἰς πάντα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, ἐπομένως καὶ εἰς τὴν Ἰμβρον, ὑποτελῆ γενομένην εἰς αὐτούς.

§. 52. Ἰποκειμένης τῆς Ἰμβρου εἰς τοὺς Ῥωμαίους, τουτέστι

κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 193-249 ἔτους χρονικὴν περίοδον, τὴν μεταξὺ Σεπτιμίου Σεβήρου, καὶ Φιλίππου τῶν Αὐτοκρατόρων, μνημονεύονται ὀνόματα δύο ἱμβρίων, οἵτινες φαίνονται ὅτι ἦσαν ἄνδρες γνώριμοι, καὶ ὑπολήψεως τινός· τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῆς ἐπομένης ἐπιστολῆς, ἥτις εἶναι ἡ ις'. Φιλοστράτου τοῦ νεωτέρου, ἀνεψιοῦ ἐξ ἀδελφῆς τοῦ προῤῥηθέντος (§. 6)· ἐκ τῆς αὐτῆς δὲ ἐξάγεται ἐνταυτῷ καὶ ἡ μεταξὺ Ἰμβρου καὶ Δήμου διατηρουμένη φιλικὴ σχέσις. Ἔχουσι δὲ τὰ τῆς ἐπιστολῆς οὕτω:

ΚΛΕΟΦΩΝΤΙ ΚΑΙ ΓΑΪΩ (α).

« Ἰπὲρ ὧν ἐπέσταλται, τὰ μὲν ἤδη γέγονε, τὰ δὲ αὐτίκα »
 » ἔσται. Ἐγὼ γάρ, Δήμιος ὧν, πατρίδα ἑμαυτοῦ καὶ τὴν Ἰμβρον
 » νομίζω, συνάπτων εὐνοία, καὶ τὰς νήσους ἀλλήλαις, καὶ ἐ-
 » μαυτὸν ἀμφοτέραις ».

§. 53. Οἱ ἀνωτέρω δύο ἄνδρες, οἵτινες ἤκμαζον περὶ τὰ μέσα τοῦ Γ' αἰῶνος, ἐπίσημοι ὄντες ὅπως οὖν, ὡς προείπομεν, ἐκατοίκουν ἀναμφιβόλως καὶ εἰς ἐπίσημον τῆς νήσου μέρος, ἴσως τὴν προειρημένην πόλιν Ἰμβρον (§. 14). Τὴν πόλιν ταύτην ἀναφέροντες καὶ οἱ νεώτεροι Συγγραφεῖς, ἂν καὶ ἀσυμφώνως πρὸς ἀλλήλους, συναναφέρουσι μετ' αὐτῆς καὶ τινὰ τῆς Ἰμβρου χωρία. Τὸ πρῶτιστον τούτων, κατ' αὐτοὺς, κείμενον ἐπὶ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν (ὄρους δηλ. τινός), πλησίον ἐνὸς λιμένος, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν κόλπου, βάθος ἔχοντος 15-20 βήματα, ὀνομάζεται, καθὼς καὶ ἡ νῆσος, Ἰμβρος, καὶ εἶναι ὠχυρωμένον μὲ ἐν φρουρίον (β). Ὁ Μαγίνης γράφει, ὅτι ἡ νῆσος ἔχει μίαν κωμόπολιν τειχισμένην, εἰς τῶν ὁρέων τοὺς πρόποδας, πρὸς δυσμὰς τῆς ὁποίας ὑπόκειται πεδιάς ὑπὸ ποταμῶν βρεχομένη (γ).

(α) Σημειωτέον, ὅτι καὶ τὸ Γάϊος ὄνομα εἶναι Ῥωμαϊκόν.

(β) Σπῶν—Οὐλήεροσ—Χοισεύλιος—Δαππέρσιος (ἐν τοῖς ἔμπροσθεν)· παρὰ τρηπτόν ὅμως, ὅτι οὗτοι συγγέουσι τὴν πόλιν μὲ τὰ χωρία.

(γ) Σημειωτέον δὲ, ὅτι ὁ Μαγίνης ἔγραφε πρὸ τοῦ τέλους τοῦ ις' αἰῶνος· διότι τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ ἐτυπώθη λατινιστὶ ἐν Βενετίᾳ, 1596.

Ὁ Πλακεντίας ὀνομάζει τὴν κομὸπολιν ταύτην, *Πόλιμ μικράν*, καὶ καθέδραν τοῦ Ἐπισκόπου, μεταξὺ τῆς ὁποίας, λέγει αὐτὸς, καὶ τοῦ χωρίου *Κώστα*, ὀλίγον ἀπέχοντος πρὸς δυσμὰς, διαρρέει ποταμὸς εἰς τὴν θάλασσαν, μὲ ταχὺν καὶ ἀκούραστον δρόμον. Κατωτέρω δὲ, καὶ ἀπέναντι τοῦ *Κώστα*, πρὸς λίβα ἄνεμον (*garbino*), κεῖται τὸ χωρίον *Φλιώ*· πρὸς ἀνατολὰς αὐτοῦ εἶναι ὁ *Σωτήρ*· καὶ κατωτέρω, ἐπὶ τῆς ἐξοχῆς ἐνὸς βράχου, εἶναι ἡ *Λυσίγη*, τὴν ὁποίαν, ἐξ αἰτίας αἰφνιδίων σεισμῶν, καὶ τῆς ἐνοχλήσεως τῶν ἀνέμων, ἐγκατέλιπον οἱ κάτοικοι πρὸ τοῦ 13^{ου} αἰῶνος (α).

§. 54. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω τεσσάρων παλαιῶν τῆς Ἱμβρου χωρίων, ἀνυπάρκτων μὲν ὄντων τὴν σήμερον, καὶ ὡς ἐκ τῆς ὀνομασίας αὐτῶν παντάπασιν ἀγνώστων, ἀναφερομένων δὲ ὑπὸ τῶν συγγραφέων τοῦ τότε καιροῦ, τὸ χωρίον *Κώστα*, ἢ *Κὼς*, ἢ *Κὼς*, διὰ τοῦ ο, φαίνεται ἐπισημότερον τῶν ἄλλων ὁπωσοῦν, διὰ τοὺς ἑαυτοῦ κατοίκους. Μαρτύριον τούτου εἶναι ὅτι Ἄδελφοί τινες ἐκ τῆς πάλαι ποτὲ τοῦ τιμίου Προδρόμου Μονῆς, τῆς ἐν τῇ ἀπέναντι Σωζοπόλεως κειμένης, ἐξεληθόντες χάριν ἐλέους, καὶ περιελθόντες πάσας τὰς νήσους τοῦ Ἀρχιπελάγους, μέχρι Κύπρου καὶ Κρήτης καὶ Κερκύρας, καταγράφοντες πανταχοῦ καὶ τῶν ἐλεούντων χριστιανῶν τὰ ὀνόματα, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ τὴν ποσότητα τοῦ ἐλέους, ἀπῆλθον καὶ εἰς τὴν Ἱμβρον, ἐν ἔτει 1615, καὶ κατέγραψαν, ἐν μόνῳ τῷ χωρίῳ *Κὼς*, δέκα ὀνόματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀναγινώσκεται:

Ἀνδρέας τοῦ Μάρκου Ἀναπλιώτου.

Καὶ κατωτέρω,

Νομικὸς τοῦ Ἰωάννου τοῦ ἀλαγιώτου (β).

(α) Πλακεντίας (§. 1).

(β) Κατάστιχον Ἐλεημοσυνῶν τῆς ἄσπρης θαλάσσης. σελ. ρλς'. Σώζεται ἐν τῇ κατὰ τὴν Σάλην Μονῇ τῆς Θεοτόκου — Ὁ παράγραφος οὗτος προσετέθη ὑπὸ τοῦ Β.

Τούτων ὁ μὲν πρῶτος δηλοῖ, ὅτι εἶχε τὴν καταγωγὴν ἐκ Ναυπλίου· ὁ δὲ δεύτερος ὑπεμφαίνει πιθανῶς, ὅτι, ἔχων προγόνους, τεταγμένους εἰς τὴν νόμιμον δικαιοδοσίαν τῶν πολιτῶν, εἴτε ἐκ μαθήσεως, εἴτε ἐκ πείρας ἀπλῆς ἐκτελοῦντας τὸ ἔργον τοῦτο, ἔλαβεν αὐτὸς ὡς κύριον ὄνομα τὸ ἀξιώματικὸν ἐπωνύμιον ἐκείνων καὶ ἄλλα τοιαῦτα ὀνόματα συνειθίζονται ἐν Ἰμβρῷ.

§. 55. Περιεργότερας ὅμως εἰδήσεις ἠθέλαμεν ἔχει τυχόν, ὡς πρὸς τῆς Ἰμβρου τὴν κατάστασιν περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἀνατολικοῦ Βασιλείου, ἐὰν ἐξεδίδοτο εἰς φῶς ἡ περιγραφή τῶν νήσων τοῦ Ἀρχιπελάγους, ἀναλεχθεῖσα μὲν, ἐν ἔτει 1422, ὑπὸ Χριστοφόρου Βουονδελμόντου (*Buondelmonti*), πρεσβυτέρου Φλωρεντινοῦ, σωζομένη δὲ ἐν τῇ Λαυρεντιανῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Φλωρεντίας (*). Ὅτι ὁ Βουονδελμόντης αὐτὸς ἐπεσκέφθη μετὰ τῶν ἄλλων νήσων καὶ τὴν Ἰμβρον, τοῦτο γίνεται φανερόν ἐκ τοῦ ἐν αὐτῇ τῇ βιβλιοθήκῃ σωζομένου κώδικος τῶν παραλλήλων βίων τοῦ Πλουτάρχου, εἰς 4^{ον} μέγα, γεγραμμένου κατὰ τὸν ΙΔ'. αἰῶνα, μὲ μίαν σημείωσιν τοῦ αὐτοῦ Βουονδελμόντου, ὅστις λέγει, ὅτι ἠγόρασεν αὐτὸν ἐν ἔτει 1419 εἰς τὴν Ἰμβρον, νῆσον τοῦ Αἰγαίου Πελάγους (α). Ἄλλ' ἐκ τῆς εἰρημένης περιγραφῆς μηδὲν θετικὸν περὶ τῆς Ἰμβρου γινώσκοντες, ἅς ἐξακολουθήσωμεν τοῦλάχιστον τῶν ἐγνώσμενων τὴν σειρὰν, ἀναλαβόντες αὐτὴν ἕως ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου.

(*) Λαυρεντιανὴ ὀνομάζεται ἡ βιβλιοθήκη αὕτη, ἐκ τοῦ συστήσαντος αὐτὴν Λαυρεντίου τοῦ ἐκ Μεδίκων, Ἡγεμόνος τῆς Φλωρεντίας χρηματίσαντος περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΕ'. αἰῶνος. Ὁ φιλόμουσος οὗτος ἀνῆρ, πρὸς πλουτισμὸν τῆς ἑαυτοῦ ταύτης βιβλιοθήκης, δεξιωσάμενος εὐμενῶς Ἰωάννην τὸν Λάσκαριν, τὸν τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Λασκάρεως Συγγεῖη, ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἡδὴ ὑποδουλωθεῖσαν Ἑλλάδα, μὲ δαπάνας ἀδράς, διὰ νὰ συνάξῃ, ὅσον περισσότερα δυναθῆ, Ἑλληνικὰ βιβλία χειρόγραφα—B.

(α) (Bandini)—Κατάλ. Βιβλιοθ. Λαυρεντ. Τόμ. Β'. σελ. 648.

ΑΡΘΡΟΝ ΙΒ΄.

Γεινιάζουσα μετὸ Βυζάντιον ἡ Ἰμβρος, εἰς ποίαν ἐπαρχίαν ἐτάττετο, καὶ τίνες αἱ τύχαι αὐτῆς ἐπὶ τῆς ὑπὸ τῶν Λατίνων ἀλώσεως τοῦ Βυζαντίου.

§. 56. Ἡ Ἰμβρος ὠφελήθη πιθανώτατα ἀπὸ τὴν γεινιασίν τῆς μετὸ Βυζάντιον, ἀφ' οὗ μετετέθη εἰς αὐτὸ ἡ αὐτοκρατορικὴ καθέδρα. Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας, ὑποτάξας πάσας τὰς κυκλάδας νήσους καὶ τὴν Ἀχαΐαν εἰς τὴν πλατυτάτην ἐπικράτειαν τοῦ Ἰπάτου τῆς Ἀνατολῆς, ἐξαίρεσεν ἀπ' αὐτὰς τὴν Δῆμνον, τὴν Ἰμβρον καὶ τὴν Σαμοθράκην, τὰς ὁποίας καθυπέβαλεν εἰς τὸν Ἰπατον τοῦ Ἰλλυρικοῦ (α). Τὸ Ἰλλυρικὸν ἦτο ἐν τῶν τεσσάρων κλιμάτων τῆς Ῥωμαϊκῆς μοναρχίας, περιέχον δύο ἡγεμονίας: τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Δακίαν. Ἡ Μακεδονία εἶχεν ἐξ ἐπαρχίας, τῶν ὁποίων Μητρόπολις ἦτο ἡ Θεσσαλονίκη. Εἰς ταύτην τὴν διανομὴν πρέπει νὰ συναριθμῶνται αἱ εἰρημέναι νῆσοι. Βραδύτερον ἔπειτα βλέπομεν τὴν Ἰμβρον συναριθμουμένην, ὁμοῦ μετ' ἄλλας 78 πόλεις, εἰς τὴν ὑπὸ Ἀνθυπάτου διοικουμένην Ἑλλάδα, εἴτε Ἀχαΐαν, δεκάτην Ἐπαρχίαν τοῦ Ἀνατολικοῦ Βασιλείου (6), πρᾶγμα, τοῦ ὁποίου ἀγνοεῖται τὸ αἴτιον καθότι ἡ Ἰμβρος κεῖται πρὸς τὴν Θράκην, μακρὰν τῆς Ἀχαΐας, ὑπὲρ τὰς λοιπὰς πόλεις καὶ νήσους· ἐνῶ ἡ Θάσος καὶ ἡ Σαμοθράκη φαίνονται ἀριθμουμέναι εἰς τὴν ἐβδόμην Ἐπαρχίαν ὑπὸ τὸν Ἰπατον τοῦ Ἰλλυρικοῦ.

§. 57. Ἡ Ἱστορία δὲν λέγει μετὰ ταῦτα περὶ τῆς Ἰμβρου οὐδέν· καὶ δὲν εἶναι θαυμαστόν· διότι δὲν λέγει ἐπίσης οὐδὲ περὶ ἄλλων ἀξιολογωτέρων τόπων, μεινάντων εἰς τὸ σκότος ὑπὸ τὸν Βυζαντινὸν Δεσποτισμὸν. Ἄλλ' ὅταν τὸ Ἀνατολικὸν Βασίλειον ἔγεινε τῶν Λατίνων διαρπαγὴ, καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Κωσαν-

(α) Ζώσιμος. Βιβλ. Β'. κεφ. 33.

(6) Ἱεροκλέους Γραμματικοῦ συνέκδημος—(ἤκμαζε, κατὰ τινες, ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ Μεγάλου).

τίνου ἐκάθισε Βαλδουίνος, ὁ Κόμης τῆς Φλανδρίας, ἡ ἡμετέρα τότε νῆσος, ἐν ἔτει 1206, ὑπέπεσεν εἰς ἐκείνους, τυχὸν δὲ εἰς τοὺς ἐξ ἐκείνων μάλιστα Ἐνετούς· καθότι αὐτοὶ ἔλαβον οὐ μόνον τὴν Κέρκυραν, τὴν Κεφαλληνίαν, τὴν Ζάκυνθον, τὴν Πελοπόννησον, καὶ πάσας τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, ἀλλὰ καὶ τὴν Φρυγίαν, καὶ ὅλα τὰ παράλια καὶ τοὺς λιμένας τοῦ Ἑλλησπόντου. Ἄλλ' ὅμως, μὴ δυνάμενοι νὰ ἐξουσιάζωσι τοσαύτης ἐκτάσεως τόπους, ἔδωκαν εἰς τοὺς ἑαυτῶν συμπολίτας τὴν ἄδειαν νὰ παρασκευάσωσι καὶ ἐξοπλίσωσι ναῦς, καὶ ν' ἀποκτώσι, δι' ἰδίαν των ὠφέλειαν, ὅσα μέρη δύναται καθεὶς, ἐπὶ συμφωνίᾳ μόνον τοῦ νὰ προσφέρωσιν ὑποταγὴν εἰς τὴν Ἀριστοκρατίαν ὡς εἰς ὑπερτάτην Δεσπότηραν. Ἄγνοοῦμεν ἂν καὶ ἡ Ἰμβρος ἔλαβε τὸν ἰδιαιτερόν της Δεσπότην· ἀλλὰ γινώσκομεν βεβαίως, ὅτι τῆς μὲν Καλλιουπόλεως ἐξουσιασταὶ ἐχρημάτισαν Μάρκος Δάνδολος καὶ Ἰάκοπος Βιάρος· τῆς δὲ Λήμνου, Φιλόκολος Ναυαγῆρος, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Λατίνος τῆς Κωνσταντινουπόλεως Αὐτοκράτωρ Ἑρρίκος παρεχώρησε τὸν τίτλον, Δούξ (α).

§. 58. Ἡ Ἰμβρος, ἥτις ὑπῆρξε πάντοτε σχεδὸν μέτοχος τῶν τυχῶν τῆς Λήμνου, ὑπετάγη ἴσως, ὁμοῦ μὲ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς συνόδου της, εἰς ἐκείνον τὸν Δοῦκα. Ἄλλ' ὕστερον, περὶ τὸ 1262, Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος κατώρθωσε πάλιν τὴν ἀνάκτησιν τοῦ θρόνου εἰς τοὺς Γραικοὺς, « καὶ πλεῖστον ἐξήρτυσε ναυτικόν, » ἐμπλήσας τριήρεις ὑπὲρ τὰς ἐξήκοντα, καὶ προσειλήφει καὶ τὰς » ἐν Αἰγαίῳ νήσους πάσας, Λήμνον, καὶ Χίον, καὶ Ῥόδον, καὶ ὅσαι » Λατίνοις ἐδούλευον » (β). Ἀπὸ τοιαύτην μαρτυρίαν τοῦ Χαλκοκονδύλη εὐκόλον εἶναι νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι καὶ ἡ Ἰμβρος ἐπανῆλθε πάλιν εἰς τὴν Γραικικὴν αὐτοκρατορίαν.

§. 59. Ἄλλὰ δὲν νομίζεται ἐκ τούτου, ὅτι αὐτῇ, καθὼς καὶ

(α) Ῥημνούσιος, περὶ τοῦ Κωνσταντινουπολιτικοῦ πολέμου βιβλίον, σ'. = Σαβελλικός, Δεκάδ. Ἱστορικ. Α'. Βιβλ. ἡ.

(β) Χαλκοκονδ., Ἱστορ. Βιβλ. Δ', κεφ. 5.

αἱ ἄλλαι νῆσοι, ἔμενον ἐν ἡσυχίᾳ. Καθότι οἱ Καταλάνοι, οἱ Ἀμογάβαροι, οἱ Γενοῦται, οἱ Ἐνετοί, οἱ Τοῦρκοι, ποτὲ μὲν φίλοι τῆς Αὐτοκρατορίας ταύτης, ποτὲ δὲ ἐχθροί· καὶ νῦν μὲν σύμμαχοι, νῦν δὲ πολέμιοι πρὸς ἀλλήλους, καὶ παντὸς τρόπου πειραταί, κτεσκέδαζον πανταχοῦ τὸν τρόμον. Διηγεῖται ὁ Ἰάνουας (α), ὅτι, κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ὁ Πάπας Κλήμης ὁ Ζ', ἀκολουθῶν τὸ παράδειγμα τῶν προκατόχων αὐτοῦ, ἐκήρυξε πόλεμον Σταυροφορικὸν, τῷ 1344 ἔτει· ἀλλ' εἰς τὴν φωνὴν αὐτοῦ δὲν ἠνώθησαν, εἰ μὴ ὀλίγαι δυνάμεις τῶν Λατίνων Ἡγεμόνων, οἵτινες ἐξουσίαζον τόπους ἐν τῇ Ἀνατολῇ, καὶ εἶχον διὰ τοῦτο συμφέρον ἄμεσον. Συγκροτηθέντος λοιπὸν ἐνὸς στόλου εικοσιτεσσάρων τριήρων, ἐστοχάσθησαν νὰ κάμωσι μεγαλοπρεπῆ τινα καὶ λαμπρὰν ἐπιχείρησιν, καὶ προσέβαλον τὴν Σμύρνην, τὴν ὁποίαν καὶ ἐκυρίευσαν ἀληθῶς. Ἄλλ' οἱ Τοῦρκοι, προσποιούμενοι τὸν πεφοβισμένον διὰ τὴν ζημίαν ταύτην, ἐπρόβαλον ὅπλων ἀνακωχὴν· καὶ ἐν τοσοῦτῳ ἐξοπλίσαντες πλοῖα διάφορα εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἀσίας, ἕως ἑκατὸν πεντήκοντα τὸν ἀριθμὸν, ἀπῆλθον κατὰ τῆς Ἰμβρου, τὴν ἐκυρίευσαν κατὰ κράτος, ἐπέρασαν μέρος τι τῶν κατοίκων αὐτῆς ἐν στόματι μαχαίρας, τοὺς δὲ λοιποὺς αἰχμαλωτίσαντες, ὠχυρώθησαν ἐκεῖ.

§. 60. Οἱ σύμμαχοι Λατίνοι, (προσθέτει ὁ Ἰάνουας ἐφεξῆς) λαθόντες ταύτην τὴν εἶδησιν, ἐξῆλθον ἐκ τοῦ κόλπου τῆς Σμύρνης, τρόπον τινὰ πρὸς ἐκδίκησιν· ἀλλ' οὐδὲν τούτων ἀναφέρει οὔτε ὁ Καντακουζηνός, οὔτε ἄλλος τις τῶν ἡμετέρων ἱστορικῶν· οὐδὲ ὁ Δουκάγγιος αὐτὸς, ὅστις, διὰ τὴν ἑαυτοῦ ἱστορίαν περὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ τῆς Λατινικῆς ἐξουσίας, συνήθροισεν ἐπιμελῶς πᾶσαν δυνατὴν εἶδησιν τῶν τε Ἀνατολικῶν καὶ τῶν Δυτικῶν, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην.

(γ) Βάβλις Δομινικανὸς Γενοῦτης, καλούμενος ἔτι Ἰωάννης de Janua, ἡ Γενοῦνησιος, ἐξ αἰτίας τῆς Πατρίδος του — Ἱστορία Γενική τῶν βασιλείων τῆς Κύπρου καὶ τῆς Ἱερουσαλῆμ— Βιβλ. ις'. κεφ. 5 καὶ 6.

ΑΡΘΡΟΝ ΙΓ'.

Ἐπιγραφαι νεώτεραι εἰς τὸ Φρούριον τῆς Ἰμβρου, ἐξουσιασται ἀλλεπάλληλοι καὶ παθήματα αὐτῆς, πρὶν ὑποταχθῆ εἰς τὸ Ὄθωμανικὸν κράτος.

§. 61. Παρακμάζοντος ἔπειτα ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐπὶ μᾶλλον αἰε τοῦ Ἀνατολικοῦ Βασιλείου, καὶ πανταχόθεν ἀκρωτηριαζομένου, ἡ Ἰμβρος ἔμεινε μεταξύ τῶν ὀλίγων κτημάτων αὐτοῦ, ὅσα ἐσώζοντο ἔτι εἰς τὰ στενὰ τῆς ἐπικρατείας του ὄρια (α).

§. 62. Εἰς τοὺς χρόνους τῶν Βυζαντινῶν ἀνάγονται καὶ αἱ ἐξῆς ἐπιγραφαι, τῶν ὁποίων πρώτη κατὰ τὴν χρονολογίαν εἶναι αὕτη.

α'. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΜΟΚΑΤΑΤΗΣ Ο ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ.

Ἔτους ς θ (= 1392 ἀπὸ Χριστοῦ).

β'. ΙΣΑΑΚΙΟΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ ΟΥΡΑΛΗΣ.

Ἔτους ς θ = 1392 ἀπ'. Χ.

γ'. ΜΑΝΟΥΗΛ ΑΣΑΝΗΣ Ο ΔΑΣΚΑΡΗΣ.

Ἔτους ς θ Ν' = 1442 ἀπ'. Χ.

δ'. Ο ΔΟΥΛΟΣ ΤΟΥ ΥΨΗΛΟΤΑΤΟΥ ΗΜΩΝ ΑΥΘΕΝΤΟΥ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΑΣΚΑΡΗΣ Ο ΡΟΝΤΑΚΗΝΟΣ.

Ἔτους ς θ ΞΑ' = 1453 (6).

Περὶ τῶν ὀνομάτων τῶν τριῶν πρώτων ἐπιγραφῶν δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν τι θετικὸν καὶ βέβαιον. Ὅσον διὰ τὸν τέταρτον, φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ περίφημος ἐκεῖνος Ἰωάννης Δάσκαρις, ἀνὴρ εὐκατάστατος καὶ πολὺ πεπαιδευμένος, ὅστις, μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Βασιλείου, ἐξῆσεν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ, γνωριζόμενος ὑπὸ

(α) Χαλκοκονδ. Βιβλ. Α'. σελ. 3.

(β) Καὶ αἱ τέσσαρες αὗται ἐπιγραφαι ἀνεγινώσκοντο πρότερον, ἐπὶ ἀκρογωνιαίων λίθων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, εἰς τὰ τεῖχη μεγάλων καὶ ὑψηλῶν παλατιῶν τοῦ καθ' ἑκάστην κρημιζομένου φρουρίου τῆς Ἰμβρου νῦν δὲ εὐρίσκονται ἐν τῷ Νέορθηκι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Μητροπόλεως — Β.

τὸ ὄνομα *Ίάρος* (Γιάνος) *Λάσκαρης* ὁ *Ψυδακινός*, ὡς ἐκ τῆς ἑαυτοῦ δηλονότι πατριδος *Ψυδακού*. Ἄλλ' ἐπειδὴ (λέγουσιν ἄλλοι) τὸ, *Ψυδακός*, εἶναι ποταμοῦ, καὶ οὐχὶ πόλεως ὄνομα, ἡ γραφὴ φαίνεται ἡμαρτημένη, καὶ ἔπρεπε πιθανώτερον νὰ λέγηται *Ροιτειαρός*, καταγόμενος δηλαδὴ ἀπὸ τὸ *Ροίτειος*, πόλιν τῆς Τρωάδος κατὰ τὸν Ἑλλησποντον, τῆς ὁποίας τὸν κάτοικον οἱ μὲν παλαιοὶ ἐκάλουν *Ροιτειέα*· οἱ δὲ Βυζαντινοὶ ἐσχημάτισαν ἴσως, ὡς καὶ ἄλλα τοιαῦτα, εἰς τὸ, *Ροιτειαρός*. Ὅπως καὶ ἂν ἦναι τὰ περὶ τούτων τῶν ἀνδρῶν, αἱ ἀνωτέρω ἐπιγραφαὶ, ὡς καὶ ἡ προῤῥηθεῖσα (§. 51.), κηρύττουσι τρανότατα, ὅτι τὸ φρούριον τοῦτο εἶναι νεώτερον κτίσμα Ῥωμαϊκόν, ἀνεγερθὲν ἐπὶ τῶν ἔρειπίων τῆς παλαιᾶς τῶν Ἀθηναίων πόλεως, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν εἰρημένων ἐπιγραφῶν (§. 50.) Καὶ ἂν ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἀνηγέρθη, δὲν μᾶς εἶναι γνωστός, εἶναι ὅμως πρόδηλον, ὅτι οἱ Βυζαντινοὶ μετὰ ταῦτα δὲν ἔπαυσαν ὀχυροῦντες αὐτὸ καὶ καλλωπίζοντες μὲ νέα παλάτια (α), ἕως εἰς αὐτὴν τοῦ Βασιλείου τὴν πτώσιν, ὡς ὁ ῥηθεὶς *Ἰωάννης ὁ Λάσκαρις*, τοῦ ὁποίου τὸ παλάτιον, κατὰ τὴν τῆς ἐπιγραφῆς αὐτοῦ χρονολογίαν, ἐκτίζετο ἴσως ἔτι, ἐνῶ ἡ Κωνσταντινούπολις ἐδεσμεῖτο ἤδη μὲ τῆς ἀλώσεως τὰ δεσμά. Τοσαῦτα ἐν παρεκβάσει καὶ περὶ τούτων τῶν ἐπιγραφῶν (6).

§. 63. Αὐξανομένης δὲ καθ' ἐκάστην τῆς εὐτυχίας τῶν Ὀθωμανικῶν ὄπλων, πρὶν ἔτι κυριευθῆ ὑπ' αὐτῶν ἡ Κωνσταντινούπολις, ἡ *Ἰμβρος* ὑπετάχθη, μὲ συναίνεσιν *Μωάμεθ* τοῦ Β' εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Αἴνου, δίδουσα ἐτήσιον φόρον εἰς αὐτὸν 1200 χρυσᾶ νομίσματα. (γ) Ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἦτο ἀπὸ μίαν εὐγενῆ οἰογένειαν *Γενουῖτῶν*, ἐπονομαζομένην τῶν *Κατελουσιῶν*, (ἢ *Κατελουτζῶν*, ἢ *Γατελούζων*, ἢ *Γατελιούτζων*, ὡς ἄλλοι

(α) Παλάτια καλεῖται ἕως τῆς σήμερον μέρος τι τοῦ εἰρημένου φρουρίου—B.

(6) Ὁ παράγραφος οὗτος ὀλόκληρος σχεδὸν, προσετέθη ὑπὸ τοῦ—B.

(γ) Δοῦκας—κεφ. 43,44.

γράφουσι), απόγονος τοῦ Φραγκίσκου ἐκείνου, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰωάννης Παλαιολόγος εἶχε δώσει Μαρίαν τὴν ἀδελφὴν του εἰς σύζυγον, καὶ τὴν νῆσον τῆς Λέσβου εἰς προῖκα, πρὸς ἀνταμοιβὴν τῶν ἐκδουλεύσεων, ὅσας ἐκείνος εἶχε κάμει πρότερον εἰς τοῦτον (α).

§. 64. Μετὰ ταῦτα, περὶ τὸ 1455 ἔτος, ὁ μέγας οὗτος κατακτητὴς, καὶ κύριος ἤδη τῆς Κωνσταντινουπόλεως Μωάμεθ, ἐνῶ αὐτὸς ἐπορεύετο διὰ ξηρᾶς κατὰ τῆς Αἴνου, Δορίου τοῦ Κατελουσίου, ἡγεμόνος αὐτῆς, καὶ υἱοῦ τοῦ Παλαμίδου (τὸν ὁποῖον ὁ Χαλκοκονδύλης χαρακτηρίζει εἰδικώτερον μὲ τὸ, *Τύραννος τῆς Ἰμβρον*) διατρίβοντες ἐν Σαμοθράκῃ κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν (β), ἔπεμψε καὶ διὰ θαλάσσης τὸν *Γαρούζην*, καθὼς ὁ Δούκας ὀνομάζει αὐτόν· καθὼς δὲ ἀναγινώσκειται εἰς τὸν Κατάλογον τῶν μεγάλων ναυάρχων τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους, Ἰανῆν (γ), νέον ναύαρχον, καὶ Ἐπαρχον (Μπέην,) τῆς Καλλιουπόλεως, μὲ δέκα τριήρεις, καὶ τσαυτὰς διήρεις, διὰ νὰ κυριεύσῃ τὰς νήσους Θάσον, Σαμοθράκην καὶ Ἰμβρον, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι παρεδόθησαν εὐθὺς, καὶ διωρίσθη εἰς αὐτὰς φρουρὰ τοῦ Σουλτάνου (δ).

§. 65. Ἄλλ' ὁ Πάπας Κάλλιστος, τρίτος τοῦ ὀνόματος τούτου, παρεκίνει ἐν τοσοῦτῳ τοὺς ἡγεμόνας καὶ Βασιλεῖς τῆς Εὐρώπης εἰς τὰ ὄπλα· καὶ μολονότι αὐτοὶ ἐδείκνυον εἰς τοῦτο μεγάλην ῥαθυμίαν, ὁ Πάπας ὅμως βουλόμενος, ἂν καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναχαιτίσῃ τῶν Τούρκων τὴν ὁρμὴν, τοῦλάχιστον νὰ ὑπερασπισθῇ τὰ παραθαλάσσια, καὶ νὰ βοηθήσῃ τὰ λείψανα, ὅσοι οἱ μικροὶ δυνάσται τῶν Λατίνων εἶχον ἔτι ὑπὸ τὴν δεσποτείαν των,

(α) Δούκας—κεφ. 11, 12—Χαλκοκονδ. Βιβλ. Γ'. σελ. 216.

(β) Δούκας—κεφ. 44.

(γ) Hagi Chalfa, παρὰ τῷ Ἄμμερ (Hammer), Ἱστορ. τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους—Βιβλ. Γ'. Τόμ. Ε'. σελ. 32. μετὰφρ. Ἱταλική.—Καὶ Ἱστορικοὶ Ὀθωμαν. παρὰ τῷ αὐτῷ. Αὐτόθι σελ. 34.

(δ) Χαλκοκονδ. Βιβλ. Θ'. σελ. 194—Ἱστορ. πολ. Κωνσταντινουπόλεως, καταχωρηθεῖσα ἐν τῇ Τουρκο-γραικῇ Μαρτίνου Κρούσιου—μ'. σελ. 13—14—Σεβελλικός—Ἱστορ. Βενετ. Δεκάς Γ'. Βιβλ. 7.

ἐξαπέστειλε κάτεργα κατὰ μὲν τὸν Δούκαν, ἔνδεκα (α), κατὰ δὲ τὸν Σαβελλικὸν, δεκατρία (β). καθὼς δὲ λέγει ὁ Πλάτινας(γ) καὶ ἄλλοι τῶν Λατίνων συγγραφεῖς, δεκαεξί, ὑπὸ τὴν στρατηγίαν τοῦ Καρδηνάλιου Λουδοβίκου Σκαράμπου, Πατριάρχου τῆς Ἀκυλητίας, ἐν ἔτει 1456, διὰ νὰ βοηθήσῃ τὴν Ρόδον, Χίον, Λῆμνον, Ἰμβρον, Σαμοθράκην, Θάσον, καὶ ἄλλας νήσους. Τὰ κάτεργα ταῦτα, ἐνωθέντα μὲ τὰ πλοῖα τῶν Καταλάνων καὶ τῶν πειρατῶν, ἔγειναν τὸν ἀριθμὸν τεσσαράκοντα (δ). Τὸν στόλον τοῦτον ἰδοῦσα ἡ εἰρημένη Ὄθωμανικὴ φρουρὰ, ἀκούοντες πρὸς τοῦτοις, ὅτι καὶ ἕτερα πλοῖα ἔμελλον νὰ ἔλθουν ἐκ τῆς Ἰταλίας, καταλιπόντες τὰς νήσους ἀνεχώρησαν καὶ ἐπομένως ἡ Λῆμνος, Ἰμβρος, Θάσος, καὶ Σαμοθράκη παρεδόθησαν εἰς τοὺς Λατίνους.

§. 66. Αὕτη ὅμως ἡ ὠφέλεια τούτων καὶ ὑπεροχὴ ἦτο ἀσθενεστάτη ἐναντίον τοιοῦτου κατακτητοῦ, ὅστις, μὲ ἐξαισιον ταχύτητα διατρέχων καὶ νικῶν πανταχοῦ, καθυπέτασεν ὅλους τοὺς λαοὺς ἀπὸ τὸ Βυζάντιον μέχρι τοῦ Αἰγαίου καὶ Ἰονίου Πελάγους, καὶ ἀπὸ τὸν Δούναβιν ἕως εἰς τὸν κόλπον τὸν Ἀδριατικόν. Οὕτω λοιπὸν, διὰ νὰ συστειλωμεν τὴν διήγησίν μας εἰς τὰ στενὰ ὄρια, τὰ ἀνήκοντα εἰς αὐτὴν, θέλομεν προσθέσει ὅτι, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ στόλου τοῦ Λουδοβίκου διὰ τὴν Ρόδον, Ἰσμαήλ, ὁ νεωστὶ ψηφισθεὶς ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Ἐπαρχος τῆς Καλλιουπόλεως, ἀπελθὼν ἐκυρίευσεν πάλιν τὴν Ἰμβρον καὶ τὴν Λῆμνον καὶ συλλαβὼν τοὺς ἐκεῖ εὐρεθέντας Ἰταλοὺς, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν Μωάμεθ, εὐρισκόμενον τότε εἰς Φιλιππούπολιν, ὅπου καὶ ἀπεκεφαλίσθησαν διὰ προσταγῆς αὐτοῦ (ε).

§. 67. Ὁ Χαλκοκονδύλης διηγείται (ζ), ὅτι καὶ Πίος ὁ δευ-

(α) Δούκας—κεφ. 45.

(β) Ἱστορ. Venet. Δεκάς Γ'. Βιβλ. ζ'.

(γ) Ἱστορ. delle Isole Sommi Pontefici. Βίος Καλλίστου Γ'.

(δ) Δούκας—ἐνθ' ἀνωτέρω.

(ε) Χαλκοκονδ. Β.βλ. Θ'. σελ. 194.

(ζ) Χαλκοκονδ. Β.βλ. Η'. σελ. 178.

τερος, διάδοχος τοῦ Καλλίστου, παρεκίνησε τὸν Ἀλφόνσον, βασιλέα τῆς Ἀρραγῶνος καὶ Νεαπόλεως, εἰς τὸ νὰ κινηθῆ κατὰ τῶν Ὄθωμανῶν· καὶ ὅτι οὗτος μὲ κάτεργα, ὄχι περισσότερα τῶν δέκα, ἀπῆλθε πρῶτον κατὰ τῆς Ῥόδου, εἶτα κατὰ τῶν Ἀσιατικῶν παραλίων· καὶ μετὰ ταῦτα ὑπέταξε τὴν Ἀῆμον καὶ Ἰμβρον. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀπάτη φανερά· καθότι ὁ Πίος δὲν ἐφόρεσε τὸ τρικώρωννον, εἰμὴ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλφόνσου· καὶ μολονότι ἐφλέγετο ὑπὸ μεγάλης ἐπιθυμίας τοῦ νὰ κάμῃ νέαν σταυροφορίαν, καὶ μεγάλας δυνάμεις εἶχε συναθροίσει δι' αὐτὴν, ἀλλ' ὅμως προηρπάσθη ἀπὸ τὸν θάνατον. Καὶ εἶναι λοιπὸν ἀναγκαῖον νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι ὁ Χαλκοκονδύλης συνέχευε τὰ πράγματα, μᾶλλον δὲ ἐπολλαπλασίασεν αὐτὰ, καὶ ἐκ μιᾶς τοῦ Καλλίστου ἐκστρατείας ἔκαμε δύο, παρενείρων ἀπερισκέπτως τοῦ Ἀλφόνσου τὸ ὄνομα. Καθότι οὗτος ὁ βασιλεὺς ὑπεσχέθη μὲν πρὸς τὸν Κάλιστον, ἀλλὰ μὲ λόγους κενούς, νὰ ἐφοπλισθῆ κατὰ τοῦ εὐτυχοῦς καὶ τρομεροῦ Μωάμεθ· ἀλλ' ἔπειτα ἐστράφη ἐξ ἐναντίας κατὰ τῶν Γενοῦιτῶν (α).

§. 68. Ἀποθανόντος δὲ Πίου τοῦ δευτέρου, ἐνῶ ἠτοίμαζε μὲ ζέσιν τὰ τοῦ μεγάλου ἐγχειρήματός του κατὰ τῶν Ὄθωμανῶν, οἱ Βενετοὶ μόνοι, μὲ τὰς ἰδίας δυνάμεις των, ἐβάστασαν ἔτη πολλὰ τοσοῦτον βᾶρος πολέμου. Μεταξὺ δὲ τῶν πράξεών των ἀναφέρεται καὶ ἡ ἄλωσις τῆς Ἰμβρου, γενομένη ἐν ἔτει 1466 ὑπὸ Βίκτωρος Καππέλλου, στολάρχου αὐτῶν (β). Εἰς αὐτὴν προσέτι ἐπέρασεν ἐκ τῆς Εὐβοίας, τὸ 1468 ἔτος, καὶ Νικόλαος Κανάλης μὲ εἰκοσιᾶς κάτεργα, καὶ ἐκεῖθεν ἀπεφάσισε νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τῆς Αἴνου (γ). Ἀφ' οὗ ἐκυρίευσεν αὐτὴν καὶ τινὰς ἄλλους τόπους, περὶ τὴν ἀνοίξιν τοῦ 1469 ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν Ἑλλάσποντον

(α) Μουρατόριος—χρονικ. Ἰταλ. 1456-1457-1458-1463.

(β) Φραντζῆς—Βιβλ. Δ'. κεφ. κβ'.—Σαβελλιτικός—Ἱστορ. Βενετ. Δεκάς Γ'. Βιβλ. Η'.—Σαγρέδος—Υπομνήμ. τῆς Ὄθωμανικ. Μοναρχ. σελ. 72.

(γ) Σαβελλ. ἐνθ' ἀνωτέρω—Ἀρθοῦς Θωμᾶς—Ἐξακολούθ. τῆς ὑπὸ Χαλκοκόνδ. Ἱστορίας. Β.βλ. ΙΑ'. σελ. 244.

ὁ μέγας Βιζύρης Μαχμούτ· ὁ δὲ Κανάλης, ὅστις εἶχεν ὑποστρέψει εἰς τὴν Εὐβοίαν, ἐσηκώθη ἐκεῖθεν, καὶ μὲ τὸν στόλον τοῦ ἀπῆλθε πρῶτον εἰς τὴν Αἴμνον, εἶτα εἰς τὴν Ἰμβρον. Αὐτοῦ εὔρε τοὺς δυστυχεῖς νησιώτας κυριευμένους ἀπὸ φόβου πανικόν· διότι ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους τῆς νήσου εἶχε φθάσει ὁ στόλος ὁ Ὄθωμανικός. Καὶ μὴ δυνάμενοι πῶς νὰ ἐξηγηθῶσιν Ἰταλισί, ἔκαμνον χειρονομίαν, ἥτις εἶναι συνήθης εἰς τοὺς Ἕλληνας· ἀλλὰ τῶν Ἰταλῶν οἱ συγγραφεῖς παριστάνουσιν αὐτὴν ὡς παράδοξον· τουτέστιν, ἐγγίζοντες τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς, ἐσήμαινον μὲ τοῦτο τὸν μέγαν ἀριθμὸν τῶν Τουρκικῶν πλοίων (α).

ΑΡΘΡΟΝ ΙΔ΄.

Κατάστασις τῆς Ἰμβρου ἀπὸ τοῦ 1478 καὶ εἰς τὸ ἐξῆς, ἀφότου ἔγεινεν ὑποτελής εἰς τοῦ Βυζαντίου τὸν κύριον.

§. 69. Ἀπὸ τὴν Ἰμβρον ἐστράφησαν καὶ οἱ δύο στόλοι πρὸς τὴν περιμάχτην Εὐβοίαν, νῆσον ἐπισημοτάτην· τῆς ὁποίας κυριευθείσης ὑπὸ τῶν Ὄθωμανῶν, καὶ ἐξακολουθοῦντος τοῦ πολέμου μὲ τύχην διάφορον ἀμφοτέρων τῶν διαμαχομένων μερῶν, τελευταῖον ἐκλείσθη ἡ εἰρήνη ἐν ἔτει 1478. Ἐκ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἔμεινεν ἡ Ἰμβρος ὑποτελής εἰς τὸν κύριον τοῦ Βυζαντίου, διοικουμένη ἀπὸ ἀρχοντας ὑπαλλήλους αὐτοῦ: ἓνα Ἀγᾶν, καὶ ἓνα Καδῆν. Κατὰ δὲ τὸ 1556 ἔτος ὁ Σουλτάν Σουλεϊμάνης πρῶτος, οἰκοδομήσας εἰς τὴν βασιλεύουσαν τὸ ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐπονομαζόμενον *Σουλεϊμανιέ-τζαμισι*, διώρισεν εἰς σιτηρέσιον αὐτοῦ τὸν ἐκ τῶν προϊόντων τῆς ἡμετέρας νήσου φόρον.

§. 70. Μολοντοῦτο, καθὼ ἀοπλος ἡ Ἰμβρος, καὶ πλησίον εἰς τοῦ Ἑλλησπόντου τὰς ἐκβολὰς, ὅπου τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων

(α) Ἄρθ. ἐνθ' ἀνω-τέρω.

οὐ στόλοι ἐσυνείθιζον νὰ παρευρίσκωνται, διὰ νὰ κατασκοπεύωσι τὰ κινήματα τοῦ Ὄθωμανικοῦ, καὶ ἂν ἦτο δυνατόν, νὰ τὸν ἐμποδίζωσι μὲ διαφόρους πολέμους, ὥστε νὰ μὴ στραφῆ ἐναντίον ἄλλων τόπων τῆς Εὐρώπης· διὰ ταύτην, λέγω, τὴν αἰτίαν ἡ Ἰμβρος, ἂν καὶ προσωρινῶς, ἀλλ' εὐκόλως ἐκυριεύετο ὑπ' ἐκείνων ἤρκει μόνον νὰ φανῶσιν, ἢ καὶ ν' ἀποβῶσιν εἰς αὐτὴν, πρὸς ἐνέργειαν ἐφημέρου δεσποτείας. Τοιαύτη ἦτο τῶντι ἡ τῶν Βενετῶν, πρὸ τοῦ 1675 ἔτους, στολάρχου ὄντος Θωμᾶ Μοροσίνη (*Tommaso Morosini*) (α). Τοιαύτη ἡ ἐν ἔτει 1698, στολαρχοῦντος Ἰερωνόμου Δελφίνου. Οὗτος, ἀφ' οὗ ἐσυγχώρησε τὴν πυρπόλησιν τῶν χωρίων τῆς Λήμνου, ἐπλευσεν εἰς τὴν Ἰμβρον· καὶ ἐκεῖ, ὡς εἰς θέσιν ἐπίφθονον, ἐστάθη, διὰ νὰ προκαλέσῃ εἰς μάχην τὸν στόλον τὸν Ὄθωμανικόν, ὅστις, ὑπὸ τὴν κυβέρνησιν τοῦ τότε Καπουδᾶν - Πασᾶ, Μετζομόρτου τὴν ἐπαυμίαν, ἦτο ἀραγμένος εἰς τῆς Τενέδου τὸ στενόν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Ὄθωμανικὸς δὲν ἐδείκνυε σημεῖα, ὅτι κλίνει πρὸς πόλεμον, ὁ Δελφίνος ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν Ἰμβρον· καὶ ποτὲ μὲν ἐρεθίζων τὸν ἔχθρον, ποτὲ δὲ ὑπ' ἐκείνου περιγελάμενος, ἄλλοτε πολεμῶν, καὶ ἄλλοτε τῆδε κάκεισε περιφερόμενος, τελευταῖον, μετὰ τέσσαρας μῆνας διαμονῆς περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἑλλησπόντου, ἐστράφη πρὸς τὴν Πελοπόννησον, ἀργυρολογήσας πρᾶτερον πλουσιοπάροχον φόρον ἀπὸ τὴν Θάσον, τὴν Σαμοθράκην, τὴν Ἰμβρον, καὶ τὴν Κασάνδραν (β).

§. 71. Κατὰ τὸ 1718 ἔτος, ἀναπτεν εἰσέτι ὁ πόλεμος μεταξὺ Ἐνετῶν καὶ Ὄθωμανῶν. Οὗτοι εἶχον ἐφορμήσει μὲν κατὰ τῆς Κερκύρας ἀνωφελῶς, ἀλλ' ἐγένοντο κύριοι τῆς Πελοποννήσου. Οἱ Ἐνετοὶ, διὰ ν' ἀποστρέψωσι τὴν θύελλαν, τὴν ἐπαπειλοῦσαν τοὺς τόπους αὐτῶν, καὶ νὰ λάβωσιν ἐκ τούτου δόξαν, ὤθησαν τοὺς στόλους των ἕως εἰς τὰ περίξ τῆς Ἰμβρου, καὶ εἰς τῆς νήσου ταύτης τὰ ὕδατα συναπνητήθησαν, ἐξηγριωμένοι καὶ πείσιμονες,

(α) Δύγουστίνος Καππέλλος—λόγ. Ἡρωϊκ. Δ'.

(β) Γαρζώνης—Βενετ. Ἱστορ. Βιβλ. ις'. σελ. 637—640.

μέ τὸν στόλον τῶν Ὀθωμανῶν, κυβερνώμενον ὑπὸ τοῦ ἐκ Χαλεπίου Ἰβραήμ Καπουδάν-Πασᾶ. Αἱ πράξεις αὐταὶ δὲν ἀποτελοῦσι βέβαια μέρος τῆς ἡμετέρας Ἱστορίας· οὐδὲ ἡμεῖς ἀναφέρομεν αὐτάς, εἰμὴ διὰ τὸ συμπεράνῃ τις, ὅτι ἡ δυστυχὴς Ἰμβρος, ἐκ τῆς ἐμφανίσεως, καὶ εἰς τοὺς αἰγιαλοὺς αὐτῆς προσορμίσεως στόλων ἐναντίων, ἔμελλε νὰ ὑποφέρῃ ἐξ αὐτῶν ζημίας καὶ ἐρημώσεις.

§. 72. Ἐκτὸς τῶν μικρῶν τούτων τεμαχίων, δὲν ἠδυνήθημεν ν' ἀπαντήσωμεν ἄλλο εἰς τοὺς Συγγραφεῖς, διὰ τὸ πλατύνωμεν τὸ ὕψασμά μας, τὸ ἐξυφανθὲν μὲ στημόνια ποικιλόχροα καὶ πολυειδῆ.

ΑΡΘΡΟΝ ΙΕ΄.

Ἐκκλησία τῆς Ἰμβρου.

§. 73. Ἀλλὰ διὰ τὸ μὴν ἀφήσωμεν τί, τὸ ὅποιον ἀποβλέπει καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἰμβρου, λέγομεν, ὅτι αὐτὴ κυβερνᾶται πνευματικῶς ὑφ' ἐνὸς Μητροπολίτου· ὅτι δὲ μὲ τὸν τίτλον τοῦτον ἐτιμήθη ἐκ χρόνων παλαιῶν, τοῦτο δὲν δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν. Εἶναι βέβαιον, ὅτι, « εἰς τὴν νέαν Ἐκθεσιν Ἀδρονίκου » βασιλέως, ὅστις τὰς τῆς Κωνσταντινουπόλεως Μητροπόλεις « ἄλλας μὲν ἐκ μικρῶν ἀνεβίβασεν, ἄλλας δὲ πάλιν εἰς μικροτέρους τῶν θρόνων κατεβίβασεν » (α)· εἰς ταύτην, λέγω, τὴν ἔκθεσιν, γενομένην περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΔ΄ αἰῶνος, Ἰμβρος δὲν ἀναφέρεται παντελῶς· τὸ ὅποιον μᾶς κάμνει νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι ὁ ποιμὴν αὐτῆς δὲν ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦτον, εἰ μὴ μετ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν. Ἐπειδὴ ἡ Ἐκκλησιαστικὴ κυβέρνησις ἦτο σύμφωνος μὲ τὴν τάξιν τῆς πολιτικῆς, ἔπεται, ὅτι ἡ Ἰμβρος, ἂν εἰς τοὺς ἀρχαιοτέρους χρόνους ἔλαβεν Ἐπίσκοπον, ἢ Μητροπολίτην, οὗτος ἔπρεπε νὰ ὑπόκειται εἰς τὸν πρόεδρον τῆς ὅλης ἐπαρχίας· τοῦτέστι, εἰς τῆς Θεσσαλονίκης τὸν θρόνον, τοῦ ὁποίου ἡ ἐξου-

---

(α) Ἀγγελμος Βανδούριος—Βασίλειον Ἀνατολικὸν Βιβλ. Η΄.

σία ἐφηπλοῦτο εἰς πολλὰς ἐπαρχίας. Οἱ Λατίνοι, οἵτινες, μετὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν γενομένην πτώσειν τοῦ Ἀνατολικοῦ Βασιλείου, ἠλαζονεύθησαν νὰ ψηφίσωσιν Ἐπισκόπους τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὀνειροπολοῦντες, ὅτι αὐτὴ ἔπρεπε νὰ ὑποτάσσεται εἰς τὸν Ἱεράρχην τῆς Ῥώμης, καθυπέταξαν, κατὰ τὸν ΙΓ'. αἰῶνα, τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἰμβρου εἰς τὸν Παροναξίας Ἀρχιεπίσκοπον (α), τὸ ὁποῖον υποθέτει, ὅτι αὐτοὶ ἠκολούθουν τὴν τάξιν, τὴν ὑπάρχουσαν ἤδη εἰς τὴν νόμιμον Ἐκκλησίαν. Ὅτι δηλαδὴ καὶ πρόφην ἡ Ἰμβρος ὑπέκειτο εἰς τὸν Παροναξίας. Εἰς τὸν κατάλογον τῶν 75 Μητροπολιτῶν, τῶν εἰς τὸν πατριάρχην τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑποκειμένων, κατὰ τὸν Σμῖθιον, ἡ Ἰμβρος ἐπέχει τὴν 71 τάξιν (β).

§. 74. Ἐκ τῶν Μητροπολιτῶν αὐτῆς τρεῖς μόνον εὐρίσκομεν εἰς τοὺς Συγγραφεῖς ἀναφερομένους.

Α'. Ἰωακείμ. Οὗτος φαίνεται ὑπογεγραμμένος μετὰ καὶ ἄλλων 15 Μητροπολιτῶν καὶ Ἐπισκόπων, εἰς τὸ Συνοδικὸν ψήφισμα, τὸ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Μητροφάνους ἐκδοθὲν, ἐν μηνὶ Ματίῳ, Ἰνδικτιῶνος ἡ. ἔτει ἀπὸ Κτίσεως κόσμου 7088, ὃ ἐστὶν ἀπὸ Χριστοῦ 1580· διὰ τοῦ ὁποῖου ψηφίσματος ἐπιβεβαιούται εἰς τινα Μιχαὴλ Παυλιώτην τὸ τοῦ Ταβουλαρίου ὀφφίκιον (γ). Τοῦ αὐτοῦ Ἰωακείμ. σώζεται καὶ ἐπιστολὴ πρὸς Θεοδόσιον τὸν Ζυγομαλάν, Πρωτονοτάριον τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ἄνδρα τοῦ τότε καιροῦ πεπαιδευμένον· πρὸς τὸν ὁποῖον ἀναγγέλλει ὁ Ἰωακείμ, ὅτι ἐκίνησε μὲν ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν του, διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς προσκύνησιν τοῦ Πατριάρχου, φθάσας ὅμως ἔως εἰς τὴν Προικόννησον, καὶ ἐκεῖ κυριευθεὶς πρῶτον ἀπὸ νόσον λοιμικὴν, εἶτα καὶ ἀπὸ τὴν συνήθη του ποδαλγίαν, δὲν ἐπροχώρησε περαιτέρω· μάλιστα διότι εἶχεν ἀκούσει εἰς τὴν Βασιλεύουσαν μεγάλας ταρα-

(α) Λεκιῆνος—Ἀνατολὴ Χριστιανική.

(β) Περὶ τῆς νῦν καταστάσεως τῆς Ἀνατολ. Ἐκκλ. σελ. 63.

(γ) Τουρκο-γραικία ὑπὸ Μ. Κρουσίου. Βιβλ. Δ'. σελ. 282.

χάς (α). Μία τοιαύτη ἐπιστολή, τὴν ὁποίαν καταχωρίζομεν ἐνταῦθα, καὶ ἡ ὁποία εἶναι ἴσως ἐνδειξὶς ἀγγιχνοίας πολιτικῆς μάλ-
λον τοῦ Ἰωακείμ, δὲν μᾶς ἀφίνει μέγα ὑπόμνημα τῆς εἰς τὴν
παιδείαν δυνάμεώς του.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ (*) Ἀριθ. 16'.

Τῷ ἁγίῳ, τῷ πρωτονοταρίῳ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, κὺρ
Θεοδοσίῳ, εὐλαβῶς δοθεῖη.

✠ Τιμιώτατε αὐθέντι, ἅγιε πρωτονοτάριε, καὶ ἡμέτερον
» ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ ποθεινότατε, κὺρ Θεοδοσίε. Χάρις εἴη
» σου, εἰρήνης, καὶ ἔλεος, ἀπὸ θεοῦ, καὶ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
» Χριστοῦ. Ἀντιβολοῦμεν τὸν θεόν, ἵνα ὑγιαίνεις μετὰ πάν-
» των τῶν φιλοῦντων σε. Γίνωσκεν, πῶς ἤλθαμεν ἕως τὸν
» μαρμαρά: εἰς προσκύνησιν τοῦ παναγιωτάτου ἐνταῦθα
» ἡσθένησα ἀπὸ τὴν λυμικὴν, μετέπειτα ἐπίασασίμεν τὰ
» ποδάρια. Τανῦν ἀκούωμεν πολλαῖς ταραχαῖς αὐτῶθην.
» Ἔνεκεν τούτου παρακαλῶσαι πολλόν: ναμεγράψις κατα-
» λεπτῶς τὰ πράγματα, πῶς περγοῦν, μετὸν τοξὸν κομι-
» στήν τῆς γραφῆς: ἐὰν καὶ φιλεῖς ἡμᾶς ἄλλον οὐχί: ἐβ-
» ῤωσο ἐν Χριστῷ καὶ περὶ τοῦ ἡμετέρου διδασκάλου, καὶ
» περὶ τοῦ μυστέρ ἀνδρέα. Ἐβουλόμην νὰ ἐλθῶ: ἀμὶ ἀκούω
» ταραχαῖς νὰ ἐλθῶ, ἢ οὐχί, ἕως ποῦ νὰ ἀποδοῦμεν: γράψε
» μὲν κατὰ ποῦ ἐγνωρίζεις, ἢ αὐθεντία σου, νὰ κάμω ».

Ὁ Ἰμβρου Ἰωακείμ.

B'. Ἀθανάσιος. Οὗτος φαίνεται ἢ τοῦλάχιστον προσποιεῖται
τὸν εὐνοῦν καὶ ζηλωτὴν τοῦ Ποντίφικος τῆς Ῥώμης: διότι λέων
ὁ Ἀλλάτιος τὸν συναριθμεῖ μετὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς τῆς Ἀνατολικῆς

(α) Τουρκο-γραφικ. Β:βλ. Δ'. σελ. 318.

(*) Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη μετεγράφη ἐνταῦθα ἀπαραλλάκτως, καθὼς εὐρίσκεται
τετυπωμένη ἐν τῇ Τουρκογραφίᾳ.

Ἐκκλησίας, οἵτινες ἀπῆλθον εἰς τὴν Ῥώμην, διὰ νὰ φιλιωθῶσι μετὰ τοὺς Δυτικούς. Τοῦτο ἔγινε πρὸ τοῦ 1647 ἔτους, καθ' ὃν χρόνον ἐξεδόθη τοῦ Ἀλλατίου τὸ σύγγραμμα, ὅπου ὁ ῥηθεὶς Ἀθανάσιος ἀναφέρεται ὑπ' αὐτοῦ (α). Ἀναφέρεται δὲ μάλιστα καὶ πρὸ τοῦ 1643, ὅτε ὁ αὐτὸς Ἀλλάτιος ἔγραψε τὰς *Περὶ τῶν νεωτέρων ραῶν τῶν Γραικῶν* ἐπιστολάς του πρὸς τινὰ Ἰωάννην Μορίνον, εἰς τὴν πρώτην τῶν ὁποίων, περιγράφων τὰ διάφορα Σημαντήρια τῶν ἡμετέρων Ἐκκλησιῶν, καὶ τὸν καιρὸν καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν αὐτὰ μεταχειρίζομεθα, ἀναφέρει πάλιν τὸν αὐτὸν Ἀθανάσιον, λέγων: « Ἐνθυμοῦμαι, ὅτι ἤκουσα ποτὲ τὸν Ἀθανάσιον, Ἀρχιεπί- » σκοπον τῆς Ἰμβρου, ἄνδρα χρηστὸν καὶ προσφιλεστατόν μοι » ὅστις εἶχε κάμει τοῦ τάγματός του τὴν πρωτοπειρίαν εἰς τὸ » ὄρος τοῦ Ἄθωνος, ὅτι ἐπάνω εἰς τὸ Σημαντήριον τῆς Μονῆς τοῦ » Διονυσίου, ἦσαν γεγραμμένοι Στίχοι τινὲς, ἄκομφοι ὅμως καὶ » βάρβαροι. »

Οἱ τῶν ὄντι βάρβαροι ἐκεῖνοι Στίχοι εἶναι οἱ ἑξῆς.

- » Πόθεν πέφυκας, ὦ ξύλον . . . (ἑλληνίης)
- » Ξύλον οἰσθά με (1) ἐν μέσῳ τοῦ δρυμῶνος
- » Ἄρτι κόπτομαι, καὶ ζῆρει δαπανῶμαι
- » Νῦν δὲ κρέμαμαι ἐν τῷ Ναῷ Κυρίου
- » Χεῖρές με κρατοῦν εὐλαβῶν διακόνων (2)
- » Καὶ σφυροκοποῦσί με (3) φωνᾶς ἐκπέμπω,
- » Ἴνα πάντες ἔλθωσιν ἐν τῷ Ναῷ Κυρίου,
- » Ὅπως λύσιν εὕρωσιν ἀμαρτημάτων.

Γ'. *Γρηγόριος*. Τοῦτον ἀναφέρει ὁ Δεκιῆνος (6) ἀπλῶς μόνον, ἀρχιερατεύοντα τῆς Ἰμβρου, κατὰ τὸ 1721 ἔτος. Ταῦτα περὶ τῶν Ἐπισκόπων.

§. 75. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ παρασιωπήσωμεν οὐδὲ περὶ ἐνός

(α) Περὶ τῆς διηγετικῆς ὁμοφροσύνης τῆς Δυτικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας
— Β. βλ. Γ'. κεφ. 6'. §. 7.

(1) Ἄλλ. Δένδρον ἴσταμαι.

(2) Ἄλλ. ἱερῶν.

(3) Καὶ σφυροκοποῦντές με.

(6) Ἐν τῷ, Ἀνατολῇ Χριστιανικῇ.

Ίμβριου, ὅστις φαίνεται ὅτι ἐχρημάτισεν ἱερεὺς. Εἰς τὸ Νω. βιβλιοστάσιον (*Plateo*), κώδικι ΙΓ'. τῆς ἐν Φλωρεντία περιφήμου λαυρεντιανῆς βιβλιοθήκης (§. 55), ὑπάρχει κώδιξ, γεγραμμένος μέρος μὲν εἰς τὸν ΙΕ'. μέρος δὲ εἰς τὸν ΙΓ'. αἰῶνα, δωρηθεὶς εἰς αὐτὴν, ἐν ἔτει 1569, ἀπὸ Λουδοβίκου Βεκατέλλη (*Becatelli*), ἀνδρὸς ἐπιστήμονος, καὶ Ἀρχιεπισκόπου τῶν Βαγουσαίων. Ὁ κώδιξ οὗτος περιέχει διαφόρων Συγγραφέων πονήματα διάφορα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχει καὶ εὐχὴ Κριτοπούλου τοῦ Ίμβριου, ἀρχομένη οὕτω. *Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος συμπαθὴς καὶ εὐδιάλλακτος, κτλ.* Μετὰ ταῦτα ἀναγινώσκεται: *Στίχοι Κριτοπούλου Μιχαὴλ τοῦ Ίμβριου* τῶν ὁποίων ὁ μὲν πρῶτος εἶναι: *Ὅστις ἔρωτα Θεοῦ ἔσχηεν εὐφρόνων* ὁ δὲ τελευταῖος: *Καὶ θύρα ζωῆς πρὸς σωτηρίαν ἄγος (α) (*)*. Ἄν ὁ Κριτόπουλος οὗτος ἔχη κοινωνίαν τινὰ μὲ Μητροφάνην τὸν Κριτόπουλον, μαθητὴν Μαξίμου τοῦ Μαργονίου, καὶ Πρωτοσυγκέλλου Πατριαρχικοῦ, καὶ ὕστερον Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, τοῦτο δὲν τολμῶμεν νὰ βεβαιώσωμεν· λέγομεν δὲ μόνον, ὅτι ἴσως ἦσαν ἀμφοτέρω ἀπὸ τὴν αὐτὴν οἰκογένειαν, καὶ τὴν αὐτὴν πατρι-

(α) Βανδίνος (*Bandinus*) — Κατάλογος κωδίκων Ἑλληνικῶν. Τόμ. Β'. σελ. 518—522.

(*) Οἱ στίχοι οὗτοι, καὶ ἡ μνημονευθεῖσα Εὐχὴ, συνετυπώθησαν μετὰ καὶ ἄλλων διαφόρων κατανυκτικῶν Εὐχῶν, ἐν ἔτει 1799, ἐν τῷ τοῦ Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως Τυπογραφίῳ, εἰς 4ον μικρὸν, διορθῶσαι μὲν Νικηδήμου Ἀγιορείτου τοῦ ἐκ Νάξου, δαπάνη δὲ τοῦ αἰσιδύμου Πατριάρχου Νεοφύτου τοῦ Ζ'. Καὶ ἡ μὲν Εὐχὴ, κατανυκτικωτάτη οὕσα, καὶ ἱκανῶς διεξοδική, ἐπιγράφεται: *Εὐχὴ εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν Μιχαὴλ Κριτοπούλου τοῦ Ίμβριου*, (σελ. 170—174). Οἱ δὲ Στίχοι, δεκαεπτά ὄντες τὸν ἀριθμὸν, ἐπιγράφονται οὕτω: *Μιχαὴλ Κριτοπούλου, ἡ Κριτοβούλου, τοῦ Ίμβριου, Στίχοι εἰς τὸν θεῖον καὶ ἱερὸν Ἀδγουστίνον*, δωδεκασύλλαβοι μὲν, ἄμετροι δέ. Ἐνταῦθα διορθοῦται καὶ τὸ τέλος ἐκτιτέρου τῶν ἀνωτέρω Στίχων: τοῦ μὲν πρώτου τὸ, *εὐφρόνων*, εἰς τὸ, *ἐμφρόνως*: τοῦ δὲ τελευταίου τὸ, *ἄγος*, εἰς τὸ, *ἄγον*, μετοχικῶς ἀποδόχμενον εἰς τὴν ἀνωτέρω κειμένην λέξιν, τὸ δὲ βιβλίον (τοῦ Ἀδγουστίνου δηλ.). Μετὰ δὲ τοὺς Στίχους ἔπεται ἀμέσως καὶ τὸ βιβλίον τοῦτο, τὸ τὰς θεολογικάς, καὶ πρὸς θεῖον ἔρωτα θεωρητικὰς εὐχὰς τοῦ Ἀδγουστίνου περιέχον—B.

δα' ἀλλ' ὁ Μιχαήλ εἶναι ἀρχαιότερος τοῦ Μητροφάνου· διότι οὗτος ἀφιέρωσεν εἰς τοὺς σοφοὺς Καθηγητὰς τῆς ἐν Ἐλμσταδίῳ Ἀκαδημίας (ὅπου ἀπῆλθεν ἐν ἔτει 1620) τὴν ἑαυτοῦ ὁμολογίαν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας: Σύγγραμμα, τὸ ὁποῖον ἐτυπώθη μετὰ ταῦτα, κατὰ τὸ 1661 ἔτος, ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ πόλει, ὁμοῦ μετὴν Λατινικῆν μετάφρασιν Ἰωάννου Ὀρνεσίου (α).

ΤΜΗΜΑ Β'.

Περιέχον τὴν ἐνεστῶσαν τῆς Ἰμβρου κατάστασιν, φυσικὴν τε καὶ πολιτειογραφικὴν (Στατιστικὴν.)

Α'. Κῶμαι, ἡ χωρία τῆς Ἰμβρου.

§. 76. Ἐξ χωρίων ἔχει τὴν σήμερον ἡ Ἰμβρος, πόλιν δὲ οὐδεμίαν· τῶν δὲ χωρίων τούτων τὰ ὀνόματα εἶναι: Κάστρον, Γλυκὸν, Παναγία, Ἅγιος Θεόδωρος, Ἀγρίδια καὶ Σχοινοῦδιον.

Ι. Χωρίον Κάστρον.

§. 77. Τοῦτο κεῖται ἐπὶ τινος βράχου μεμονωμένου καὶ ἀποκρήμνου, ὅστις, ἐκτεινόμενος ὀλίγον εἰς θάλασσαν πρὸς βορρᾶν, καὶ σχηματίζων ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν μικροὺς κόλπους, ταπεινοῦται ἔπειτα πρὸς μεσημβρίαν ἡρέμα καὶ ὁμαλῶς εἰς τὸ ἀλφάδιον τοῦ προκειμένου κάμπου. Ὀνομάζεται δὲ Κάστρον, διότι αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἡ παλαιὰ τῆς Ἰμβρου πόλις, μᾶλλον δὲ ἀκρόπολις αὐτῆς, ἡ φρούριον, τοῦ ὁποίου σώζονται εἰσέτι καὶ τείχη, καὶ πύργοι ἡμικρήμνιστοι, καὶ αὐταὶ αἱ εὐρύχωροι δεξα-

(6) Ἰμβρ. Β:6λ. Γραικ.—Β:6λ. 7, κεφ. 45.

μεναί (στέρναι), τῶν ὁποίων οἱ θόλοι ἐκρημνίσθησαν ὄχι πρὸ πολλοῦ. Τὸ φρούριον τοῦτο ὀνομάζουσι οἱ νεώτεροι Συγγραφεῖς, (§. 53.) *Κωμόπολις τειχισμένην*, ἢ *πόλιν μικράν*, καὶ *καθέδραν* τοῦ Ἐπισκόπου, ὡς καὶ ἦτο, καὶ εἶναι τῶντι μέχρι τοῦ νῦν· ἀλλὰ τότε μὲν ἡ τούτου κατοικία ὑπῆρχεν ἐντὸς τοῦ φρουρίου, καὶ διέμεινεν ἐκεῖ ἕως ὑπὲρ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος **III.** αἰῶνος· ἔκτοτε δὲ μετετέθη καὶ αὐτὴ ἔξωθεν τοῦ φρουρίου πρὸς μεσημβρίαν, ὅπου εἶναι ἤδη καὶ αἱ λοιπαὶ τοῦ Χωρίου οἰκίαι, καὶ πάμπολλα ἐρείπια, δεῖγμα ἰκανῆς πόλεως ποτέ.

§. 78. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δύο κόλπων, ὁ μὲν πρὸς ἀνατολάς ὀνομάζεται *Κάρδαμος*, ὅπου καὶ *μαγαζεῖα* δύο, ἢ τρία ὑπάρχουσι, καὶ *πλοῖα* ἐλλιμενίζουσι μικρά, ἀλλ' ἐν καιρῷ *γαλήνης*, διὰ τοῦ τόπου τὸ περίκρημον. Ὁ δὲ πρὸς δυσμὰς ἕτερος κόλπος, ὀμαλώτατον ἔχων τὸν αἰγιαλὸν, καὶ εἰς προσόρμισιν δεξιώτατον, εἶχε, πρὸς ἀσφάλειαν τῶν πλοίων, καὶ λιμένα κτιστὸν, τοῦ ὁποίου σώζονται κατεστραμμένα τὰ τείχη, καὶ ὁ περίβολος αὐτοῦ πλήρης ἀπὸ τῆν ἐκεῖ συμφορηθεῖσαν ὕλην ἐκ πολλῶν ἐτῶν.

§. 79. *Μακρὰν* τοῦ λιμένος τούτου, ὡς ἐν σάδιον πρὸς νότον, ὑπῆρχε *πάλαι* ποτέ καὶ *ἑτέρα* *κωμόπολις*. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι τὸ πλῆθος τῶν *κεραμοκομμάτων*, *θραύσματα* *μαρμάρων* ἰκανά, τὰ κατὰ καιροὺς εὐρεθέντα *νομίσματα*, *χάλινα* ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὰ *ἀνορυχθέντα* πρὸ πολλοῦ *μολύβδινα* *σωληνάρια*, *τεκμήριον* ὑδραγωγῶ παλαιοτάτου. Ὁ κόλπος οὗτος ὀνομάζεται *Ἅγιος Νικόλαος*, διὰ τὴν ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ λιμένος αὐτοῦ *Ἐκκλησίαν* τοῦ Ἁγίου τούτου· ἥτις, *κατηδαφισμένη* οὔσα *παντάπασιν*, *ἀνεκτίσθη* *νεωστί*. Ἢδη δὲ *ἀνασκαπτομένου* καὶ τοῦ λιμένος, ἐλπίζεται ὅτι, *τῇ* τοῦ Θεοῦ *ἀρωγῇ*, θέλει *συστηθῆ* *πάλιν* αὐτοῦ *χωρίον* *παράλιον* καὶ *ἐμπορικόν*.

§. 80. *Τελευταῖον*, ἡ θέσις τοῦ Χωρίου *Κάστρου*, *μετέωρος* οὔσα καὶ *βραχύδης*, καὶ *ἀνικμος* *παντελῶς*, ἠνάγκαζε τοὺς *κατοίκους* αὐτοῦ, *μετὰ* τὴν *ἐρήμωσιν* τοῦ φρουρίου, *νὰ* *ὑδρεύων*

ται χρόνον πολὺν, ἔκ τινος πηγαδίου τοῦ εἰς τὸν κόλπον τοῦ Καρδάμου, ὕδωρ γλυφίζον καὶ ἀχρηστον εἰς πολλὰ· ἕως ἔτου, τὸ 1812 ἔτος, ὁ αἰδιμὸς τῆς Ἰμβρου ἀρχιερεὺς, Νικηφόρος ὁ ἐκ Βεῤῥόιας, κατεβίβασεν ἐκ τοῦ ἀπέναντι βουνοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, εἰς τοῦ χωρίου τούτου τὰ χημηλώματα, ὕδωρ ἀφθονον ποτιμώτατον, καὶ ἐπιτήδειον πρὸς πᾶσαν χρείαν.

§. 81. Προσεπισημειούμεν δὲ καὶ τοῦτο: ὅτι εἰς τὸ χωρίον Κάστρον, καθὼς καὶ εἰς τὸ Γλυκὺ, εὐρίσκονται πιθάρια παμπάλαια, ὡσεὶδῆ τὸ σχῆμα, κοκκινωπὰ τὸ χρῶμα, τὸν πάτον ὀλοστρόγγυλα, καὶ τὸ πάχος εἰς μὲν τὴν λοιπὴν περιφέρειαν, περίπου δάκτυλον γεωμετρικόν, εἰς δὲ τὰ χεῖλη, ὑπὲρ τοὺς δύο. Τὰ πιθάρια ταῦτα δὲν ἔχουσιν ἔσωθεν τὴν τῶν νεωτέρων συνήθη ἀλοιφήν, ἢ τὸ λεγόμενον μορτασάνι· τὰ μόριά των ὅμως εἶναι τοσοῦτον πεπυκνωμένα καὶ σκληρὰ ἐκ τῆς χαμινιαίας ὀπτήσεως, ὥστε, προσκρουομένου σιδήρου εἰς αὐτά, πολλάκις ἐκπέμπεται πῦρ. Ἡ δὲ χωρητικότης αὐτῶν εἶναι ἀνά 50—70 μέτρα τοῦ τόπου, ἐκ 12 τουρκικῶν ὠκάδων τὸ ἓν.

2. Χωρίον Γλυκὺ.

§. 82. Ἡ μὲν αἰτία τῆς ὀνομασίας τοῦ Χωρίου τούτου εἶναι ἀδηλός· αὐτὸ δὲ κεῖται περὶ τὰ μέσα τοῦ προῤῥηθέντος βουνοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, τὰ βλέποντα πρὸς δυσμὰς· ὅπου, ἐπιπεδούμενος ὁ τόπος ἱκανῶς, ἀποκλίνει πάλιν εἰς κατήφορον, ἀπόκρημνον τὰ πολλὰ, ἕως εἰς τὸν ὑποκείμενον κάμπον. Ἡ μετέωρος θέσις τοῦ χωρίου τούτου, πολὺ πλέον παρὰ τὴν τοῦ Κάστρου, ἀποτελεῖ καὶ τὸν ὀρίζοντα αὐτοῦ πλατύτερον, καὶ τὴν θέαν τερπνοτέραν: τὸ μὲν θέρος, διὰ τὰ ἐν ὄλῳ τῷ κάμπῳ κυματίζοντα σπαρτά, καὶ τοὺς χλοάζοντας ἀμπελώνας, τὸν δὲ χειμῶνα, διὰ τὸν κατὰ μέσον αὐτῶν ῥέοντα ποταμὸν, τοῦ ὁποίου τὰ ὕδατα, πλημμυροῦντα πολλάκις, καθιστῶσι τὸν κάμπον ἐν μέρει, ὡς ἄλλην θάλασσαν· χειμῶνα δὲ καὶ θέρος, διὰ τὰ πρὸς

δύσιν ἀπέναντι βουνά, τὰ ὁποῖα, ἐκτεινόμενα κατὰ σειρὰν, σχηματίζουν τὸ μέρος τοῦτο τῆς νήσου ὡς ἀμφιθέατρον.

§. 83. Τὸ Γλυκὺ εἶναι πανταχόθεν κατάρρυτον ἀπὸ γλυκύτατα ὕδατα, ἔχον καὶ ἐντὸς καὶ εἰς τὰ περίξ αὐτοῦ πολλὰς βρύσεις ἀεννάους, ἐξ ὧν ποτίζονται δαψιλῶς διάφορα κηπία τῶν ἐγγχωρίων καὶ περιβόλια. Εἰς τὸ γλυκῶνυμον τοῦτο χωρίον εἶδεν ἐν πρώτοις τὸ γλυκὺ τοῦ ἡλίου φῶς καὶ ὁ τὰ παρόντα γράφων, ἐν ἔτει Σωτηρίῳ 1773, Δεκεμβρίου 22, ἡμέρα Κυριακῆ.

3. Χωρίον Παναγία.

§. 84. Ἡ κλῆσις αὕτη προῆλθεν ἐκ τινος ἀρχαιοτάτου παρεκκλησίου, ἐρειπίου μὲν ὄντος τὴν σήμερον, ἐπονομαζομένου δὲ *Παναγία Ταξειδιανή*. Ἡ δὲ τοῦ Χωρίου τούτου τοποθεσία, συνέχεια οὔσα τοῦ κάμπου, καὶ τὰ πρὸς τοῦτο τὸ μέρος ἔσχατα ὄρια αὐτοῦ, εἶναι ἐπομένως καὶ ὁμαλωτέρα παρὰ πᾶσαν ἄλλην τοποθεσίαν χωρίου τῆς Ἰμβρου. Εἶναι δὲ καὶ πολὺ χαρίεσσα, μάλιστα τὴν ἀνοιξιν καὶ τὸ θέρος, διὰ τὰς αὐτοῦ χλοηφόρους πεδιάδας, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς τῆδε κάκεισε θάλλοντα καὶ κατὰσκια δένδρα πρὸς ἀναψυχὴν.

§. 85. Πλησίον τῆς Παναγίας ὑπάρχουσι καὶ δύο ἕτεραι Συνοικίαι, ἡ Κῶμαι ἢ τουρκικώτερον εἰπεῖν *Μαχαλλέδες*, μίαν κοινότητα ἀποτελοῦντες καὶ οἱ τρεῖς. Καὶ ὁ μὲν πρὸς εὐρον (Σιρόκο) κείμενος, ὀνομάζεται *Εὐλαμπίου*, καὶ χυδαῖστί *Αὐλαμπιοῦ*, περίπου 10 πρῶτα λεπτὰ τῆς ὥρας ἀπέχων τῆς Παναγίας. Ὁ δὲ πρὸς μεσημβρίαν αὐτῆς κείμενος *μαχαλλές*, καὶ δι' ἐνὸς μόνου χειμάρρου ἀπ' αὐτῆς χωριζόμενος, καλεῖται *Φραντζῆ*, ὄνομα, τὸ ὁποῖον ὑπῆρχεν ἴσως τοῦ πρώτου οἰκιστοῦ, ἢ ἄλλως, σημαντικοῦ τινὸς ὑποκειμένου, κατοικήσαντος αὐτοῦ. Ἐκ τοιαύτης αἰτίας προῆλθε τυχὸν καὶ ἡ ὀνομασία τοῦ *Εὐλαμπίου*.

§. 86. Καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι *μαχαλλέδες* μετεχειρίζοντο παλαιότερον ὕδατα φρεατιαῖα (πηγαδίσια), σπάνια πολλάκις καὶ ταῦτά καὶ δυσπεπτικά· ἀλλὰ περὶ τὸ 1780 ἔτος, ἀνῆρ τις τῶν

εὐπατριδῶν, τὴν κλῆσιν Δημήτριος Κώστογλου, ὁ καὶ πάππος πρὸς μητρὸς τοῦ τὰ παρόντα γράφοντος, ἔφερε πρῶτος εἰς τὸν ἑαυτοῦ μαχαλλὲ τῆς Παναγίας ὕδωρ ἱκανὸν καὶ ποτιμώτατον, διὰ μακροῦ ὑδραγωγείου, ἀπὸ τὰ ἄνωθεν τοῦ Εὐλαμπίου βουνά, διάστημα ὑπὲρ τὴν μίαν ὥραν. Ἰςερὸν δὲ, κατὰ μίμησιν αὐτοῦ, ἔκαμον ἕτεροι τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς δύο μαχαλλέδες.

4. Χωρίον Ἅγιος Θεόδωρος.

§. 87. Καὶ τούτου ἡ ὀνομασία ἐλήφθη ἐκ τοῦ πάλαι ποτὲ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου, σωζομένου καὶ τὴν σήμερον εἰς παρεκκλήσιον μικρὸν κάτωθεν τοῦ Χωρίου, οὐ μακρὰν τοῦ μεγάλου ποταμοῦ (*). Τὸ δὲ χωρίον κεῖται πρὸς ἀνατολάς, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὑπερκειμένου βουνοῦ, Καστρι ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων καλουμένου. Ἡ θέσις αὐτοῦ εἶναι κεκλιμένη, καὶ ἐν μέρει ἀνώμαλος· τὰ ὕδατα ἄφθονα· τὰ πλάγια πάντα κατάφυτα, καὶ πλήρη κηπίων, περιβολίων, ἀμπελώνων· καὶ μετὰ ταῦτα εὐθὺς ὁ κάθυγρος καὶ χλοηφόρος κάμπος.

5. Χωρίον Ἀγρίδια.

§. 89. Τῶν Ἀγριδίων ἡ θέσις εἶναι πάντη ὄρεινὴ καὶ τραχεῖα καὶ ἀνώμαλος, καὶ ἐν γένει ἄχαρις ὁ τόπος διὰ τὸ πετρῶδες αὐτοῦ, καὶ κατάκρημον ἐν μέρει. Λαγκάδια μικρὰ μερίζουσι τὸ ὅλον χωρίον εἰς τρία μέρη, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἔχει ἰδίας βρῦσεις πολλῶν καὶ ἐξαιρέτων ὑδάτων. Ἡ δὲ τούτου ὀνομασία: Ἀγρίδια, ὄνομα ὑποκοριστικὸν, ἀπὸ τοῦ Ἀγρὸς γεγόμενον, καὶ δηλοῦν πολλάκις οὐ μόνον τὴν σμικρότητα, ἀλλὰ καὶ τὴν εὐτέλειαν τοῦ σημαιομένου, ἐδόθη ἀναμφιβόλως εἰς αὐτὸ διὰ τὸ

(*) Ὁ Ναὸς οὗτος ἀρχῆθεν ἦτο μέγιστος, ὡς μαρτυροῦσι τὰ ἐξ αὐτοῦ μετακομισθέντα μεγάλα καὶ ὀγκώδη μάρμαρα εἰς τὴν πόλιν τῆς νεωτέρας τοῦ αὐτοῦ χωρίου Ἐκκλησίας. Ἄλλο μάρμαρον, ἐσχάτως εὑρεθὲν ἐν τῷ αὐτῷ Ναῷ, καὶ φέρων ἐπάνω στέφανον ἐκ δάφνης, καὶ ἐν τῷ στεφάνῳ ἐπιγραφὴν: Ο ΔΗΜΟΣ, κηρύττει τρανῶς, ὅτι ὁ Ναὸς οὗτος ὑπῆρχε πρότερον βωμὸς εἰδωλικός· ἢ ὅτι ἐκομισθὲν ἐνταῦθα ὑπὸ τῶν Σατυριανῶν ἐκ τινος ἀρχαίου μνημείου Ἑλληνικοῦ.

λυπρόγειον, ἤγουν διὰ τὴν ἄπαχυν, καὶ ποταπὴν, καὶ μὴ λιπαρὰν γῆν, καὶ ἐπομένως ὀλιγόκαρπον τῶν ἐνταῦθα χωραφίων, ὡς πρὸς τὰ πεδινὰ καὶ καμπύσια, παχεῖαν ἔχοντα καὶ πολύφορον τὴν γῆν.

6. Χωρίον Σχοινοῦδι.

§. 90. Ὀρεινὴν ἔχει τὴν θέσιν καὶ τὸ χωρίον τοῦτο, καὶ μετέωρον πολὺ· καὶ ἡ κοινότης αὐτοῦ εἰς τρεῖς μαχαλλέδες μερίζεται, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα εἶναι: *Χάλακας*, *Βουνάρι*, καὶ *Ἁγία Ἐλένη*. Καὶ ὁ μὲν Χάλακας κεῖται πρὸς ἄρκτον (τραμμουντάνα), εἰς τοὺς πρόποδας ἐνὸς ὄρους, γέμοντας χαλίκια, ἐκ τῶν ὁποίων ἔλαβε καὶ τὴν ὀνομασίαν· καθὼς καὶ τὸ ὄρος αὐτὸ ὀνομάζεται *Μαδαρός*, ὡς γυμνὸν ἀπὸ δένδρα. Τὸ δὲ βουνάρι, ἐκ τῆς τοποθεσίας του ἔχον καὶ αὐτὸ τοιαύτην κλῆσιν, κεῖται πρὸς μεσημβρίαν, ἀπεναντίας τοῦ Χάλακα. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἐκτείνεται ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμᾶς, εὐρύχωρος, καὶ διὰ τὴν παντοτεινὴν αὐτῆς χλόην, τερπινοτάτη πεδιάς. Ἡ δὲ Ἁγία Ἐλένη ἥμισυ ὥρας περίπου ἀπέχουσα πρὸς ἀργέστην (μαῖσρον), κεῖται μὲν καὶ αὐτὴ μεσημβρινῶς, ἀλλ' εἰς τόπον κατωφερῆ, καὶ τραχύν, καὶ δύσβατον πανταχόθεν, ἐν μόνον ἔχοντα καλὸν, ἀφθονίαν ὕδατος. Τὴν αὐτὴν ἀφθονίαν τῶν ὑδάτων ἔχει μάλιστα καὶ ὁ Χάλακας.

§. 91. Περὶ δὲ τοῦ κοινοῦ ὀνόματος αὐτῶν: *Σχοινοῦδι*, τὸ ὁποῖον ἐννοεῖται προηγουμένως διὰ τὸν Χάλακαν, ὡς πολυανθρωπότερον, ἐπισημότερον, καὶ πρωτεύοντα τῶν λοιπῶν δύο μαχαλλέδων, εικάζεται πιθανῶς, ὅτι προῆλθεν ἐκ τῆς προῤῥηθείσης πεδιάδος. Αὕτη, διὰ τὴν φυσικὴν ὑγρασίαν της, εἶναι γεμάτη *Σχοίνους* (βοῦρλα), καὶ ἐπιζή, ὅπου τὸ φυτὸν τοῦτο εὐρίσκεται πλουσιοπάρουον, ὡς εἰς τὴν πεδιάδα ταύτην, ὁ τόπος ἐκεῖνος ὀνομάζεται *Σχοινοῦς*, ἡ δὲ δοτικὴ τοῦ ὀνόματος τούτου σχηματίζεται *Σχοινοῦντι*, δὲν μένει ἀμφιβολία, ὅτι ἐκ τῆς δοτικῆς ταύτης, τραπέντος τοῦ ν τ εἰς δ, ἐμορφώθη τοῦ χωρίου τὸ ὄνομα *Σχοινοῦδι*· ὡς ἐὰν ἐλεγέ τις: *Χωρίον, ἐν τόπῳ Σχοινοῦντι*· ἤγουν εἰς τόπον γεμάτον σχοίνους (βοῦρλα).

Β'. Φρούρια και χωρία τῆς Ἰμβροῦ παλαιά,
μὴ ὑπάρχοντα ἤδη.

§. 92. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἐξ χωρίων, ἡ Ἰμβρος εἶχε τοπάλαι οὐ μόνον χωρία πολὺ περισσότερα τὸν ἀριθμὸν, ἀλλὰ καὶ φρούρια εἰς διαφόρους τόπους, ὡς μαρτυροῦσι τὰ ἔχνη τῶν φαινομένων ἐρειπίων, καὶ ἡ ἐκ παραδόσεως αὐτῶν ὀνομασία. Τοιαῦτα εἶναι, π. χ. τὸ *Φραγκόκαστρον*, *Δαιμονόκαστρον*, *Παλαιούκαστρον* καὶ ὁ *Πύργος*, τὰ εἰς τοῦ Σχοινοῦδιου τὰ ὄρια· καὶ προσέτι, τὸ *Παλαιὸν καστράκι*, τὸ πρὸς μεσημβρίαν τῶν Ἀγριδίων παρὰ τὴν νοτιῶν θάλασσαν. Παρὰ δὲ τὴν βόρειον, πρὸς ἀργέστην (μάτσηρον) τῆς Ἀγίας Ἐλένης, εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον *Μάρμαρον*, ὅπου εἶναι ἤδη μονύδριον τοῦ Ἀγίου Νικολάου, φαίνονται πολὺ σαφέστερα ἔχνη χωρίου παλαιοῦ, καὶ μάλιστα κοιμητηρίου ἐκ μονολίθων τάφων, ὡς λέγουσιν, ἀν καὶ οὐδεὶς ἐτόλμησε τὴν τούτων ἀνασκαφὴν, δι' ὑποψίαν συκοφαντίας. Πρὸς βορρᾶν τῶν Ἀγριδίων, ὅπου εἶναι μονύδριον ἕτερον, ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγίου Δημητρίου, σώζονται ἔχνη τρανότατα παλαιῶν οἰκιῶν. ἔχει δὲ ὁ τόπος οὗτος, ὡς καὶ ὁ ἀνωτέρω τοῦ Μαρμάρου, ὑδάτων ἀφθονίαν· καὶ ἀμφότεροι εἶναι εὐθετοὶ πρὸς κατοίκησιν ἀνθρώπων.

§. 93. Ἄλλ' ἀφέντες τὴν κατὰ μέρος ἀπαρίθμησιν ἐνὸς ἐκάστου τῶν τοιούτων τόπων, λέγομεν, ὅτι εἰς μόνον τὰ ὄρια τοῦ χωρίου *Παραγία* ἀπαντῶνται ὑπὲρ τὰ δέκα μέρη, ἔχνη παλαιῶν οἰκοδομῶν περιέχοντα, ἐπισημότερα τῶν ὁποίων εἶναι τὰ εἰς τὸν καλούμενον *Λουκαϊάδον*, μεταξὺ τοῦ νῦν ἐλαιῶνος, εἰς διάστημα πολὺ. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν πρὸς δυσμᾶς τῆς Ἀλυκῆς τόπον, *Πύργον* ὀνομαζόμενον καὶ αὐτὸν, φαίνονται ἔχνη ἀμυδρὰ ἀρχαιοτάτου φρουρίου, σημειούμενα μάλιστα καὶ εἰς τὸν τοπικὸν τῆς νήσου χάρτην, τὸν ὑπὸ τοῦ Χοϊσευλίου ἐκδοθέντα· καὶ πιθανῶς αὐτοῦ, ἢ εἰς τὸν κατὰ τὸ Σχοινοῦδιον ἕτερον πύργον, ὑπῆρχε τὸ Ὀμηρικὸν τῆς Ἰμβροῦ ἄστυ, ὡς εἰς τόπον πλησιέστερον τῆς ἀπέναντι ξηρᾶς τῆς Ἀσίας, καὶ καθ' ὁδὸν ὄντα τῆς εἰς τὸν Ἑλλάσποντον διαβάσεως τῶν πλοίων.

Ἐκ τούτων πάντων, καὶ προσέτι ἐκ τῶν παρεκκλησιῶν, ἐκ τῶν ὁποίων γέμει ἡ νῆσος πανταχοῦ, ὡς θέλομεν εἰπεῖ κατωτέρω, φαίνεται ὅτι ἡ Ἴμβρος εἶχε λαὸν πολυάριθμον τοπάλαι, τοῦλάχιστον μετὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ χριστιανισμοῦ.

Γ'. Ἐδαφος τῆς Ἴμβρου.

§. 94. Ἡ Ἴμβρος ἐν γένει, ὡς προεῖρηται (§. 8.), εἶναι τόπος μετέωρος, ἀνώμαλος, καὶ πολλαχοῦ πετρώδης· ἔχει ὅμως καὶ μέρη χαμηλὰ, καὶ κάμπους ὀμαλοὺς καὶ καρποφόρους. Τούτων πρῶτος εἶναι ὁ προρρήθεις (§. 77. . . . §. 87), μεταξὺ τῶν τεσσάρων χωρίων κείμενος, ὁ καὶ μεγαλῆτερος καὶ καρποφορώτερος τῶν λοιπῶν. Δεύτερος εἶναι ὁ τοῦ Σχοινουδίου, κατώτερος τοῦ πρώτου καὶ εἰς τὸ μέγεθος καὶ εἰς τὴν καρποφορίαν. Ὁ δὲ τρίτος κάμπος εἶναι, ὁ εἰς τὰ ἔσχατα ὄρια τῆς Παναγίας, ἐνδοτέρω τοῦ Κεφάλου κείμενος, *Κοτσοναδᾶς* τὴν κλῆσιν, μικρὸς μὲν, ἀλλὰ καρποφορώτατος· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Κεφάλος κάμπου τόπον ἐπέχει, καρποφόρου μάλιστα εἰς κριθῆν, καὶ εἰς εὐέψητα (καλόβραστα) ὄσπρια·

§. 95. Ἐκτὸς τῶν τριῶν τούτων κάμπων, πολλαὶ κοιλάδες εὐρύχωροι μεταξὺ τῶν βουνῶν, δὲν μένουσι κατόπιν τῶν κάμπων εἰς τὴν καρποφορίαν. Ἀλλὰ καὶ οἱ λόφοι, καὶ τῶν βουνῶν τὰ πλάγια, καὶ αὐταὶ προσέτι τῶν ὀρέων αἱ κορυφαὶ γεωργούμεναι, ἀνταμείβουσι πλουσιῶς τοὺς κόπους τοῦ γεωργοῦ· ἀρκεῖ μόνον νὰ λάβωσιν ἐγκαίρους βροχὰς, καὶ εὐκρασίαν ἀέρος.

Δ'. Φυτὰ ἐπισημότερα τῆς Ἴμβρου.

§. 96. Τὸ πλεῖστον ἔδαφος τῆς νήσου, καὶ αὐτὰ ἔτι τὰ χαμηλότερα βουνὰ, ἐκαλύπτοντο τὸ πάλαι ἀπὸ δάση πυκνότατα (§. 9)· τὰ ὁποῖα ὅμως ἠλαττώθησαν τὴν σήμερον παραπολύ, καὶ καθ' ἑκάστην ἐλαττοῦνται, ἐξότου οἱ κάτοικοι ἐδόθησαν εἰς τὴν γεωργίαν. Ἐκ δὲ τῶν πολλῶν καὶ διαφόρων φυτῶν, ὅσα ἡ γῆ αὐτομάτως βλαστάνει, τὰ μὲν πολυπληθέστερα, καὶ τὰς οὐ-

σιωδεστέρας χρείας τῶν κατοίκων πληροῦντα, εἶναι ἡ δρυς, τὸ τουρκιστὶ μὲν *Μισέ*, ὑπὸ δὲ τῶν ἐγγχωρίων *Ροπάκι* καλούμενον· ὁ πρῖνος, ἡ κόμαρος, κοινῶς *Κουμαριά* (1), καὶ ἡ πεύκη, ἡ πίτυς (ἀγριοκοκκοναριά), τὸ τουρκιστὶ λεγόμενον *Τσιὰμ* (2). Τὰ δὲ μετριώτερον βλαστάνοντα, εἶναι κέδρος, τερέβινθος (ἀγριοτσιουδιά), *Τσερεῦθος* ὑπὸ τῶν ἐγγχωρίων λεγομένη· ἀχράς (ἀγριαπιδιά), πετελέα (3), μελία, ἢ *Μελιός*, κατὰ τὴν ἐγγχώριον φωνήν, ὁ τοῦ Διναίου (*fraxinus excellior*)· μυρίκη, κοινῶς *Μυριχιά* κολουμένη, καὶ φυομένη μάλιστα εἰς τὰ κατὰ τὴν Ἄλυκὴν παράλια μέρη· ἰτέα, ἰδιάζουσα εἰς τοὺς καθύγρους τόπους, καὶ κατ' ἐξοχὴν εἰς τοῦ μεγάλου ποταμοῦ τὰς ὄχθας. Ἡ δὲ φιλόπονος τῶν κατοίκων χεῖρ, πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἤδη, δὲν ἔπαυσε πολλαπλασιάζουσα καθ' ἑκάστην τὴν αἰγειρον, τὸ τουρκιστὶ *Καβάκ*, δένδρον ὑψίκομον καὶ εὐαύξητον ἐν ταύτῳ, καὶ εἰς τὴν οἰκοδομικὴν ὕλην χρησιμώτατον, διὰ τὰς λευκάς αὐτοῦ μάλιστα καὶ ὀμαλὰς σανίδας.

§. 97. Προσθετήτω εἰς ταῦτα καὶ ἡ παλιούρος, θαμνωδὲς μὲν καὶ ἀκανθῶδες φυτὸν, καὶ χρήσιμον διὰ τοῦτο εἰς τοὺς φράκτας, *Παλιούριον* ἢ *Απαλίρα* λεγομένη κοινῶς· ἤτις ὅμως, διαφυγοῦσα ἐπὶ πολὺ τοῦ ἱμβρίου τὸν πέλεκυν, ἀμιλλᾶται πρὸς

(1) Ἄβτη φέρεται εἰς μόνα τὰ βορειο-ανατολικά τῶν Ἀγριδίων μέρη καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν ἕως εἰς τὴν Ἀρίθαν, καὶ καθ' αὐτὸ ἀπὸ τὸν Ῥοζάδον μέχρι τῆς θαλάσσης, ὅπου ὑπάρχει καὶ νῦν, πρότερον δὲ πολὺ πυκνότερον δάσος, *Κουμαριαὶ* ἰδίως ὀνομαζόμενον.

(2) Τοῦτο βλαστάνει κυρίως εἰς τοῦ Σχινοῦθιου τὰ ὄρια, καὶ ἀποτελεῖ δάση πυκνὰ οὐ μόνον πρὸς Ἀνατολὰς, ἀλλὰ καὶ πρὸς βορρᾶν μάλιστα καὶ πρὸς δυσμὰς τοῦ χωρίου τούτου εἰς διάστημα πολλῶν ὥρων. Ἀπὸ τὴν πεύκην ταύτην, ἐκτὸς τῶν ἄλλων χρήσεων αὐτῆς καὶ ὠφελειῶν, κατασκευάζονται προσέτι καὶ πλοίαρια ἀλιευτικὰ (ψαράδ:κα).

(3) Τὴν εἰς τὸν τύπον ἀφθονίαν τούτου τοῦ φυτοῦ πρὸ ἐνὸς αἰῶνος καὶ ἡμίσεως, μαρτυροῦσιν οἰκίαι παλαιαί, ἐκ πετελέας μόνης ἔχουσαι τὴν ὅλην ξυλικήν. Οἰκία δὲ τοῦ πρὸς πατρὸς προσπάππου τοῦ τὰ παρόντα γράφοντος, ἔχουσα καὶ θύραν μονοσίνιδον, πλατεῖαν ὑπὲρ τὰς τέσσαρας σπιθαμὰς, ἐμφαίνει τὸ μέγεθος τῶν πετελεῶν τοῦ καιροῦ ἐκεῖνου.

τὸ ὕψος τῶν δένδρων. Τὴν αὐτὴν ἀμιλλαν δεικνύει καὶ ἡ λύγος (*λυγαρία*), γενομένη πολυετής· ἀπὸ ταύτης τὰ μακρὰ καὶ εὐλύγιστα βεργία κατασκευάζονται διαφόρου μεγέθους κόφιοι, καὶ μεγάλης χορητικότητος οἱ πολλοί. Ὁ θάμνος οὗτος πλεονάζει μάλιστα εἰς τὰς ὄχθας καὶ τὰ μεθόρια τῶν ἐν τοῖς κάμποις χωραφίων· εἰς δὲ τὰς κοιλάδας τοσοῦτον πολυπληθεῖ, ὥστε ἐξ αὐτοῦ ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν ἢ κατὰ τὸν Ῥοξάδον μακρὰ καὶ εὐρύχωρος κοιλάς, *Λυγιωτὴ* καλουμένη.

§. 98. Ἀλλὰ, παρατρέχοντες τὰ λοιπὰ τοῦ τόπου φυτὰ, ὡς εἰς βοτανικὸν σύγγραμμα μᾶλλον ἀνήκοντα, ἐπισυνάπτομεν μόνον εἰς τὰ προσημειωθέντα τὸ πάντων ὠφελιμώτατον: τὴν Ἐλαίαν· ἥτις, βλαστάνουσα εἰς πάμπολλα τῆς νήσου μέρη, καὶ τὸ πλεῖστον, εἰς ἀγρίαν κατάστασιν οὔσα ποτὲ, ἐγκεντρίζεται ἤδη εἰς καλλιέλαιον, καὶ περιθάλπεται ἀξίως, μὲ ἀμιλλαν τῶν ἐγχωρίων πολλήν· πολλαὶ δὲ ἐξ αὐτῶν καὶ μεταφυτεύονται ἐκ τῶν βουνῶν εἰς γεωργησίμους τόπους.

Ὑδατα τῆς Ἰμβροῦ.

§. 99. Ἡ Ἰμβρος, μολονότι πλουτεῖ πανταχοῦ πηγαῖα καὶ ἀναθρυσικὰ ὕδατα, ἀφθονα πρὸς τὰς χρείας τῶν κατοίκων, ὡς τόπος ὅμως σμικρὸς δὲν δύναται νὰ μορφώσῃ ἐξ αὐτῶν, εἰμὴ ῥύακας μετρίουσ· ἕνα μόνον ποταμὸν μέγαν ἔχει, τὸν ὑπὸ τῶν παλαιῶν καλούμενον Ἰλισσὸν, ὡς προεῖρηται (§. 14). Οὗτος, ἔχων τὰς ἀρχὰς ἀπὸ τοῦ Σχοινοῦδιου τὰ πλησιέστατα ὄρια, καὶ διὰ μέσου κοιλάδων διαβαίνων πρὸς καικίαν (γραῖον), διάστημα πλεόν τῶν δύο ὥρων, στρέφων ἔπειτα μικρὸν, εἰσέρχεται εἰς τὸν μέγαν κάμπον, καὶ ἐκεῖθεν χύνεται εἰς τὴν βόρειον θάλασσαν ἐγγὺς τοῦ λιμένος (§. 78). Καὶ ἐπειδὴ καθ' ὁδὸν δέχεται πολλοὺς ῥύακας καὶ χειμάρρους, τῶν δύο τρίτων τῆς νήσου σχεδὸν, πλημμυρῶν πολλάκις τὸν χεῖμανα, καὶ μάλιστα ἐν καιρῷ ῥαγδαίων βροχῶν, γίνεται τότε δυσδιάβατος, ἐπιζήμιος καὶ κινδυνώδης.

§. 100. Εἰς τὴν κοίτην (πάτον) τούτου τοῦ ποταμοῦ, κατ' ἀντικρὺ τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, εἰς βάθος περίπου τριῶν πήχεων, ἀνεκαλύφθη, μετὰ τὰ μέσα τοῦ ΙΗ. αἰῶνος, οἰκοδομὴ τιτανόκτιστος, σχήματος τετραγώνου παραλληλογράμου, τοσοῦτον στερεὰ καὶ συμπαγῆς, ὥστε ἀδιακόπως κατερχομένου τοῦ ὕδατος ἐπ' αὐτῆς, μόλις ἀποσπῶνται κατὰ καιροὺς μικροὶ τινες λίθοι. Καὶ πότε μὲν ἔγεινεν ἡ οἰκοδομὴ αὕτη, ἢ εἰς τί ἐχρησίμευεν, ἄδηλον· εἰκάζεται δὲ, ὅτι εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς οὕσα πρὸ αἰῶνων, κατεχώσθη ἔπειτα ὑπὸ τῆς ὕλης, τῆς ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων μερῶν συνεπιφερομένης μετὰ τῶν ὑδάτων, καὶ εἰς τὸν κάμπον ἐναποτιθεμένης διηνεκῶς.

ς'. Προϊόντα τῆς Ἰμβρου.

§. 101. Ἐκ τῶν προϊόντων τῆς νήσου τὰ κυριώτερα εἶναι :

α'. *Σίτος*. Τούτου τὸ δέκατον, ἀναβαίνει εἰς κοιλά τῆς Κωνσταντινουπόλεως 3500—4000, καὶ εἰς τὴν κυβέρνησιν ἀνήκον, ἐξάγεται ὅλον· ἐξάγεται προσέτι καὶ ἐκ μέρους τῶν κατοίκων ἄλλο τόσον σχεδόν.

β'. *Κριθή*. Τὸ ἐξαγόμενον δέκατον αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς κοιλά 5000—6000· τοσαῦτα περίπου ἐξάγονται καὶ ἐκ τοῦ περισεύματος τῶν κατοίκων.

γ'. *Ἀραβοσίτι*, κοιν. κοκκονάρα. Καθ' αὐτὸ μὲν εἰς χρῆσιν τῶν κατοίκων, ἐξάγονται ὅμως κατ' ἔτος, παρὰ τὸ δέκατον, καὶ ὑπὲρ τὰ 300 κοιλά.

δ'. *Φασώλια*. Ἡ πᾶσα τούτων ἐξαγωγή εἶναι κοιλά 1500—2000. Τοῦ ὀσπρίου τούτου ἐκαλλιεργοῦντο μέχρι τινὸς τὰ φιλά μόνον, τὰ καλούμενα ὑπὸ τινων, *Σμυραῖα*· ἀλλ' ἤδη καλλιεργοῦνται καὶ τὰ χονδρά.

ε'. *Κύαμος*, κοιν. Κουκία.

ς'. *Ἐρέβινθος*, κοινῶς Ῥεβίθια. Τῶν δύο τούτων ἄρθρων γίνεται μικρὰ τις ἐξαγωγή, ἐν καιρῷ εὐκαρπίας. Καλλιεργοῦνται ἔτι

- ζ. *Λάθυρος*, κοιν. Λαθύρι—ή. Φακῆ—θ'. *Όροβοός*, κοινῶς *Ρόβι*, διὰ τοὺς βόας· ἀλλ' εἰς σμικροτάτην ποσότητα, καὶ ὑπὸ τινῶν μόνον.
- ι. *Σησάμη*. Ταύτης καλλιεργεῖται ποσότης ἱκανή, ἐκ τῆς ὁποίας ἐκβάλλεται καὶ σησαμόλαδον, ἀλλὰ διὰ τοὺς κατοίκους μόνον.
- ια. *Βαμβάκιον*. Ἐκ τούτου κατασκευάζονται πάντα σχεδὸν τὰ ἐνδύματα τῶν κατοίκων.
- ιβ. *Μετάξη*. Εἰς χρῆσιν καὶ αὕτη τῶν κατοίκων μόνον.
- ιγ. *Οἶνος*. Διὰ τοὺς κατοίκους μόνον καὶ αὐτὸς, καὶ σπάνιος τὸ θέρος· ἐπιμελέστερον ὅμως καλλιεργηθεὶς, καὶ εἰς βαρύλλια ἐμβληθεὶς, ἀντὶ τῶν νῦν πιθαρῶν, γίνεται διαρκέστερος, καὶ ποιότητος ἀρίστης.
- ιδ. *Ἐλαιόλαδον*. Τὸ δέκατον τούτου, ἀναβαῖνον εἰς ὠκάδας τουρκικὰς 4000 — 4500, ἐξάγεται ὅλον, καὶ προσέτι 15000 ὠκ. σχεδόν.
- ιε. *Ἄλας*. Ἡ τοῦτο κατασκευάζουσα Ἄλυκῆ κεῖται ἐντὸς τοῦ ἀκρωτηρίου Κεφάλου πρὸς δυσμάς, ἔχουσα διάμετρον ὑπὲρ τὸ μίλιον· ἀλλ' ἐὰν ἡ φύσις εἶχε καὶ τοῦ ἀνθρώπου τὴν χεῖρα συνεργόν, ὥστε καὶ τὸ ἀλμυρὸν ὕδωρ, καὶ τὸ γλυκὸ νὰ εἰσέρχωνται ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, καὶ πάλιν ν' ἀποκλείωνται, ὅταν ἡ χρεῖα ἀπαιτῆ, ἡ Ἄλυκῆ αὕτη ἤθελεν εἶσθαι ἀληθῶς μέγας πλοῦτος τῆς νήσου.
- ις. Εἰς τῶν προϊόντων τὸν ἀριθμὸν πρέπει νὰ καταταχθῶσι καὶ τὰ *Ξύλα*, ὅσα δαφιλῶς καταναλίσκουσιν εἰς τὴν φωτιάν οἱ κάτοικοι δι' ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ.

Ζ'. Κτηνοτροφία τῆς Ἰμβρου.

§. 102. Ἐξ ἤδη ζῶων τρέφονται εἰς τὴν νῆσον ταύτην: βόες, ἵπποι, ὄνοι, πρόβατα, αἶγες καὶ χοῖροι. Τούτων οἱ βόες μόνον φέρονται ἐξωθεν, τὰ δὲ λοιπὰ γεννῶνται εἰς τὸν τόπον. Ἐκ δὲ τῶν προβάτων καὶ τῶν αἰγῶν, ἔχουσιν οἱ κάτοικοι ἀνευδαῶς τὸ

γάλα, τὸ τυρίον, τὸ βούτυρον, καὶ τὸ κρέας, μεταχειριζόμενοι ἐν ταυτῷ καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ζώων τούτων, ἤγουν λίπος (ἄξυγιον), δέρματα, τρίχας, καὶ μάλιστα τὰ μαλλία εἰς ἄλλας χρεῖας οἰκονομικᾶς. Ζῶον δὲ ἄγριον οὐδὲν ἄλλο ἔχει ἢ νῆσος, εἰμὴ τὴν Γαλλίην, τὴν ὑπὸ τῶν ἐγγχωρίων *Αγαλλιῶν* καλουμένην.

§. 103. Εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ἀνάγεται εὐλόγως καὶ ἡ μελισσοκομία. Ἀπὸ τὴν διπλὴν ἐργασίαν τοῦ φιλοπόνου τούτου καὶ σοφοῦ ζωφύριου τῶν μελισσῶν, ἀπολαμβάνει ὁ τόπος ἀφθονοπάροχον καὶ τὸ κηρίον καὶ τὸ μέλι, τοῦ ὁποίου καὶ ἐξαγωγή πολυτάκις γίνεται ἱκανή.

Η'. Κάτοικοι τῆς Ἰμβρου, ἀριθμὸς, θρησκεία, ἐπιτηδεύματα, καὶ χαρακτῆρ αὐτῶν.

§. 104. Προεῖπομεν (§. 76), ὅτι ἡ Ἰμβρος ἐξ ἰσότητος χωρία ἔχει· τούτων δὲ αἱ οἰκίαι, πᾶσαι ὁμοῦ, συμποσοῦνται εἰς 1500-1600· καὶ ἐπομένως δύνανται ν' ἀριθμηθῶσι τὴν σήμερον κάτοικοι τῆς νήσου περίπου 8000, πάντες Χριστιανοὶ τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Αἱ οἰκίαι αὐτῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι ἀπλαῖ, εἰς ἀνώγειον μόνον καὶ κατώγειον διηρημένα· τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν, τῶν ὀψωσοῦν εὐκαταστάτων, ἔχουσι συνημμένα καὶ δωμάτια ἕτερα, πρὸς φίλων ὑποδοχὴν· πᾶσαι δὲ κοινῶς εἶναι λιθόκτιστοι.

§. 105. Τὰ κυριώτερα τῶν Ἰμβρίων ἐπαγγέλματα εἶναι ἡ Γεωργικὴ καὶ ἡ Ποιμαντικὴ· μεταξὺ ὁμοῦ αὐτῶν εἶναι ἱκανοὶ καὶ κτίσται ἐπιτηδεῖοι, καὶ ἄριστοι ξυλουργοὶ, καὶ αὐτοὶ κατασκευάζουσι πᾶσαν οἰκοδομήν, εἰς τὸν τόπον γινομένην· καὶ αὐτοὺς προσέτι τοὺς διὰ τὸ ἄλευρον ἀνεμομύλους καὶ νερομύλους, ἔτι δὲ καὶ τοὺς ἐλαιομύλους, ἔργον οὐκ εὐκαταφρόνητον. Ἀλλὰ καὶ οἱ χαλκεῖς, καὶ οἱ σκυτοτόμοι (παπουτσίδες), καὶ ράπται, καὶ βαφεῖς, καὶ εἴτις ἄλλος τοιοῦτος τεχνίτης, χρήσιμος εἰς βίον κοινωνικόν, πάντες εἶναι γέννημα καὶ θρέμα τῆς Ἰμβρου· καὶ εἰς ἕκαστον χωρίον σχεδὸν εὐρίσκεται ἐργαστήριον τῶν τεχνῶν τού-

των, καὶ ἀνά ἐν τοῦλάχιστον παντοπωλικὸν (μπακάλικον). Ὀλίγοι πινές Ἰμβριοι μετέρχονται καὶ τὸν ἐμπορικὸν βίον, ἢ ἐξάγοντες τὰ περισσεύοντα τῶν προϊόντων τοῦ τόπου, ἢ προμηθεύοντες ἐξωθεν τὰ ἐλλείποντα εἰς αὐτόν· ἀλλὰ τὸ τούτων ἐμπόριον καὶ ἡ θαλασσοπολοία ἐκτείνεται εἰς τὰ πέραξ μόνον, μέχρι Σμύρνης καὶ Κωνσταντινουπόλεως· εἶναι ὅμως ἐλπίς γὰρ ἐκτανθῆ καὶ περαιτέρω, μετὰ τὴν ἐντελῆ ἀνασκαφὴν τοῦ προρρήθέντος λιμένος (§. 79).

§. 106. Ὁ λαὸς τῆς Ἰμβρου, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, εἶναι εὐφυῆς, εὐάγωγος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καὶ παντοίας παιδείας δεκτικός· καὶ ἡ φιλοπονία, ἣτις ἐν γένει χαρακτηρίζει αὐτόν, ἠδύνατο γὰρ τὸν καταστήσῃ εὐδόκιμον εἰς πολλὰς μαθήσεις, εἰάν εἶχεν ἄρχοντας πεπαιδευμένους καὶ ζηλωτὰς τῶν καλῶν, πρὸς σύστασιν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων· τῶν ὁποίων ὅμως ἡ Ἰμβρος, ἢ κατὰ τοῦτο μόνον δυστυχῆς, εἰσέτι δὲν ἠξιώθη. Ἀλλὰ, καὶ ἀδίδακτος ὢν ὁ Ἰμβριος, καὶ, πλὴν τῶν λεγομένων *Κοιρῶν γραμμάτων*, πάσης ἄλλης παιδείας ἀμέτοχος, ἔχει μολοντούτο ἐκ φύσεως αἰσθήματα ἀγαθὰ, κλίσιν εἰς τὸ καλόν, καὶ χριστιανικὰ ἦθη, μεταξὺ τῶν ὁποίων διαλάμπει ἢ πρὸς τὰ θεῖα εὐλάβεια, καὶ ἡ Ἀβραμιαία φιλοξενία.

Θ'. Θεῖοι Ναοί, ἢ Ἐκκλησίαι τῆς Ἰμβρου.

§. 107. Ὅστω εἶναι τὴν σήμερον αἱ καθ' αὐτὸ ἐνοριακαὶ καὶ καθολικαὶ τῆς Ἰμβρου Ἐκκλησίαι, ἀνά μίαν ἔχοντος ἐκάστου χωρίου, καὶ δύο μόνων ἐκ τῶν παρακειμένων αὐτοῖς *μαχαλλέδων* ἦγον, τοῦ Εὐλαμπίου εἰς τὴν Παναγίαν, καὶ τῆς Ἀγ. Ἐλένης εἰς τὸ Σχοινοῦδιον.

§. 108. Εἶναι προσέτι καὶ ἐννέα Μοναστήρια, ἢ μᾶλλον Μονῶδρια, τῶν ὁποίων τὰ μὲν τέσσαρα ἀνήκουσιν ὡς μετόχια εἰς τὰ Βασιλικὰ Μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Ὁρους· τούτεσι τὸ πρὸς βορρᾶν τοῦ Ἁγ. Θεοδώρου κείμενον, ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγ. Κωνσταντίνου, τὸ καὶ πάντων τῶν ἄλλων πλουσιώτερον, ἀνήκει εἰς τὴν Λαύραν· ὡσαύτως καὶ τὸ πρὸς δυσμὰς τοῦ Σχοινουδίου, ἐπ' ὀνό-

ματι τοῦ Ἁγ. Γεωργίου τιμώμενον. Τὸ δὲ τοῦ Ταξιάρχου Μιχαήλ, κείμενον μεταξὺ τῶν χωρίων Γλυκὺ καὶ Κάστρου, καὶ τὸ κατὰ τὴν Ἀρίδαν τοῦ τιμίου Προδρόμου, ἀνήκουσιν εἰς τὸ Κουτλουμούσιον. Τὸ δὲ τοῦ Ἁγ. Δημητρίου, τὸ πρὸς βορρᾶν τῶν Ἀγριδίων, μὲ μικρὰν περιοχὴν, ἀφιερῶθη πρὸ ὀλίγων ἐτῶν εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος. Τὰ δὲ λοιπὰ τέσσαρα εἶναι ἐνοριακὰ, ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τοῦ Ἀρχιερέως, ἐπισημότερον τῶν ὁποίων εἶναι τὸ τοῦ Ἁγ. Νικολάου εἰς τὸ Μάρμαρον (§. 92). Εἰς τὰ Μονύδρια ταῦτα συντρέχουσιν οἱ Χριστιανοὶ, καθ' ἣν ἡμέραν ἐπιτελεῖται ἡ Πανύγηρις τοῦ ἑορταζομένου Ἁγίου, τὸ μὲν δι' εὐλάβειαν, τὸ δὲ καὶ πρὸς εὐωχίαν, φέροντες ἕκαστος τὰ ἐπιτεῖδια ἐκ τῶν ἰδίων οἰκῶν.

§. 109. Εὐρίσκονται, τελευταῖον, ἐνσπαρμμένα καθ' ὅλην τὴν νῆσον καὶ Παρεκκλήσια, ἢ μᾶλλον Ἐξωκκλήσια πολλά. Καὶ τὰ μὲν περὶ τὸ χωρίον Κάστρον, καὶ τρι στενὰ τὰ ὄρια τῆς περιοχῆς αὐτοῦ, ἀριθμοῦνται 35· περὶ δὲ τὸ Γλυκὺ, 28· εἰς τὰ ὄρια τῆς Παναγίας, 57· εἰς τὰ τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου, 46· εἰς τὰ τῶν Ἀγριδίων, 26· καὶ εἰς τὰ τοῦ Σχοινοῦδίου, 86· τὰ πάντα 278 τὸν ἀριθμὸν, ἅτινα εἶναι ἀπόδειξις προφανῆς τῆς εὐσεβείας τῶν παλαιῶν οἰκητόρων τῆς Ἰμβρου· καὶ ὅτι ἡ νῆσος αὕτη πρὸ αἰῶνων ὑπῆρχε πολυάνθρωπος, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω (§. 93).

§. 110. Τῶν Ἐξωκκλησιῶν τούτων μέρος μὲν εἶναι διόλου ἐρείπια, καὶ ἐπομένως οὐδὲ λειτουργία τελεῖται εἰς αὐτὰ, θυμιῶσι δὲ μόνον οἱ Χριστιανοὶ εὐλαβείας χάριν. Ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν τινὰ μὲν εἶναι παντάπασιν ἀσκεπῆ, τινὰ δὲ ἐσκεπασμένα, ἢ ὀλόκληρα, ἢ μόνον τὸ ἱερὸν, ἀλλὰ πάντα λειτουργοῦνται, ἐὰν ὁ καιρὸς συγχωρῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πανηγύρεως· εἰδὲ μὴ, ἀναβάλλεται εἰς ἄλλην καταλύσιμον ἡμέραν· Ἡ δὲ εἰς αὐτὴν προμήθεια τῶν ἐδεσμάτων τῶν κρεῶν, γινομένη μὲ κοινὸν τῶν ἑορταζόντων ἔρανον, ὀνομάζεται *Ἀδελφάτορ*. Ἐκτὸς τούτου, Χριστιανοὶ τινές, ἔχοντες εὐλάβειαν ἰδιαιτέραν πρὸς τὸν δεῖνα, ἢ δεῖνα Ἁγίον, διορίζουσιν ἐκ συμφώνου ἡμέραν ῥητὴν, καθ' ἣν, ἀπερχόμενοι μετὰ καὶ τοῦ ἱερέως εἰς τοῦ Ἁγίου τὸ Ἐξωκκλήσιον, σφάζουσιν

ἄπερ μὲθ' ἑαυτῶν φέρουσι ζῶα. Εἰς τὴν τελετὴν ταύτην φαίνονται ἔχνη ἀρχαιοῦτος τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου· καθότι τὰ μὲν ζῶα ταῦτα, ὡς ἀφιερωμένα δῆθεν εἰς τὸν Ἅγιον, ὀνομάζουσι Κορμπάνια, ἢ Κορβάνια, ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ Κορβάρ, ὃ ἐστὶ Δῶρον· ἀφ' ἑκάστου δὲ ζώου ἀφαιροῦσι διὰ τὸν ἱερέα ὀλόκληρον τὸν ὤμον τὸν δεξιόν, ὅστις καλεῖται Πλάτη τοῦ Παπᾶ, καὶ λογίζεται ἱερώτατον χρέος. Τὸ αὐτὸ κάμνουσι πολλοὶ καὶ εἰς τὰ εἰρημένα Μονύδρια, ἐάν, ἐκτὸς τῆς κυρίας ἡμέρας τῆς Πανηγύρεως αὐτῶν, ἐπιτελέσωσιν ἰδιαιτέραν λειτουργίαν· ἀλλ' ἐκεῖ ἀφαιροῦσι καὶ τὸν μηρὸν τοῦ ζώου, καὶ τὸ δέρμα αὐτοῦ, διὰ τοῦ Μονυδρίου τὸν Ἡγούμενον.

Ι'. Πολιτικὴ Κυβέρνησις τῆς Ἱμβροῦ.

§. 111. Ἡ νῆσος αὕτη, καθὼ τόπος Ὄθωμανικὸς, ἔχει ἐπομένως καὶ Κυβερνήτας Ὄθωμανοὺς: ἓνα Ἁγᾶν (Ἡγεμόνα), καὶ ἓνα Καδῆν, ὃ ἐστὶ Κριτὴν, ὡς εἴρηται (§. 69). Ἔργον τοῦ πρώτου εἶναι ἡ ἐπαγρύπνησις εἰς τὴν εὐταξίαν καὶ ἡσυχίαν τοῦ λαοῦ, ἡ υπεράσπισις τῆς ζωῆς, τῆς τιμῆς, καὶ τῆς ἰδιοκτησίας ἐνὸς ἑκάστου, καὶ τοῦ βασιλικοῦ φόρου ἢ εἰσπραξίς. Συνίσταται δὲ ὁ φόρος οὗτος εἰς τὸν λόγῳ ὑποταγῆς διδόμενον, χαράτσιοι λεγόμενον τουρκιστὶ, καὶ εἰς τὸν καλούμενον Μουκατᾶν, ὃ ἐστὶ τὸ ἀποκεκομμένον, καὶ ἀνέκαθεν τεταγμένον δόσιμον τῶν ὑπηκόων, διὰ τὰ κινητὰ αὐτῶν καὶ ἀκίνητα κτήματα. Ὁ δὲ Καδῆς κρίνει, κατὰ τὴν Ὄθωμανικὴν νομοθεσίαν, ὁσάκις, συμβαίνουσαι μεταξὺ αὐτῶν διαφοραὶ, ἀναφέρονται εἰς τὴν τούτου δικαιοδοσίαν.

§. 112. Πρὶν τῆς μεταρρυθμίσεως τῶν πολιτικῶν πραγμάτων τῆς Πόρτας, πωλουμένου τοῦ εἰρημένου Μουκατᾶ εἰς ὄντινα ἤθελε προσφέρει τὰ πλεϊότερα, ἐγίνοντο διὰ τοῦτο, εἰς τὴν εἰσπραξίαν αὐτοῦ, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἀποδεκάτωσιν τῶν καρπῶν, πολλὰ καταχρήσεις πρὸς αἰσχροκέρδειαν τοῦ ἀγοραστοῦ. Πολλὰ ἄλλα ἔκτακτα βάρη κατέθλιβον τὸν λαόν, καὶ καθυπέβαλον αὐτὸν εἰς συγεχεῖς ἀργαρίδας. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἐξέλιπον ἀφότου, διὰ

βασιλικού όρισμού, διετάχθη ό νέος τών πολιτικών πραγμάτων διοργανισμός, ήτοι τὸ *Ταρίχημάτ-χαϊριέ* (μεταρρυθμίσεις αγαθαί), εἰς τὸν βασιλικὸν ροδῶνα, ἢ ροδοκήπιον (*Γκιουλχανέ*), κατὰ τὴν 22 Ὀκτωβρίου 1839, ἐποχὴν ἀξιοσημεῖωτον εἰς τὰ χρονικά τοῦ Ὄθωμανικοῦ κράτους. Οἱ φορολόγοι ἤδη, καὶ πᾶς ἄλλος βασιλικὸς Ὑπουργός, ὑπομίσθιοι ὄντες, δὲν βαρύνουσι πλέον τὸ ὑπήκοον· καὶ ὁ κνησμὸς τῆς ἰδιοτελείας ἔπαυσε παντελῶς.

§. 113. Ἡ καθέδρα τοῦ Ἀγᾶ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τῆς Κυβερνήσεως, εἶναι εἰς τὸν προειρημένον μαχαλλέ τῆς Παναγίας Φραντζῆ (§. 85). Αὐτοῦ παρευρίσκονται συχνὰ καὶ τῶν λοιπῶν χωρίων ἀντιπρόσωποι· καὶ αὐτοῦ, κατὰ καιροὺς ὠρισμένους, συνερχόμενοι οἱ Δημογέροντες ἐνὸς ἐκάστου χωρίου, χρείας δὲ καλούσης, καὶ αὐτὸς ὁ Ἀρχιερεὺς, θεωροῦσι πᾶσαν πολιτικὴν τοῦ τόπου ὑπόθεσιν. Αὐτοῦ, τέλος, διατρίβει τὴν σήμερον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ὁ Καδῆς· ἂν δέ ποτε περιέλθῃ καὶ τὰ χωρία, κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν, τρέφεται ὅμως καὶ αὐτὸς, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ τῆς Κυβερνήσεως μέλη, ἐκ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ, τὸν ὁποῖον ἔταξεν εἰς αὐτοὺς ἡ βασιλεία.

ΙΑ'. Πνευματικὴ τῆς Ἱμβρου Κυβέρνησις.

§. 114. Αὕτη κρέμαται ἀπὸ μόνον τὸν Ἀρχιερέα τοῦ τόπου, καὶ αὐτὸς κυβερνᾷ τῆς νήσου τὸν λαὸν πνευματικῶς, καὶ θεωρεῖ πᾶσαν ὑπόθεσιν, ἀνήκουσαν εἰς τὴν θρησκείαν. Αὐτὸς θεωρεῖ προσέτι πολιτικώτερον καὶ πολλὰς τοῦ λαοῦ διαφορὰς, ὅταν εἰς αὐτὸν ἀναχθῶσι· καὶ ἀπαρεμποδίστως κρίνει περὶ αὐτῶν, καὶ δικαιοματικῶς ἀποφασίζει, κατὰ τὰ ἀνέκαθεν, διὰ βασιλικῶν ὀρισμῶν, δεδομένα προνόμια εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς. Ἐνὶ λόγῳ, ἡ φωνὴ τοῦ Ἀρχιερέως ἔχει μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς τοῦ λαοῦ τὰς καρδίας, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἐνεργεῖ ἰσχυρῶς εἰς τὰς ἀκοὰς τῆς Ἐξουσίας, καὶ δύναται νὰ κατορθώσῃ πολλὰ καὶ μεγάλα τοῦ τόπου καλὰ, ἐὰν μόνον θελήσῃ.

§. 115. Ἡ καθέδρα τοῦ Ἀρχιερέως εἶναι εἰς τὸ Κᾶστρον,

διὰ τὴν αὐτόθει πάλαι ποτὲ ὑπάρχουσαν πόλιν τῆς νήσου, ὡς εἴρηται (§. 77.), καὶ τοὶ τὴν σήμερον οὐδὲν ἄλλο οὔσαν, εἰμὴ χωρίον μικρὸν, μόλις ἐκ τεσσαράκοντα οἰκιῶν συνιστάμενον. Ἐνταῦθα ἀναφέρεται πᾶσα ὑπόθεσις Ἐκκλησιαστικῆ, καὶ ἐντεῦθεν λαμβάνουσι τὰς ἀρχιερατικὰς διαταγὰς οἱ ἱερεῖς τοῦ τόπου. Ἀλλὰ καὶ αὐτοπροσώπως περιοδεύει τὴν Ἐπαρχίαν τοῦ ταύτην ὁ Ἀρχιερεὺς, δις τοῦ ἐνιαυτοῦ, τὸ μὲν, πρὸς τὴν κατὰ χρέος ἐπισκεψιν τῶν Χριστιανῶν, τὸ δὲ, καὶ πρὸς σύναξιν τῶν τυχηρῶν αὐτοῦ εισοδημάτων. Ὁ πρῶτος τῆς περιοδείας τοῦ καιρὸς εἶναι, ἀπὸ τὰ μέσα τῆς πρώτης ἐβδομάδος τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἕως εἰς τὰ μέσα τῆς Μεγάλης ἐβδομάδος. Ἡ δευτέρα περιοδεία γίνεται μετὰ τὸν Δεκαπενταύγουστον, ἕως τέλους σχεδὸν τοῦ Ὀκτωβρίου. Ὅσας δὲ ἡμέρας διατρίψῃ ὁ Ἀρχιερεὺς ἐκτὸς τῆς καθέδρας αὐτοῦ, εἴτε ἐν καιρῷ τῶν τακτικῶν τούτων περιοδειῶν, εἴτε κατ' ἄλλην ἑκτακτον περίστασιν, οἱ χριστιανοὶ τοῦ τυχόντος χωρίου εἶναι ὑπὸ χρεοὶ νὰ τρέψωσιν αὐτὸν μὲ πᾶσαν περίθαλψιν.

IB'. Τίτλος τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Θρόνου τῆς Ἰμβρου, καὶ Ἀρχιερεῖς αὐτῆς.

§. 116. Ἡ Ἰμβρος τιμᾶται πρὸ πολλοῦ εἰς θρόνον Μητροπολίτου, ἔχοντος καὶ τὸ ἐπίθετον Ὑπέριτιμος· πότε δὲ ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦτον, ἢ ποῖος ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος αὐτῆς Ἀρχιερεὺς, ἀγνοεῖται παντάπασι (§. 75). Ἀγνοοῦνται ὡσαύτως καὶ πάντες σχεδὸν οἱ ἀρχαιότεροι τῆς Ἰμβρου Ἀρχιερεῖς, μὴ σωζομένων ὑπομνημάτων μῆτε εἰς τὴν Μητρόπολιν αὐτῆς, μῆτε εἰς αὐτὴν τὴν ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν· καθότι ἐκ μὲν τῶν παλαιῶν αὐτῆς κωδίκων οἱ πλείστοι ἐγένοντο πυρίκαυστοι, τινὲς δὲ διαρπαγέντες, εὐρίσκονται ἀλλαχοῦ (1). Εἰς δὲ τοὺς σωζο-

(1) Εἰς τὴν ἐν Βιέννῃ δημόσιον Βιβλιοθήκην σώζεται ὁ Κώδιξ τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, τὰ κατὰ τὸν IB' καὶ II' αἰῶνα πρακτικῶς περιέχων. Βλ. Lambec Ἀριθμ. χειρογρ. N^ο 47, 48.

μένους, αὐτῆς νεωτέρους κώδικας, οἱ ἀναφερόμενοι τῆς Ἰμβρου Ἀρχιερεῖς δὲν ἀναβαίνουνσιν ἐπέκεινα τοῦ 1745 ἔτους. Τούτων τὰ ὀνόματα καταγράφωμεν ἐνταῦθα, συναριθμοῦντες μετ' αὐτῶν καὶ τὰ τῶν προειρημένων τριῶν· τὰ πάντα κατὰ τάξιν χρονολογικὴν.

§. 117. Κατάλογος χρονολογικὸς τῶν γνωστῶν
τῆς Ἰμβρου Ἀρχιερέων

Α'. *Ἰωακείμ*. Οὗτος εἶναι ὁ προῤῥηθεὶς (§. 74), ὁ ἐν ἔτει 1580 ἀρχιερατεύων.

Β'. *Χριστοφόρος*. Οὗτος ἐτελεύτησεν ἐν ἔτει 1627, Ἀπριλίου 10, πατριαρχεῦντος Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως· ἀντ' αὐτοῦ δὲ προεχειρίσθη

Γ'. *Σωφρόνιος*, ὁ ἐφημέριος τοῦ ἀποθανόντος, ἐκ τῆς Ἰμβρου ἐλθὼν. Τὰ δύο ταῦτα ὀνόματα ἀπαντῶνται εἰς τὸν μόνον περισωθέντα παλαιὸν κώδικα τῆς Μ. Ἐκκλησίας.

Δ'. *Ἀθανάσιος Α'*. ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀλλατίου ἀναφερόμενος (§. 74), καὶ περὶ τὸ 1643—1647 ἔτος ἀρχιερατεύων.

Ε'. *Παΐσιος*. Τὸ ὄνομα τούτου ἀναφέρεται εἰς τὸ, ἐν τῇ κατὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἁθωνος Βασιλικῆ Μονῆ τοῦ Κουτλουμουσίου, σωζόμενον Πατριαρχικὸν, Σταυροπηγιακὸν βεβαιωτήριον γράμμα, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ τότε πατριαρχεῦν Διονύσιος ὁ Δ'. μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν ἱεράς τῶν Ἀρχιερέων Συνόδου, ἀναγνωρίζει τὸ προῤῥηθὲν Μονῦδριον τοῦ Ταξιάρχου (§. 108), ὡς Σταυροπήγιον Πατριαρχικὸν, οὕτω λέγον ἐπὶ λέξεως: « Ἐπειδὴ τοίνυν καὶ κατὰ » τὴν Ἐπαρχίαν Ἰμβρου . . . εὐρὼν ὁ ἱερώτατος Μητροπολίτης » Ἰμβρου, ὁ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς καὶ » συλλειτουργὸς κύρ Παΐσιος, τὸ ἐκείσε παρεκκλήσιον τῶν παμ- » μεγίστων Ταξιάρχων, τὸ ἐπονομαζόμενον *Ἀποθηλυώτης* (1),

(1) Σημειοῦμεν ἐνταῦθα περὶ τῆς ἐπωνυμίας Ἀποθηλυώτης: ὅτι ἐγ-
χώριοι τινὲς καὶ μάλιστα γυναῖκες, ὅταν ἀββωσθήσῃ τις, προστρέχουσι μὲν εἰς
τὴν θεῖαν βοήθειαν, ἀλλὰ κατὰ μίμησιν γοητειῶν ἔθνικων, τουτέστιν, ἀφαι-

» εἰς χεῖρας κρατούντων σεσαθρωμένον, καὶ ἠφανισμένον τῇ
» πολυετία, θείῳ ζήλῳ κινούμενος, καὶ ἔρωτι τρωθείς, κατὰ τάξιν
» Ναὸν ὠκοδόμησε· καὶ ἐπὶ τὸ ἀσφαλέστερον, ἐν τῇ σεβασμίᾳ
» βασιλικῇ καὶ Σταυροπηγιακῇ Μονῇ τοῦ Κουτλουμουσίου ἀφιέ-
» ρωσεν, ὥστε ἐκεῖθεν πέμπεσθαι Ἱερομόναχον, καὶ ἀνακαινίσαι
» αὐτὸ εἰς ὄνομα ἡμετέρου Πατριαρχικοῦ Σταυροπηγίου, ἐπὶ
» τῷ εἶναι μὲν καὶ λέγεσθαι ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς
» *Πατριαρχικὸν Σταυροπήγιον*, καὶ μνημονεύειν τοὺς ἐν αὐτῷ
» Πατέρας τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχικοῦ ὀνόματος· διατηρεῖσθαι
» δὲ αὐτοὺς, καὶ τὰ τοῦ Μονυδρίου πράγματα, » κτλ. κτλ. κτλ.
Χρονολογεῖται δὲ τὸ Πατριαρχικὸν τοῦτο γράμμα ἀπὸ τοῦ 1672
Νοεμβρίου 1, καθ' ὃν χρόνον καὶ ἡ ἀφιέρωσις τοῦ Μονυδρίου
ἔγεινε (1), καὶ ὁ ἀνωτέρω Παῖσιος ἦν ἀρχιερατεύων.

Γ'. *Γρηγόριος*, ὃν ὁ Δεκιῆνος ἀναφέρει, ὡς εἴρηται (§. 74),
ἀρχιερατεύοντα κατὰ τὸ 1721 ἔτος. Μετὰ τὸν Γρηγόριον τοῦτον
ἄρχονται κατὰ σειρὰν οἱ ἐν τοῖς νεωτέροις κώδιξι τῆς Μ. Ἐκκλη-
σίας ἀπαντώμενοι, ὧν πρῶτος εἶναι.

Ζ'. *Μελέτιος Α'*. Τούτου δὲ, ἐν ἔτει 1745 Μαρτίου 2. μετα-
τεθέντος νομίμως καὶ κανονικῶς εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀρχιεπισκο-
πῆς Γήνου, ἔλαβε τὴν Ἰμβρον προεδρικῶς ὁ πρῶτος Γήνου

Η'. *Ἰωακείμ Β'*. Ἄλλ' ἀποθανόντος αὐτοῦ μετ' οὐ πολλῶν, προ-
εχειρίσθη ὁ Ὀσιώτατος ἐν Ἱερομονάχοις

Θ'. *Μελέτιος Β'*. ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Παΐσιου τοῦ Β'. Ἄλλ'

ροῦσι τμήμα μικρὸν ἀπὸ τοῦ ἀρρώστου τὸ ἔνδυμα· καὶ ἀπελθεῖσαι μὲ κηροῦς
καὶ θυμιάματα εἰς ἐξωκκλήσιον τινοῦ Ἁγίου, κατ' ἐξοχὴν δὲ τῶν Ταξιαρχῶν,
ἀποθηλυόνουσιν, ὅ ἐστιν ἀποδένουσιν ἐκεῖ τὸ τμήμα, παρακαλοῦσαι νὰ συνθεθῇ
τρόπον τινὰ εἰς τὴν θηλυὰν τοῦ δεσμοῦ ἐκείνου καὶ ἡ ἀρρώστια τοῦ πάσχοντος.
Ἐκ τούτου λοιπὸν καὶ ὁ Ἅγιος ἐπονομάζεται Ἀποθηλυώτης. Ἀλλὰ, χάρις
τῷ Θεῷ, αἱ τοιαῦται τῆς ἀμαθείας πράξεις καθηργήθησαν ἤδη.

(1) Τοῦ Μονυδρίου τούτου τὰ μὲν δωμάτια ἀνεκαινίσθησαν ἐκ θεμελίων εὐ-
ρυχωρότερα, λαμπρότερα, καὶ μᾶλλον εὐθετα πρὸς χρῆσιν, ἐν ἔτει 1812, δι' ἐ-
πιστασίας Β. Κ. τοῦ Ἰμβρίου. Ἡ δὲ ἀνκαινίσις τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ ἐγένετο
ἐν ἔτει 1843, ἐπιστατοῦντος Καίσαριου Κουτλουμουσιανοῦ τοῦ Ἰμβρίου.

ἐν τῷ αὐτῷ 1745 ἔτει Αὐγούστου 17, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Πατριάρχου, ἀποθανόντος καὶ τοῦ Μελετίου τούτου, προεχειρίσθη ὁ Ἐφημέριος τοῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ

Ι'. *Αθαράσιος Β'*. Μετὰ τὸν θάνατον τούτου, ἐν ἔτει 1759, κατὰ μῆνα Νοέμβριον, πατριαρχεύοντος Σεραφεῖμ τοῦ Β'. προεχειρίσθη ὁ Ὀσιώτατος ἐν Ἱερομονάχοις

ΙΑ'. *Νικηφόρος Α'*. Ἀλλὰ, μετὰ ἔτη τρία, διὰ τὸ δυσδιόρθωτον τῶν ἐπικειμένων χρεῶν (1), καὶ δι' ἣν ὁ Νικηφόρος οὗτος εἶχεν ἐπιθυμίαν ἡσυχου καὶ ἀπράγμονος βίου, παραιτεῖται τοῦ θρόνου, ἐν ἔτει 1762 Φεβρουαρίου 14, ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Ἰωαννικίου τοῦ Γ'. καὶ τῇ ἐφεξῆς 15 Φεβρουαρίου, προχειρίζεται ὁ Ὀσιώτατος ἐν Ἱερομονάχοις

ΙΒ'. *Νεόφυτος Α'*. τὴν πατρίδα Τενέδιος. Μέχρι τοῦ Νεοφύτου τούτου, οἱ τῆς Ἰμβρου ἀρχιερεῖς κατώκουν ἐντὸς τοῦ φρουρίου, ὡς προεῖρηται (§. 77)· ἀλλ' οὗτος, διὰ τὴν παντελῆ ἐκείνου ἐρήμωσιν, μετόκησε πρῶτος εἰς τὰ ἐκτὸς, ὅπου εἶναι τὴν σήμερον ἡ Μητρόπολις, εἰς οἰκίαν ἀπλουστάτην, ὡς αἱ τῶν χωρικῶν, μερίσας μόνον αὐτὴν εἰς δύο δωμάτια, ἀπέριττα καὶ αὐτά.

Ἡ ἀρχιερατεία τοῦ ἀειδίμου τούτου ἀνδρὸς θεωρεῖται, ὡς ἐποχὴ ἀξιοσημειώτος εἰς τὰ χρονικά τῆς Ἰμβρου. Καθότι αὐτὸς πρῶτος ἔκτισεν εἰς τὸν τόπον Ἐκκλησίαν τρισυπόστατον, τὴν

---

(1) Ἐν τῷ αὐτῷ κώδικι τῆς Μ. Ἐκκλησίας σημειοῦται, ὅτι, ἐν ἔτει 1759 κατὰ μῆνα Ἰανουάριον, ἤγουν δέκα μῆνας πρὸ τῆς ἀρχιερατείας τοῦ Νικηφόρου τούτου, γενομένης ἐτησίου συνεισφορᾶς τῶν Ἀρχιερέων, διὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Σχολὴν, διετάχθησαν, ἀναλόγως μὲ τὴν κατάστασιν τῶν ἐπαρχιῶν, εἰς μὲν τὸν Ἰμβρου 1200 ἄσπρα, εἰς δὲ τὸν Λήμνου, 3000: τοῦτέστι γρῶς. 10 εἰς τὸν πρῶτον, καὶ 25 εἰς τὸν δεύτερον· ἡ δὲ ὅλη συνεισφορὰ, μετὰ καὶ τῆς τοῦ Πατριάρχου, ἀνέβη εἰς 608400 ἄσπρα—γρ. 5070. Ἐκ τῆς συνεισφορᾶς ταύτης δεῖκνυται ἄ. ὅτι τὸ Ἄσπρον, ἀπάντων τῶν Τουρκικῶν νομισμάτων τὸ ἔσχατον, ἦτο ἔτι, κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν εἰς κοινὴν καὶ μεγάλην χρῆσιν. β'. ὅτι ἡ τότε κατάστασις τῆς Ἰμβρου πρὸς τὴν τῆς Λήμνου εἶχεν ἀναλογίαν, ὡς 2 πρὸς 5. καὶ γ'. ὅτι, κατὰ τὴν ἀνωτέρω συνεισφορὰν τῶν 10 γρῶσιν, ἦσαν ἀναμφισβόλω καὶ τὰ λοιπὰ τῆς Ἰμβρου βάρη· καὶ ὅμως αὐτὴ ὑπέπεσεν εἰς χρέη δυσδιόρθωτα καὶ ἀνοικονόμητα.

νῦν τοῦ χωρίου: Ἅγιος Θεόδωρος. Αὐτὸς μετὰ ταῦτα ἔκτισε καὶ τὴν τῆς Μητροπόλεως, προφάσει μὲν εἰς ἀχυρῶνα καὶ φούρνου κατ' ἀρχὰς διὰ τὸν φόβον· τῇ δ' ἀληθείᾳ εἰς θεῖον ναόν, ὃν καὶ καθιέρωσεν ὕστερον ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Μαρίνης. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ, αἱ εἰς τὰ χωρία Γλυκὴ καὶ Παναγία Ἐκκλησίαι ἐκοσμήθησαν μὲ τέμπλα κεχρυσωμένα, καὶ νέας εἰκόνας Δεσποτικές. Ὁ ἀμαθὴς καὶ ἄγροικος λαὸς τῆς Ἰμβροῦ τοῦ τότε καιροῦ, εἰς αὐτὸν χρεωστῆ τῆς βελτιώσεώς του τὰ πρῶτα μαθήματα, διὰ τοὺς παρ' αὐτοῦ ἐπίτηδες κληθέντας Διδασκάλους καὶ Ἱεροκλήρυκας, τῶν ὁποίων πρῶτος ὑπῆρξε Πάτριός τις Ἱερομόναχος, τὴν κλῆσιν Δανιὴλ, ὁ μετὰ ταῦτα προχειρισθεὶς εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν τῆς Βιζύης θρόνον. Αὐτὸς, τελευταῖον, οἰκοδομήσας εἰς τὸ Γλυκὴ καὶ δευτέραν κατοικίαν, ὅπου καὶ διέτριβε τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἑνιαυτοῦ, καὶ προικοδοτήσας αὐτὴν μὲ τρεῖς χιλιάδας γροσίων, διέταξεν αὐτὴν εἰς Σχολεῖον κοινὸν μετὰ τὸν θάνατόν του, ἂν καὶ ἡ διαταγὴ αὕτη ἔμεινεν ἀνεργήτος, διὰ τὴν ἀπειροκαλίαν τῶν Ἰμβρίων. Οὕτω ποιμάνας τὸ ποιμνιον αὐτοῦ ὁ θεῖος οὗτος Ἱεράρχης, μετέβη εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς, ἐν ἔτει 1785, κατὰ μῆνα Μάρτιον, ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας Γαβριὴλ τοῦ Δ'. ἀντ' αὐτοῦ δὲ προχειρίσθη ὁ Ὀσιώτατος ἐν Ἱερομονάχοις

ΙΓ'. Ἰγνατίος ὁ Λέριος, ἄνθρωπος ὅσιος τῶν ὀντι καὶ σεβαστός, οὐ μόνον εἰς τοὺς χριστιανούς, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτοὺς ἔτι τοὺς κρατοῦντας, καίτοι μηδὲν γινώσκων τὴν τούτων διάλεκτον. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ οὐδὲν ἀξιόλογον ἐπράχθη, εἰμὴ ὅτι, εἰς τὰ τῆς Μητροπόλεως δύο δωμάτια τοῦ προκατόχου αὐτοῦ, προσέθηκον οὗτος καὶ τρίτον, ὀνόμας τοῦ Ἰγνατίου καλούμενον μέχρι τοῦ νῦν. Τούτου δὲ τελευτήσαντος ἐν ἔτει 1793, μηνὶ Ἰανουαρίῳ, ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Νεοφύτου τοῦ Ζ'. προχειρίσθη ὁ Μέγας Ἡρωτοσύγγελλος αὐτοῦ

ΙΔ'. Νικηφόρος Β'. ὁ ἐκ Βερόλιας, ἀνὴρ ἀγχίνους, μεγαλοπρεπῆς, καὶ πολιτικώτατος· ἀλλὰ καὶ ἀκριβῆς εἰς τὰς Ἐκκλη-

πιαστικάς τάξεις, και μέτοχος παιδείας μικρᾶς, και τῆς Ὀθωμανικῆς διαλέκτου εἰδήμων Ικανῶς. Οὗτος κατ' ἀρχὰς ἐδείχθη αὐστηρότατος και δεσποτικὸς, μάλιστα πρὸς τοὺς ἱερεῖς, ἥπιος δὲ πολὺ ἐπὶ τέλους. Εὐθύς τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἀρχιερατείας αὐτοῦ κατέστησε, με δαπάνην ἀδράν, τὸν κατὰ τὸ Γλυκὺ τραχὺν και ἄχρηστον βράχον, κτῆμα τῆς Μητροπόλεως παλαιὸν, εἰς εὐχρηστον και καρποφόρον κῆπον· τὸ ἕκτον ἔτος, ἐπλάτυνε τὴν Μητρόπολιν, προσθεὶς εἰς τὰ προλαβόντα οἰκήματα πολλὰ κατώγαια και ἀνώγαια, και σιταποθήκας εὐρυχώρους. Καταβιβάσας ἔπειτα τὸ ποτιμώτατον ἐκεῖνο ὕδωρ (§. 80), περιετοίχισε πλησίον τῆς βρύσεως αὐτοῦ και δεύτερον τῆς Μητροπόλεως κῆπον, και ἄλλας ἐπαυζήσεις ἔκαμεν εἰς τὰ ἀρχαῖα κτήματα αὐτῆς.

Ἐγκαλούμενος δὲ πρὸς τοὺς ἔξω ὡς ἐρασιχρήματος, και φήμην ἔχων πλουσίου, ἐδοκίμασε κατὰ καιροῦς πολλὰς ζημίας· ἐξαιρέτως δὲ κατὰ τὸ 1806 ἔτος, ὅτε, στάσις τοῦ λαοῦ γενικὴ γενομένη, προεξένησε και εἰς αὐτὸν ἀτομικῶς, και εἰς τὸν τόπον κοινῶς, μεγάλην ζημίαν, πρωταίτιον τῆς ὁποίας δὲν ἔλειψαν τινὲς νὰ διαφημῆσωσι τὸν Ἀρχιερέα, ὡς δόντα κατὰ τινα τρόπον ἀφορμὴν εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς στάσεως ἐκεῖνης.

Ἄλλ' ὅπως και ἂν εἶχε τὸ πρᾶγμα, ὁ ἱερὸς οὗτος ἀνὴρ, ἐκτὸς τῶν προειρημένων ὠφελίμων ἔργων αὐτοῦ, ἔκαμε και ἄλλα καλὰ εἰς τὸν τόπον· Βρύσιν ἐτέραν ἔκτισεν εἰς τὸν Χάλακαν τοῦ Σχοινουδίου· γέφυραν ξυλίνην ἔστησεν ἐπὶ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ, πρὸς ἀκίνδυνον αὐτοῦ διάβασιν ἐν καιρῷ χειμῶνος· λαμπαδούχους, ἢ μανουάλια μπρόντζινα ἀφιέρωσεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Μητροπόλεως, και τὴν τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου· ἔτι δὲ και ἐλεημοσύνας πολλὰς διένειμεν εἰς μέρη μακρυνά. Ἐν μόνον καλὸν ἀπεστράφη πάντοτε, ἔργον ἀρχιερατικὸν καθ' αὐτὸ, τὸ ὁποῖον μάλιστα ἔμελλε νὰ στεφανώσῃ τὴν ἱεράν του κορυφήν, και νὰ ἀπαθανάτισῃ τ' ὄνομά του: Σχολεῖον, λέγω, μικρὸν, πρὸς φωτισμὸν τοῦ ποιμνίου του, δὲν ἠγάπησε ποτὲ, καιτοὶ πολλοὺς και δυνατοὺς ἔχων τοὺς τρόπους, ὥστε και νὰ συστήσῃ αὐτὸς ἀφ'.

ἑαυτοῦ, εἰάν ἤθελε, καὶ δαψιλῶς νὰ τὸ προικίσῃ. Ἄλλ' ἢ πρὸς τὸ τοιοῦτον ἔργον ἀποστροφή ἦτο, φαίνεται, παρακολούθημα ἐνὸς τῶν τριῶν αἰτημάτων, τὰ ὁποῖα, ὡς αὐτὸς ἔλεγε, ζήτησας παρὰ Θεοῦ ἔλαβε, κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἐπιθυμίαν· Α'. δηλαδὴ νὰ ἀρχιερατεῦσῃ· Β'. ἡ Ἐκκλησία τῆς Μητροπόλεώς του νὰ ἦναι ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Μαρίνης. Καὶ Γ'. νὰ λάβῃ ἐπαρχίαν, εἰς τὴν ὁποῖαν νὰ μὴν ἔχῃ καλῆτερόν του. Περὶ τοῦ τρίτου τούτου αἰτήματος ἄλλος κρινάτω· αὐτὸς δὲ ὁ κατὰ πολλὰ ἄλλα προτερήματα ἀξιέπαινος Ἱεράρχης, μετὰ τριάκοντα τριῶν περίπου ἐτῶν ἀρχιερατεῖαν, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ πλήρης ἡμερῶν, ἐν ἔτει 1825, κατὰ μῆνα Φεβρουάριον, ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Χρυσάνθου τοῦ Α'. διεδέχθη δὲ τὸν θρόνον ὁ Πανοσιολογιώτατος Μέγας τοῦ Πατριάρχου Πρωτοσύγκελλος

ΙΕ'. Ἰωσήφ, ἐκ τῶν περὶ τὰς Σέρρας βουλγαροχωρίων καταγόμενος, ἀνὴρ παρρησιαστικός, φιλοπράγμων καὶ δραστήριος· ἐξαιρέτως δὲ ἐλευθέριος καὶ δημαγωγικός. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τούτου ἀνεκαινίσθησαν ἐκ θεμελίων αἱ Ἐκκλησῖαι τοῦ Σχοινοῦ-δίου, τῶν Ἀγριδίων, καὶ τῆς Παναγίας, τρισυπόστατοι καὶ αἱ τρεῖς. Οὗτος ἤρχισε νὰ ἐνεργῇ καὶ Σχολεῖου σύστασιν, μελετῶν ἔτι καὶ αὐτὴν τοῦ προῤῥηθέντος λιμένος τὴν ἀνασκαφὴν, πράγματα ὠφελιμώτατα εἰς τὸν τόπον, καὶ δυνατὰ ἐν ταυτῷ, διὰ τὸ κατορθωτικὸν τοῦ ἀνδρός· ἀλλὰ σκανδάλων φατριαστικῶν ἀναφυέντων δι' ὑποθέσεις πολιτικὰς, εἰς τὰς ὁποίας εὐρέθη περιπεπλεγμένος καὶ ὁ Ἀρχιερεὺς, αὐτὸς μὲν προεβιάσθη εἰς τὸν θρόνον τῆς Βάρνης, ἐν ἔτει 1835, κατὰ μῆνα Φεβρουάριον, πατριαρχεύοντας Κωνσταντίου τοῦ Β'. εἰς δὲ τὸν τῆς Ἰμβρου μετετέθη ὁ ἀπὸ Καστορίας

ΙΣ'. Νεόφυτος Β'. Μέγας Πρωτοσύγκελλος χρηματίσας ποτὲ καὶ αὐτός· ἀλλ' ὑπέργηρος ὢν, τελευτᾷ μετὰ ἔτος ἓν, καὶ δέκα περίπου μῆνας, ἐν ἔτει 1836, κατὰ μῆνα Νοέμβριον, ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Γρηγορίου τοῦ Σ'. καὶ προχειρίζεται εἰς τὸν τῆς Ἰμβρου θρόνον ὁ Δευτερεύων αὐτοῦ

ΙΖ'. Νεόφυτος Γ'. πατρίδα ἔχων τὸ κατὰ τὸν Θρακικὸν Βόσπορον Φαναράκι, ἀνὴρ πρᾶος, εὐπροσήγορος, φιλήσυχος μᾶλλον ἢ φιλοπράγμων· ἀλλ' ὄχι καὶ ἀδρανῆς, οὐδὲ ἀδιάφορος εἰς ὅσα ἐπιβάλλουσιν αὐτῷ τὰ ἀρχιερατικά του χρέη. Εὐθύς μετὰ τὴν ἀφίξιν αὐτοῦ εἰς τὴν ἐπαρχίαν, ἀνεκαινίσθη ἡ κατὰ τὸ Σχοινοῦδιον Ἐκκλησία τῆς Ἀγ. Ἑλένης· καὶ μετ' αὐτὴν ἡ τῶν Γλυκυανῶν, τῆς ὁποίας τὰ Ἐγκαίνια ἐγένοντο ἐν ἔτει 1838, Ἰανουαρίου 30, ἡμέρᾳ Κυριακῇ τοῦ Ἀσώτου. Τῷ δὲ ἐφεξῆς 1839 ἔτει, ἐπεσκευάσθη καὶ ἐπηνεξήθη κατὰ τὸν Νάρθηκα ἡ ἀρχαία ἐκείνη τοῦ Ἀγ. Θεοδώρου· ἀνηγέρθη ἐκ θεμελιῶν ἡ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀγίας Βαρβάρας Ἐκκλησία τοῦ Εὐλαμπίου (§. 85)· συγχρόνως δὲ καὶ ἡ τῆς Μητροπόλεως, ἐκ νέου σχεδὸν καὶ αὐτὴ, τὰ Ἐγκαίνια τῆς ὁποίας ἐτελέσθησαν λαμπρῶς τῇ 4 Μαΐου, ἐν ἡμέρᾳ σημαντικῇ, πέμπτῃ τῆς Ἀναλήψεως. Καὶ οὕτως αἱ ἐνοριακαὶ τῆς Ἱμβροῦ Ἐκκλησίαι, εἰς διάστημα ἕξ περιήπου ἐτῶν, ἀνεκαινίσθησαν πᾶσαι μεγαλοπρεπῶς, καὶ κατὰ τὸ δυνατόν ἐκοσμήθησαν ἔργον ἐνδεικτικὸν τῆς τῶν κατοίκων εὐσεβείας.

§. 118. Συμπληροῦντες τὸ παρὸν ὑπόμνημα, προσεπισημειοῦμεν καὶ τοῦτο: ὅτι, τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἀρχιερατείας τοῦ νῦν Μητροπολίτου τῆς Ἱμβροῦ, ὁ ἀρχαῖος τίτλος αὐτοῦ, Ὑπέρτιμος, προσέλαβε νέαν προσθήκην τιμητικὴν, καὶ ἑξαρχος Αἰγαίου πελάγους. Ἀλλὰ, καθὼς τοῦ Ποιμένος ὁ τίτλος ὑπερετιμήθη, καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἐλαμπρύνθη, δὲν ἦτο ἄρα ἐπόμενον φυσικῶς νὰ φωτισθῇ ἀναλόγως καὶ τὸ ποιμνιον, καὶ νὰ ἐξέλθῃ μικρὸν ἀπὸ τὸ βαθὺ τῆς ἀμαθείας σκότος; Οἱ τίτλοι εἶναι τῆς Ἐκκλησίας δωρεά· ὁ δὲ διὰ τῆς παιδείας φωτισμὸς τοῦ λαοῦ εἶναι χρέος τοῦ Ἀρχιερέως. Τοῦ ἀρχιερατικοῦ θρόνου ὁ τίτλος, ἅπαξ δοθείς, δὲν εἶναι πλέον ἴδιος ἐκείνου μόνου τοῦ Ἀρχιερέως, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποίου ἐδόθη, ἀλλὰ γίνεται κοινὸς εἰς πάντας τοὺς ἐφεξῆς αὐτοῦ διαδόχους· ἡ δὲ σύστασις Σχολείου, ἐκπαιδευτικοῦ τῶν εἰς αὐτὸν τὸν θρόνον ὑποκειμένων, φέρει διηνεκῶς τὸ ὄνομα μόνου τοῦ συστήσαντος αὐτό. Διὰ τοὺς τίτλους

ἄπλῳ, ἐὰν δὲν ἐπιφέρωσι μεθ' ἑαυτῶν καί τινα ὠφέλειαν, οὐδεμία χάρις χρεωστεῖται εἰς τοὺς ἔχοντας αὐτούς· διὰ δὲ τὰ κοινωφελῆ καταστήματα, ἢ εὐγνωμοσύνη τῶν ὠφελουμένων εἶναι χρεωστική, ἢ γλῶσσα τῶν εὐφημούντων ἀσίγητος, καὶ ὁ μισθὸς παρὰ Θεοῦ πολὺς.

§. 119. Γνωρίζεις ταῦτα ἀκριβῶς, καὶ ὀρθότατα κρίνεις ὡς νουνεχῆς, θεοπρόβλητε Ποιμὴν τῶν Ἰμβρίων. Χρεῖαν προτροπῆς οὐδεμίαν ἔχεις εἰς ὕπερ ὁ λόγος ἀφορᾷ. Ὁ περὶ τούτου ζήλος σου ἐδείχθη προφανῶς, κατὰ τὸν Μάιον τοῦ 1839 ἔτους, εἰς τὴν ἀτελεσφόρητον μὲν, ἀλλ' ὅμως ἐναρχθεῖσαν τότε θεμελίωσιν τῆς μελετηθείσης Σχολῆς. Τοῦτο λοιπὸν, Ἱεράρχα θειότατε: τοῦ ζήλου, λέγω, ἐκείνου τὴν ἐπανάληψιν, πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς τότε ἀποτυχίας, καὶ κατόρθωσιν τοῦ ἀγαθοῦ σκοποῦ, ὑπομιμνήσκει μὲ θάρρος υἱικὸν τὴν σὴν Ἀρχιερωσύνην, ὁ ὑπὸ τῆς χαριτοβρύτου σου δεξιᾶς χειροθετηθεὶς Ἀρχιμανδρίτης, καὶ κοινὸς τῆς ἐπαρχίας σου Πνευματικὸς.

Τ Ε Λ Ο Σ.

23°20'

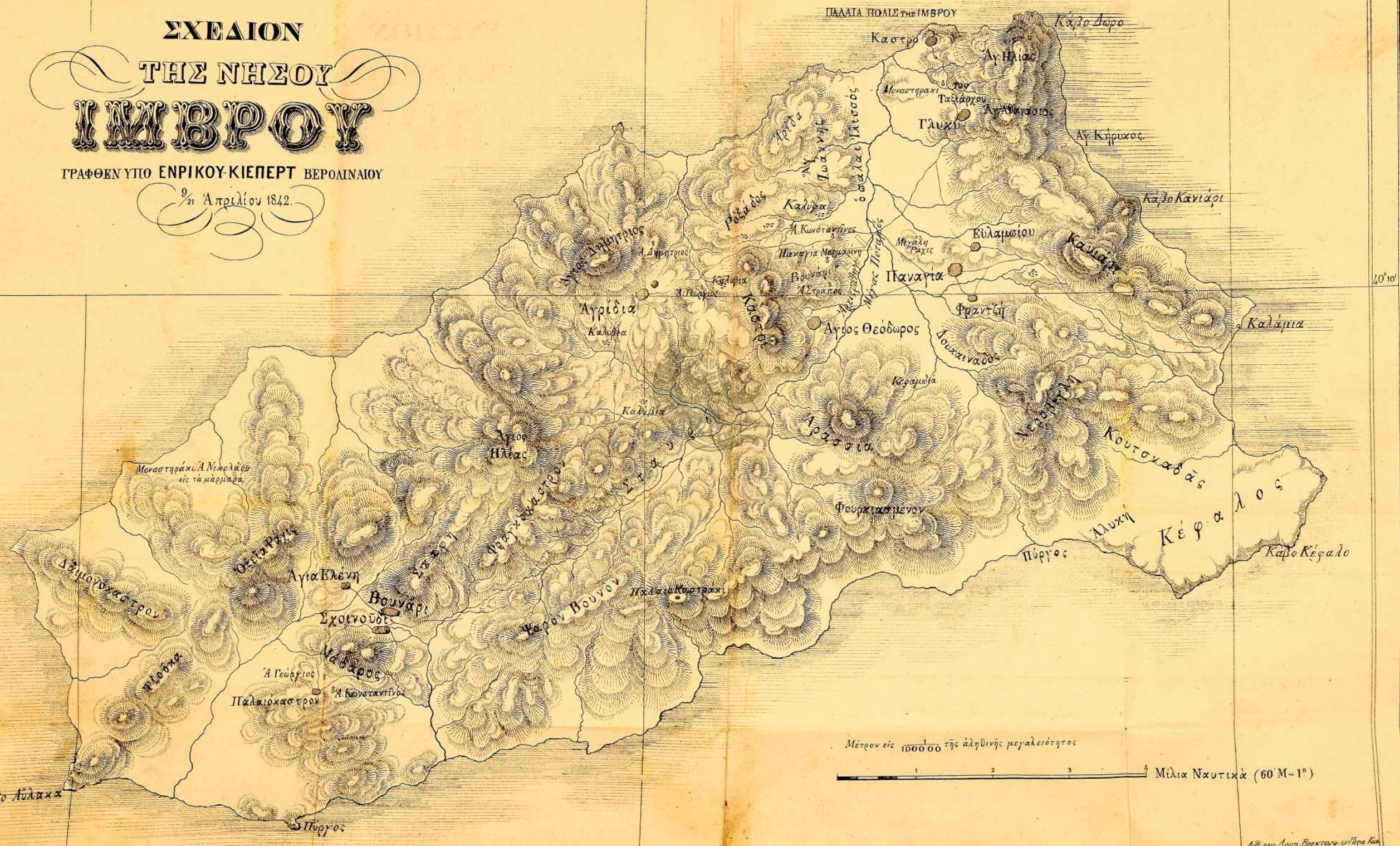
30'

40'

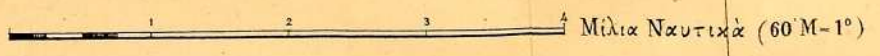
ΣΧΕΔΙΟΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΙΜΒΡΟΥ

ΓΡΑΦΘΕΝ ΥΠΟ ΕΝΡΙΚΟΥ ΚΙΕΠΕΡΤ ΒΕΡΟΛΙΝΑΙΟΥ

9^η Απριλίου 1842.

Μέτρον εις 100000 της ἀληθινῆς μεγαλειότητος

Μίλια Ναυτικά (60 Μ-1°)

Αἰθ. του Λουγ. Βραχταφ. ὑπὸ Ταρα Καν

23°20' ἀπο Παρισίων.

30'

40'

45 40 10 1025

10 10

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

AKAΔHMIA
IOHANN